

Zarządzenie Nr 54/21
Wójta Gminy Pszczółki
z dnia 15 lipca 2021 r.

w sprawie: ogłoszenia o konsultacjach projektu Strategii Rozwoju Gminy Pszczółki na lata
2021 - 2030

Działając na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) i art. 6 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1057)

z a r z ą d z a m, co następuje:

§ 1

1. Ogłaszam konsultacje projektu Strategii Rozwoju Gminy Pszczółki na lata 2021 – 2030.

§ 2

1. Przedmiotem konsultacji jest projekt Strategii Rozwoju Gminy Pszczółki na lata 2021 – 2030.
2. Projekt zostaje wyłożony do publicznego wglądu w budynku Urzędu Gminy w Pszczółkach w pokoju nr 7 (biuro podawcze) oraz opublikowany na stronie internetowej gminy: <http://pszczolki.pl/> i w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy od dnia 22.07.2021 r.

§ 3

1. Konsultacje prowadzone są w terminie od 22.07.2021 r. do 26.08.2021 r.
2. W konsultacjach mogą brać udział mieszkańcy Gminy Pszczółki.

§ 4

1. Konsultacje zostaną przeprowadzone w formie składania opinii i uwag w formie pisemnej oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej.
2. Uwagi i opinie do projektu Strategii można składać:
  - 1) Pisemnie za pomocą formularza opublikowanego na stronie internetowej Gminy Pszczółki wraz z projektem strategii oraz dostępnego w formie papierowej na dzienniku podawczym Urzędu Gminy w Pszczółkach ul. Pomorska 18, Pszczółki od dnia 22.07.2021 r. do dnia 26.08.2021 r. w następujący sposób:
    - a) w siedzibie Urzędu Gminy w Pszczółkach, ul. Pomorska 18, Pszczółki, poprzez wrzucenie wypełnionego formularza do specjalnego pojemnika umieszczonego w biurze podawczym,
    - b) pocztą na adres Urzędu Gminy w Pszczółkach, ul. Pomorska 18, 83-032 Pszczółki (decyduje data wpływu do Urzędu),
  - 2) elektronicznie w następujący sposób:
    - a) Poprzez elektroniczny formularz konsultacji społecznych (SWIG DP) link: https://ankieta.deltapartner.org.pl/strategia_pszczolki_uwagi
    - b) poprzez system ePUAP, adres skrytki Urzędu Gminy w Pszczółkach e-PUAP /2204062/skrytka (decyduje data wpływu do Urzędu),
    - c) za pomocą poczty elektronicznej, na adres: urząd@pszczolki.pl.

§ 5

Wykonanie zarządzenia, w tym przygotowanie konsultacji oraz opracowanie wyników powierza się pracownikowi ds. zarządzania projektami.

§ 6

Zarządzenie podlega publikacji na stronie internetowej BIP oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Pszczółkach.

§ 7

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

/-/ Maciej Urbanek
Wójt Gminy

Załącznik nr 1
do Zarządzenia Nr 54/21
Wójta Gminy Pszczółki
z dnia 15 lipca 2021 r.

Strategia Rozwoju

Gminy Pszczółki
na lata 2021-2030

Opracowanie:

SPIS TREŚCI

I Wstęp	4
II Uwarunkowania, kontekst i kluczowe ustalenia diagnostyczne	5
Uwarunkowania prawne i metodyka opracowania strategii.....	5
Podstawa prawna	5
III Metodyka opracowania strategii	6
Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi.....	8
IV Obszary strategicznej interwencji (OSI) – gmina Pszczółki	16
V Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	20
VI Wnioski z diagnozy, w tym z badań społecznych	23
Analiza SWOT	29
VI Plan strategiczny i operacyjny	32
Założenia planistyczne – koncepcja.....	32
Misja rozwoju Gminy Pszczółki.....	34
Wizja Gminy Pszczółki w perspektywie roku 2030.....	35
Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	37
Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych	40
Rezultaty planowanych działań	52
VII System wdrażania	53
Zarządzanie strategią.....	53
Monitoring i ewaluacja.....	54
Aktualizacja oraz wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.....	54
Finansowanie strategii	55
Ewaluacja ex-ante.....	56
Załącznik nr 1 Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	59
Analiza danych zastanych.....	59
Gmina oczami mieszkańców	66
Załącznik nr 2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Pszczółki	79

I Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Pszczółki na lata 2021-2030 stanowi zbiorczy dokument określający ramy założeń strategicznych, wyznaczających długofalowy i kompleksowy plan działań mających na celu zapewnienie dynamicznego rozwoju całej gminy. Niniejsze studium zawiera opis celów strategicznych dotyczących rozwoju w wymiarach: społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Ważnymi aspektami strategii są także treści kierunkowe i priorytety, jednocześnie określające kierunek działań, w jakim gmina będzie realizować swoją wizję i misję rozwoju. Podstawą do przygotowania niniejszego dokumentu było zestawienie analiz danych zastanych, diagnozy, prowadzonych badań ankietowych, prac warsztatowych oraz konsultacji z ekspertami. Dokumenty o charakterze strategicznym z założenia powinny być przygotowane w oparciu o współpracę i zaangażowanie społeczności, stąd badania przeprowadzone wśród mieszkańców gminy stanowią ważny element strategii.

Przedstawiona strategia została przygotowana w zgodzie z dokumentami szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego. Opracowanie także opiera się na przepisach ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378) oraz ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378). W opracowaniu zostały uwzględnione znowelizowane przepisy, dotyczące zmian w sposobie traktowania i definiowania strategii rozwoju, a także wyznaczające istotne aspekty tego typu dokumentów. W związku z powyższym staje się bardziej istotna rola strategii rozwoju województwa. Jednocześnie odwołanie do określonych w niej obszarów strategicznej interwencji (OSI) stało się istotnym punktem odniesienia podczas przygotowania gminnej strategii rozwoju. Powyższe zmiany miały na celu przede wszystkim podniesienie efektywności zarządzania strategicznego rozwojem.

Rolą niniejszego dokumentu jest wspieranie dla władz jednostek samorządu terytorialnego w ramach zarządzania strategicznego. Dodatkowo, przedstawione opracowanie ma stanowić znaczące ułatwienie i umożliwiać w skuteczny sposób pozyskiwanie środków zewnętrznych, w szczególności z funduszy Unii Europejskiej.

II Uwarunkowania, kontekst i kluczowe ustalenia diagnostyczne

Uwarunkowania prawne i metodyka opracowania strategii

Podstawa prawna

Podstawa prawna definiująca zarys i strukturę dokumentu *Strategii Rozwoju Gminy Pszczółki na lata 2021-2030* to ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378.), która wskazuje, iż strategia rozwoju gminy powinna zawierać wnioski z diagnozy oraz określać w szczególności:

1. cele strategiczne rozwoju w kontekstach: społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
2. kierunki działań mających na celu osiągnięcie celów strategicznych;
3. oczekiwane rezultaty planowanych działań, także w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki określające ich osiągnięcie;
4. model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
5. uzgodnienia i rekomendacje w obszarze kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
6. elementy strategicznej interwencji zawarte w strategii rozwoju województwa, o których mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, 1571 i 1815 oraz z 2020 r. poz. 1378), wraz z zakresem planowanych działań;
7. elementy strategicznej interwencji kluczowe dla gminy jeżeli zostały zidentyfikowane, wraz z zakresem planowanych działań;
8. schemat realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;
9. ramy finansowe i źródła finansowania.

Wszystkie powyżej wymienione elementy stanowiące istotne zakresy zostały zawarte w strukturze niniejszej strategii. Biorąc pod uwagę dobre praktyki tworzenia dokumentów planistycznych, opracowanie to uwzględnia zarówno zagadnienia gospodarcze i społeczne, a także elementy polityki przestrzennej, będące pewnego rodzaju nowością w ramach dotychczasowo obowiązujących przepisów prawa. Także zgodnie z Art. 10 f. 1. Ustawy nowością jest zapis mówiący o tym, że: Rada gminy w drodze uchwały, określa szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu strategii rozwoju gminy, w tym tryb konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Ostatnią z kwestii wynikającą ze zmian legislacyjnych stanowi wymóg podejmowania działań o charakterze konsultacyjnym z zewnętrznymi interesariuszami w wymiarze konsultacji horyzontalnych (jak na przykład sąsiednie gminy) i wertykalnych. Proces opiniowania Strategii prowadzony jest w celu uzyskania opinii odnośnie sposobu uwzględnienia

ustaleń i rekomendacji w ramach modelowania i przeprowadzenia polityki przestrzennej w województwie zawartych w strategii rozwoju województwa przez zarząd województwa (Art. 10f. 1-3.).

III Metodyka opracowania strategii

W początkowej fazie prowadzonych prac diagnostycznych oparto się na analizie informacji zawartych w źródłach zastanych tzw. wtórnych. Zbadano dane statystyczne znajdujące się w dokumentach kontekstowych, raportach, strategiach i ogólnodostępnych opracowaniach, a także uwzględniono dane udostępniane przez m.in. Główny Urząd Statystyczny czy Powiatowy Urząd Pracy. Zebrane dane i informacje zostały ocenione pod kątem jakości i rzetelności. Następnie, po identyfikacji wiarygodnych informacji, została przeprowadzona właściwa analiza *desk research*.

Na rzecz opracowania diagnozy Gminy Pszczółki odbyły się badania społeczne w formie sondażowym, w których wzięli udział dorośli mieszkańcy gminy. Celem przepracowanych badań było zdobycie informacji i opinii odnośnie społecznej percepcji stanu gminy pod względem ekonomicznym i społecznym oraz oceny kluczowych elementów dotyczących rozwoju gminy.

W trakcie procesu tworzenia dokumentu przeprowadzono warsztaty strategiczne moderowane przez ekspertów SWIG DELTA PARTNER, a także spotkania o charakterze konsultacyjnym z udziałem przedstawicieli władz samorządowych. Celem prowadzonych warsztatów było dokładne poznanie potrzeb, oczekiwań oraz potencjałów mogących przyczynić się do rozwoju lokalnego oraz określenie priorytetów w poszczególnych zakresach działań (hierarchia potrzeb i celów).

Finalny kształt i zakres założeń rozwoju strategicznego został ustalony w czasie prowadzonego procesu diagnostycznego. Swoistość możliwości organizacyjnych, instytucjonalnych i przestrzennych gminy narzuca konieczność dopasowania zagadnień planowania strategicznego do rodzaju potrzeb i uwarunkowań w odniesieniu do współpracy samorządów. Będąc w zgodzie z najlepszymi praktykami w dziedzinie planowania strategicznego oraz przepisami ustawy o samorządzie gminnym określono trzy obszary planowania w odniesieniu do kwestii społecznych, gospodarczych i przestrzennych.

Przeprowadzono także analizę SWOT w trakcie opracowywania *Strategii Rozwoju Gminy Pszczółki na lata 2021-2030* celem usystematyzowania faktów, danych i informacji oraz opinii, które uzyskano podczas analizy *desk research* oraz w trakcie badań sondażowych i wizyt studyjnych. W ramach poszczególnych elementów analizy wyodrębniono:

- Mocne strony jako pozytywne czynniki wewnętrzne - wszystko co sprzyja rozwojowi gminy, elementy, które odróżniają dany obszar od innych jednostek i są wyznacznikiem przewagi

konkurencyjnej, charakter działalności i potencjały gminy, doświadczenie, aspekty organizacyjne, techniczne, instytucjonalne;

- Słabe strony jako negatywne czynniki wewnętrzne - dotyczy ograniczeń dla szeroko rozumianych zasobów gminy;
- Szanse jako pozytywne czynniki zewnętrzne - korzystne trendy pojawiające się w otoczeniu gminy, które będąc właściwie wykorzystane mogą w istotny sposób przyczynić się do rozwoju;
- Zagrożenia jako negatywne czynniki zewnętrzne - niekorzystne zjawiska, które mogą stanowić barierę dla rozwoju Gminy Pszczółki, mogące znacząco ograniczyć możliwości wykorzystania pojawiających się szans rozwojowych.

Najważniejsze założenia rozwojowe opracowano na podstawie analiz eksperckich w oparciu o wyniki warsztatów strategicznych i analizy SWOT, jednocześnie uwzględniając wyodrębnione elementy planowania strategicznego. W konsekwencji misji i wizji zdefiniowano także cele strategiczne. Wskazują one kierunki działań, a ich osiągnięcie stanowi wyznacznik realizacji wizji rozwoju Gminy Pszczółki. Cele strategiczne określają również precyzyjnie obszary do wyznaczania planów operacyjnych i wskazywania działań, które będą podejmowane w ramach realizacji planu strategicznego. Warto podkreślić, iż już na etapie definiowania celów strategicznych określa się szczegółową zawartość domen planowania strategicznego, co ma to na celu rozgraniczenie pomiędzy poszczególnymi kierunkami rozwoju.

Kluczową zawartość Strategii jako programu rozwoju stanowią uszczegółowione cele strategiczne określone na poziomie operacyjnym. Dotyczy to określenia celów operacyjnych i programów działania przyporządkowanych do każdego z celów strategicznych i wyznaczenia kluczowych projektów zintegrowanych. Szczegółowe i wyczerpujące plany działań ułatwiają skuteczne osiągnięcie wyznaczonych celów strategicznych oraz obejmują rekomendacje dotyczące podejmowania działań w danych obszarach i kierunkach w oparciu o możliwości wykorzystania synergii konkretnych zasobów. Plany operacyjne wypracowano w ramach pracy zespołów eksperckich z wykorzystaniem metody „burzy mózgów” podczas warsztatów strategicznych, a następnie eksperci zewnętrzni usystematyzowali zgromadzoną wiedzę.

Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi

Rozdział odnosi się do przepisu „Art. 10f. 2. Projekt strategii rozwoju gminy opracowuje wójt oraz przedkłada go zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa” zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378) o samorządzie gminnym.

Zgodnie w przytoczonym zapisem niniejszy dokument **został przygotowany w zgodzie z ustaleniami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na wszystkich poziomach - krajowym i regionalnym**. Poniżej określono i ukazano zgodność z kluczowymi dokumentami z ww. poziomów. **W następnym rozdziale zademonstrowano odwołania do obszarów strategicznej interwencji zamieszczonych w strategii rozwoju województwa, które stanowią płaszczyznę do rozwoju Gminy Pszczółki w określonych obszarach tematycznych**. Dodatkowo, poza odniesieniami do dokumentów krajowych i regionalnych uwzględniono dokumenty lokalne, które są spójne z założeniami planistycznymi *Strategii Rozwoju Gminy Pszczółki na lata 2021-2030* i w jej ramach będą koordynowane jako poszczególne polityki, plany na poziomie gminy.

Przedmiotowe opracowanie jest zgodne m.in. z następującymi kluczowymi dokumentami:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) - została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. i jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. SOR jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 - KSRR 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Znajdują się tam postanowienia SOR określone w filarze rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony;
- Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 – Pomorskie 2030;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030;
- Program Rozwoju Powiatu Gdańskiego do roku 2020+;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pszczółki.

Szczególną wagę ma odwoływanie się do zapisów *Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030* mając na względzie jej kluczowy charakter w wymiarze regionalnym. *Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030* wskazuje konkretne cele strategiczne i operacyjne oraz określa kierunki działań, mających przyczynić się do osiągnięcia wizji rozwoju przedstawionej w strategii wojewódzkiej.

Pomorskie w roku 2030 to region DOBROBYTU:

- Rozwijający się w sposób trwały – bazujący na wyróżnikach Pomorza: aktywności i potencjale wykształcenia mieszkanki i mieszkańców, wysokim poziomie kapitału ludzkiego i społecznego, bogatym dziedzictwie wielokulturowym, morskim i wolnościowym, unikatowych walorach środowiskowych i krajobrazowych, zrównoważonej mobilności, a także branżach kluczowych dla gospodarki i inteligentnych specjalizacji;
- Ekoefektywny – dążący do osiągnięcia neutralności klimatycznej i odporny na negatywne zjawiska klimatyczne, bazujący na racjonalnym wykorzystaniu dostępnych zasobów, a także zapewniający wysoką jakość przestrzeni i środowiska naturalnego oraz powszechny dostęp do zróżnicowanych źródeł energii, zwłaszcza odnawialnych;
- Otwarty – zarówno w wymiarze społecznym, dzięki poszanowaniu różnorodności kulturowej, etnicznej, narodowościowej i światopoglądowej wszystkich osób zamieszkujących Pomorze, jak i poprzez aktywny udział w globalnych i europejskich procesach gospodarczych i technologicznych;
- Spójny – zapewniający wszystkim mieszkańcom poszczególnych części województwa odpowiedni standard życia i warunki rozwoju, w tym powszechny dostęp do zindywidualizowanych usług publicznych, jak opieka zdrowotna, transport zbiorowy, edukacja, pomoc społeczna, kultura czy oferta czasu wolnego, jak również dążący do eliminowania nierówności społecznych i ekonomicznych występujących w regionie;
- Innowacyjny – kreujący i wykorzystujący nowoczesne rozwiązania typu smart w kluczowych obszarach rozwoju, w szczególności w wymiarze środowiskowym, gospodarczym, społecznym i organizacyjnym, a także aktywnie czerpiący z trendów technologicznych i cyfryzacji.

Realizacja powyższej wizji województwa opierać będzie na trzech filarach:

1. Trwałym bezpieczeństwie
2. Otwartej wspólnocie regionalnej
3. Odpornej gospodarce

Na rozwój województwa pomorskiego w perspektywie 2030 roku będą mieć wpływ trzy główne megatrendy:

1. zmiany klimatyczne,
2. postęp technologiczny,
3. zmiany demograficzne.

Strategia wskazuje trzy cele strategiczne (CS), mające charakter ogólny i określające pożądane stany docelowe w ujęciu problemowym. Są one zoperacjonalizowane przez 12 celów operacyjnych (CO).

1. TRWAŁE BEZPIECZEŃSTWO	2. OTWARTA WSPÓLNOTA	3. ODPORNA GOSPODARKA
1.1 Bezpieczeństwo środowiskowe	2.1 Fundamenty edukacji	3.1 Pozycja konkurencyjna
1.2 Bezpieczeństwo energetyczne	2.2 Wrażliwość społeczna	3.2 Rynek pracy
1.3 Bezpieczeństwo zdrowotne	2.3 Kapitał społeczny	3.3 Oferta turystyczna i czasu wolnego
1.4 Bezpieczeństwo cyfrowe	2.4 Mobilność	3.4 Integracja z globalnym systemem transportowym

W niniejszym rozdziale dodatkowo wykazano komplementarność z dokumentami, które wskazuje ustawa z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Gmina Pszczółki znajduje się na obszarze dorzecza Wisły. W planie gospodarowania wodami, czyli jednym z podstawowych dokumentów planistycznych gospodarki wodnej, ustalane są cele środowiskowe dla poszczególnych części wód i obszarów chronionych. W przypadku gdy jednolita część wód osiągnęła już pożądany stan, celem jest nie pogorszenie tego stanu. Poniżej przedstawiono wykaz jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, zlokalizowanych w granicach administracyjnych Gminy Pszczółki oraz dedykowane im cele środowiskowe wraz z oceną ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Tabela 1 Charakterystyka JCWP występujących na terenie Gminy Pszczółki

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typologia JCW	Status	Stan	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
					Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	
RW2000048699	Motława od dopł. Z Lubiszewa do ujścia wraz z Radunią od Kanału Raduńskiego do ujścia i Kłodawą od Styny do ujścia	Potok nizinny piaszczysty	Silnie zmieniona część wód	dobry	dobry potencjał ekologiczny	dobry	zagrożona
RW20001748644	Bielawa do dopł. ze Skowarcza	Potok nizinny piaszczysty	naturalna	dobry	dobry stan ekologiczny	dobry	niezagrożona

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem bazy danych PGW KZGW.

Tabela 2 Charakterystyka JCWPd występujących na terenie Gminy Pszczółki

Numer JCWPd	Ocena stanu	Cel dla stanu chemicznego	Cel dla stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLGW200013	dobry	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy	niezagrożona
PLGW200015				zagrożona

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem bazy danych PGW KZGW.

Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju

Program Wodno-Środowiskowy Kraju jest jednym z podstawowych dokumentów planistycznych w zakresie ochrony, gospodarowania i zarządzania zasobami wodnymi w Polsce. Opracowywany jest w celu programowania i koordynowania działań, które zmierzają do realizacji celów środowiskowych i są nimi:

- niepogarszanie stanu części wód;
- osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla naturalnych części wód powierzchniowych, dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny dla sztucznych i silnie zmienionych części wód oraz dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych;
- spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawodawstwie, w odniesieniu do obszarów chronionych;
- zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

Poniżej wskazano działania podstawowe i uzupełniające, przewidziane dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd):

1. Motława od dopł. z Lubiszewa do ujścia wraz z Radunią od Kanału Raduńskiego do ujścia i Kłodawą od Styny do ujścia

- objęcie obszaru szczególnie narażonego na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych ustanowionego Rozporządzeniem nr 4/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku programem działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych;
- regularny wywóz nieczystości płynnych.

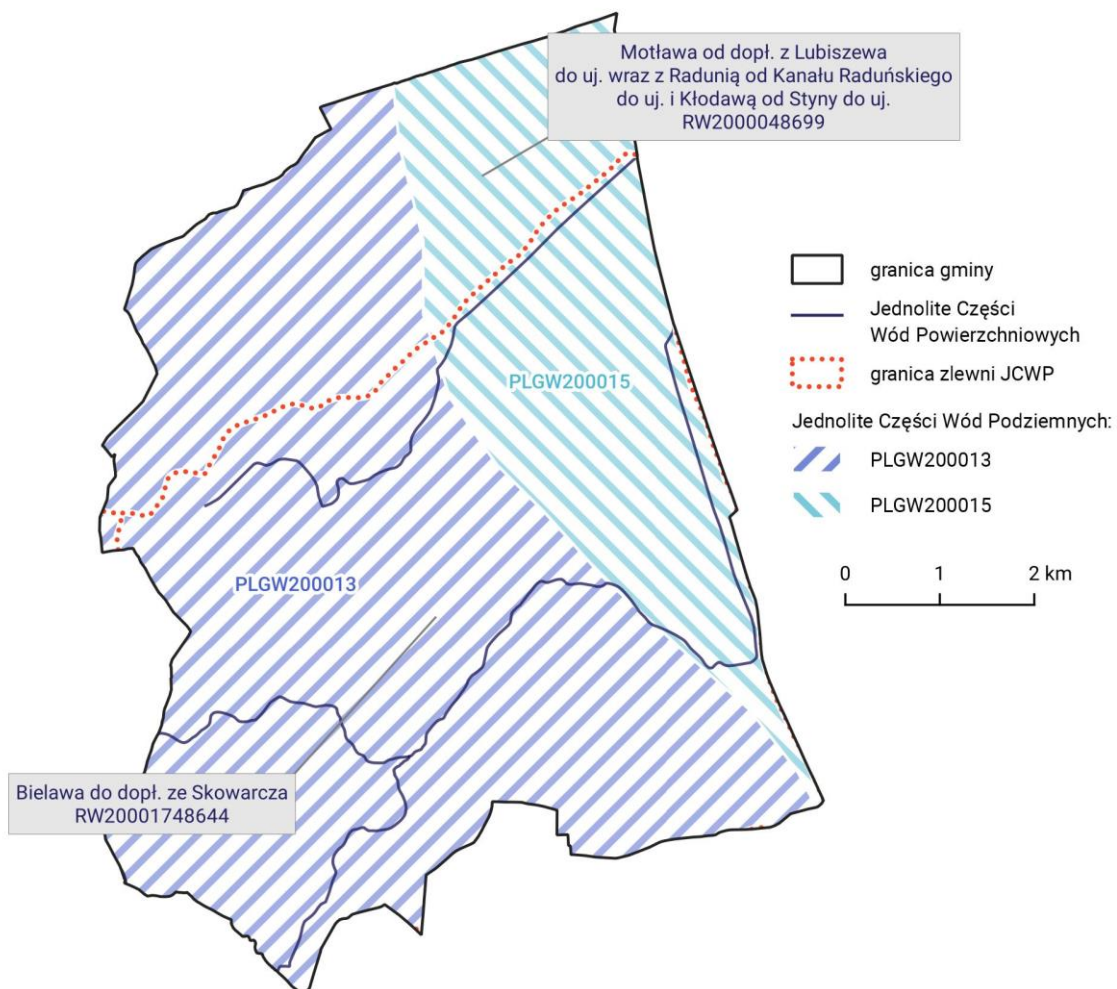
2. Bielawa do dopł. ze Skowarcza

- budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących;
- budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Pszczółki (budowa 9,17 km sieci kanalizacyjnej);
- modernizacja oczyszczalni ścieków Pszczółki;
- regularny wywóz nieczystości płynnych.

Działania wyróżnione dla JCWPd to:

- opracowanie dokumentacji na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP);
- opracowanie projektu rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP);
- przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych;
- wydanie rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP);
- coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia;
- identyfikacja występowania przyczyn pojedynczych stwierdzonych zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego;
- prowadzenie monitoringu lokalnego wokół ujęć wód podziemnych o poborze przekraczającym 1000 m³/d;
- zmiana zapisów w ustawach Prawo wodne oraz Prawo ochrony środowiska.

Rysunek 1 Charakterystyka JCW występujących na terenie Gminy Pszczółki

Źródło: opracowanie własne.

Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

Nadrzędnym celem PZRP jest „ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej”. Ponadto w dokumencie wskazano cele główne:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego;
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego;
3. Poprawę systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Wśród działań służących osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym można wymienić np.:

- Zwiększanie retencji na gruntach leśnych zadrzewionych i zakrzewionych, na użytkach rolnych oraz na gruntach zabudowanych i zurbanizowanych;
- Zwiększenie retencji dolin rzecznych;
- Realizację programów edukacyjno-promocyjnych dla różnych odbiorców w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym;
- Budowę, przebudowę wałów przeciwpowodziowych;
- Dostosowanie przepustowości koryta cieków lub kanałów do racjonalnego przeprowadzania wód.

W dokumencie wskazano listę działań dla dorzecza Wisły. W gminie Pszczółki realizowane będą poniższe działania:

Tabela 3 Działania przewidziane do realizacji w gminie Pszczółki

Nazwa działania	Przyporządkowanie do grupy działań nietechnicznych / technicznych	Numer i nazwa typu działania	Numer i nazwa celu szczegółowego	Numer i nazwa celu głównego	Termin realizacji
Przebudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Raduni, Kłodawy, Bielawy, m. Gdańsk i m. Pruszcz Gdański, gm. Pruszcz Gdański, Suchy Dąb, Pszczółki, pow. gdański, woj. pomorskie	techniczne	26. Zapewnienie funkcjonalności istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej	1.1 Zapewnienie warunków ograniczających możliwość występowania powodzi	1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego	2022-2024
Rzeka Bielawa – odbudowa koryta rzeki w km 10+334-21+408, gm. Pszczółki, pow. gdański ziemski, woj. pomorskie, Rzeka Bielawa Południowa – odbudowa koryta rzeki w km 0+000-3+275, gm. Pszczółki, pow. gdański ziemski, woj. pomorskie	techniczne	31. Dostosowanie przepustowości koryta cieków lub kanałów do racjonalnego przeprowadzania wód powodziowych	1.1 Zapewnienie warunków ograniczających możliwość występowania powodzi	1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego	2022-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) jest dokumentem, który został sporządzony na podstawie art.183 – 185 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310, z późn.zm.). Gmina Pszczółki znajduje się w obszarze, który na mapie klas łącznego zagrożenia suszą został zaklasyfikowany jako silnie zagrożony suszą. Działania prowadzone na terenie Gminy Pszczółki powinny umożliwiać realizację przyjętych celów wskazanych w PPSS, mianowicie:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy;
- zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy;
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy;
- formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Należy podkreślić, że *Strategia Rozwoju Gminy Pszczółki na lata 2021-2030* jest w pełni kompatybilna z zapisami nadrzędnego dokumentu planistycznego województwa pomorskiego oraz opracowana zgodnie z wszystkimi przytoczonymi dokumentami strategicznymi województwa pomorskiego. Umożliwia to realizowanie spójnej polityki na lokalnym szczeblu zarządzania rozwojem. Niniejszy dokument został opracowany w zgodzie ze wszystkimi przytoczonymi dokumentami strategicznymi, co ułatwia osiągnięcie efektu synergicznego na etapie realizacji.

IV Obszary strategicznej interwencji (OSI) – gmina Pszczółki

W strategii Pomorskie 2030 podstawą do wyznaczenia obszarów funkcjonalnych na potrzeby określenia wymiaru terytorialnego strategii - jest polityka przestrzenna województwa, którą określa model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawiony w planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego. Ponadto uzupełnieniem tego modelu jest krajowy wymiar polityki regionalnej, wskazujący na dwa rodzaje OSI (miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz gminy zagrożone trwałą marginalizacją) wyznaczone w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030. **Gmina Pszczółki nie wpisuje się w żadne ze wskazanych na poziomie krajowym OSI.**

Modelową strukturę funkcjonalno-przestrzenną województwa pomorskiego tworzą:

- regionalny system obszarów chronionych i powiązań ekologicznych,
- zhierarchizowana policentryczna sieć ośrodków osadniczych (w tym ich obszarów funkcjonalnych),
- ponadregionalne pasma rozwojowe, których potencjał związany jest w szczególności z przebiegiem infrastruktury sieci TEN-T i TEN-E,
- wielofunkcyjne strefy.

Ukierunkowanie interwencji tematycznie, ale także w odniesieniu do konkretnych obszarów o różnej specyfice stanowi narzędzie do sprawnego stymulowania procesów rozwojowych.

1. Gmina Pszczółki wpisuje się w **regionalny system obszarów chronionych** i powiązań ekologicznych z uwagi na znajdujący się w granicach gminy obszar chronionego krajobrazu Żuław Gdańskich.
2. Przynależność gminy do Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot powoduje, że gmina Pszczółki wpisuje się w **zhierarchizowaną policentryczną sieć ośrodków osadniczych**.
3. Przez teren gminy biegnie linia kolejowa nr 9 oraz droga nr 91, co determinuje przynależność Gminy Pszczółki do nadwiślańsko-zatokowego pasma rozwojowego, wyróżnionego w ramach **ponadregionalnych pasm rozwojowych, których potencjał związany jest z przebiegiem infrastruktury sieci TEN-T i TEN-E**.
4. W Strategii wskazane zostały strefy wielofunkcyjne, będące obszarami funkcjonalnymi, które charakteryzują się odmiennymi uwarunkowaniami rozwojowymi z uwagi na położenie geograficzne oraz posiadają specyficzne potencjały i bariery. W ramach stref wielofunkcyjnych wyróżniono obszary szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej wskazując na obszar

Żuław. Przestrzenny OF Żuławy na obszarze województwa pomorskiego obejmuje gminę Pszczółki, dlatego też wpisuje się ona we wskazane **wielofunkcyjne strefy**.

Zaproponowane w strategii mechanizmy oraz ukierunkowanie interwencji ma na celu objęcie wsparciem całego województwa, po to by zapewnić trwały i zrównoważony rozwój. Ze względu na przynależność do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego (MOF OW) gmina może korzystać z instrumentów terytorialnych jakimi są **zintegrowane inwestycje terytorialne** w miejskich obszarach funkcjonalnych.

Poniżej przedstawiono kluczowe interwencje dedykowane poszczególnym obszarom, w które wpisuje się gmina Pszczółki.

regionalny system obszarów chronionych i powiązań ekologicznych

- ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych oraz różnorodności biologicznej, a także rozwój terenów zieleni (CO 1.1.)
- zapewnienie wody pitnej dobrej jakości oraz rozwój i unowocześnianie gospodarki ściekowej i osadowej w sektorze komunalnym (CO 1.1.)
- redukcja presji działalności gospodarczej i sieci osadniczej na środowisko (CO 1.1.)
- doskonalenie narzędzi monitorowania stanu środowiska, zagrożeń naturalnych i szybkiego alarmowania (CO 1.1.)
- zachowanie i upowszechnienie dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego (CO 2.3.)
- poprawa jakości, kompleksowości i dostępności oferty czasu wolnego, w tym turystycznej, sportowej i kulturalnej dla mieszkańców i turystów (CO 3.3.)
- rozwój współpracy wszystkich interesariuszy w oparciu o modele zarządzania ruchem turystycznym (CO 3.3.)

zhierarchizowana policentryczna sieć ośrodków osadniczych

- adaptacja do zmian klimatu oraz wzrost odporności na negatywne skutki zmian klimatu, w szczególności: zabezpieczenie przed powodzią i suszą, w tym ochrona terenów naturalnej retencji wodnej, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury (CO 1.1.)
- ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych oraz różnorodności biologicznej, a także rozwój terenów zieleni (CO 1.1.)
- zapobieganie powstawaniu odpadów, ponowne użycie oraz maksymalizacja skali recyklingu odpadów (CO 1.1.)
- zagospodarowanie odpadów medycznych i weterynaryjnych, a także innych niebezpiecznych (CO1.1.)
- zapewnienie wody pitnej dobrej jakości oraz rozwój i unowocześnianie gospodarki ściekowej i osadowej w sektorze komunalnym (CO1.1.)
- doskonalenie narzędzi monitorowania stanu środowiska, zagrożeń naturalnych i szybkiego alarmowania (CO 1.1.)
- rozwój OZE, m.in. poprzez wzmocnienie energetyki obywatelskiej, w tym w połączeniu z likwidacją źródeł tzw. niskiej emisji, a także tworzenie wysp energetycznych, klastrów energii oraz spółdzielni energetycznych (CO1.2.)
- poprawa jakości powietrza, w tym eliminacja smogu poprzez rozwój gospodarki niskoemisyjnej w sektorze publicznym, mieszkalnictwie, energetyce (kogeneracja wraz z miejskimi systemami ciepłowniczymi oraz usługi zapewniania komfortu termicznego w budynkach) oraz przedsiębiorstwach (CO 1.2.)
- kształtowanie współodpowiedzialności mieszkańców za ich stan zdrowia (CO 1.3.)

- intensyfikacja działań profilaktycznych w zakresie chorób cywilizacyjnych i innych chorób zmiennych epidemiologicznie, w tym z wykorzystaniem potencjału pracodawców oraz NGO (CO 1.3.), – rozwój usług e-zdrowia, w tym telemedycyny (CO 1.3.)
- dostosowanie zasobów organizacyjnych ochrony zdrowia i ich funkcji do rzeczywistych potrzeb (kadry, usługi, infrastruktura, sprzęt medyczny) (CO 1.3.)
- deinstytucjonalizacja usług zdrowotnych, zwłaszcza w psychiatrii i opiece długoterminowej (CO 1.3.)
- upowszechnianie opieki koordynowanej i środowiskowej oraz współdziałania opieki zdrowotnej z systemem usług społecznych (CO 1.3.)
- rozbudowa szerokopasmowej infrastruktury dostępowej (ostatniej mili) (CO1.4.)
- poprawa dostępności i jakości oferty edukacji przedszkolnej (CO2.1.)
- rozwój edukacji regionalnej i etnicznej (CO 2.1.)
- skuteczna i trwała integracja imigrantów, w tym poprzez działania z obszaru edukacji, kultury, zdrowia i pomocy społecznej (CO 2.2.)
- zachowanie i upowszechnienie dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego (CO2.3.)
- rozwój infrastruktury (instytucji) kultury, e-kultury oraz oferty uwzględniającej zagadnienia różnorodności kulturowej i dialogu obywatelskiego (CO 2.3.)
- realizacja kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (CO 2.3)
- rozwój infrastruktury transportu zbiorowego (liniowej i węzłowej) (CO2.4.)
- tabor niskoemisyjny, w tym zeroemisyjny (CO 2.4.)
- taryfowa, biletowa i organizacyjna integracja transportu publicznego (CO 2.4.)
- moderowanie popytu w indywidualnym transporcie samochodowym (CO 2.4.)
- rozwój współdzielonych środków transportu (CO 2.4.)
- kompleksowa oferta wsparcia sfery B+R oraz komercjalizacji rozwiązań B+R (CO 3.1.)
- umiędzynarodowienie uczelni oraz wzmacnianie współpracy pomiędzy uczelniami w regionie (CO 3.1.)
- kompleksowa oferta wsparcia dla inwestorów (nowych i obecnych w regionie) (CO 3.1.)
- rozwój kształcenia ustawicznego dostosowanego do potrzeb regionalnej gospodarki (w szczególności ISP oraz branż kluczowych dla gospodarki regionu) (CO3.2.)
- poprawa dostępności i jakości oferty zorganizowanych form opieki nad dziećmi do lat 3 (CO 3.2.)
- poprawa jakości, kompleksowości i dostępności oferty czasu wolnego, w tym turystycznej, sportowej i kulturalnej dla mieszkańców i turystów (CO 3.3.)
- zapewnienie efektywnego multimodalnego dostępu do portów w Gdańsku i w Gdyni oraz do kluczowych centrów logistycznych w regionie (CO 3.4.)

ponadregionalne pasma rozwojowe/ regionalne pasma rozwojowe związane z przebiegiem korytarzy infrastrukturalnych

- rozwój efektywnych, energooszczędnych oraz inteligentnych systemów zarządzania, dystrybucji, magazynowania i przesyłu energii (CO 1.2.)
- rozbudowa szerokopasmowej infrastruktury dostępowej (ostatniej mili) (CO1.4.)
- rozwój sieci dróg (CO2.4.)
- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego (CO 2.4.)
- rozwój infrastruktury transportu zbiorowego (liniowej i węzłowej) (CO2.4.)
- rozwój infrastruktury elektromobilności i paliw alternatywnych (CO2.4.)
- wzmacnianie zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw do zmiennych warunków rynkowych i technologicznych (CO 3.1.)
- kompleksowa oferta wsparcia dla inwestorów (nowych i obecnych w regionie) (CO 3.1.)
- zapewnienie efektywnego multimodalnego dostępu do portów w Gdańsku i w Gdyni oraz do kluczowych centrów logistycznych w regionie (CO 3.4.)
- zwiększenie roli pomorskich centrów logistycznych oraz powierzchni magazynowej (CO 3.4.)
- zwiększenie rangi połączeń pomorskich portów ze Skandynawią (CO 3.4.)
- efektywne powiązanie regionalnej i metropolitalnej sieci transportowej z siecią krajową oraz TEN-T (CO 3.4.)

strefy wielofunkcyjne

- adaptacja do zmian klimatu oraz wzrost odporności na negatywne skutki zmian klimatu, w szczególności: zabezpieczenie przed powodzią i suszą, w tym ochrona terenów naturalnej retencji

wodnej, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury (CO1.1.)

- ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych oraz różnorodności biologicznej, a także rozwój terenów zieleni (CO 1.1.)
- zapobieganie powstawaniu odpadów, ponowne użycie oraz maksymalizacja skali recyklingu odpadów (CO 1.1.)
- zapewnienie wody pitnej dobrej jakości oraz rozwój i unowocześnianie gospodarki ściekowej i osadowej w sektorze komunalnym (CO1.1.)
- doskonalenie narzędzi monitorowania stanu środowiska, zagrożeń naturalnych i szybkiego alarmowania (CO 1.1.)
- redukcja presji działalności gospodarczej i sieci osadniczej na środowisko (CO 1.1.)
- rozwój OZE, m.in. poprzez wzmacnianie energetyki obywatelskiej, w tym w połączeniu z likwidacją źródeł tzw. niskiej emisji, a także tworzenie wysp energetycznych, klastrów energii oraz spółdzielni energetycznych (CO 1.2.)
- poprawa jakości powietrza, w tym eliminacja smogu poprzez rozwój gospodarki niskoemisyjnej w sektorze publicznym, mieszkalnictwie, energetyce (kogeneracja wraz z miejskimi systemami ciepłowniczymi oraz usługi zapewniania komfortu termicznego w budynkach) oraz przedsiębiorstwach (CO 1.2.)
- poprawa dostępności i jakości oferty edukacji przedszkolnej (CO 2.1.)
- rozwój edukacji regionalnej i etnicznej (CO 2.1.)
- zachowanie i upowszechnienie dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego (CO 2.3.)
- rozwój infrastruktury (instytucji) kultury, e-kultury oraz oferty uwzględniającej zagadnienia różnorodności kulturowej i dialogu obywatelskiego (CO 2.3.)
- realizacja kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (CO 2.3)
- rozwój sieci dróg (CO 2.4.)
- rozwój infrastruktury transportu zbiorowego (liniowej i węzłowej) (CO 2.4.)
- wzmacnianie zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw do zmiennych warunków rynkowych i technologicznych (CO 3.1.)
- kompleksowa oferta wsparcia dla inwestorów (nowych i obecnych w regionie) (CO 3.1.)
- rozwój kształcenia ustawicznego dostosowanego do potrzeb regionalnej gospodarki (w szczególności ISP oraz branż kluczowych dla gospodarki regionu) (CO 3.2.)
- poprawa jakości, kompleksowości i dostępności oferty czasu wolnego, w tym turystycznej, sportowej i kulturalnej dla mieszkańców i turystów (CO 3.3.)

V Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

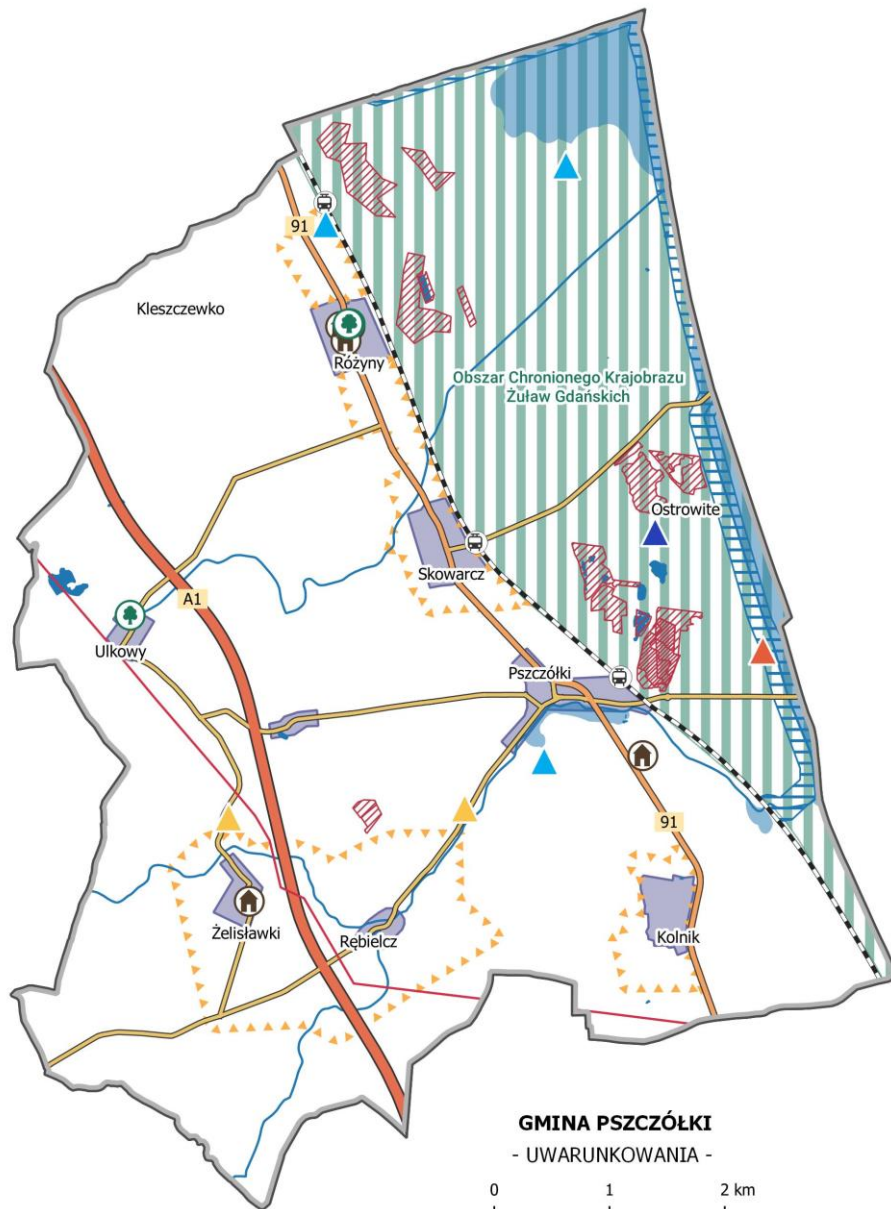
Rozdział odnosi się do *przepisu* wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności „model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy (Art. 10e. 1. 4) zawartego w Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378).

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia długookresową strategiczną wizję rozwoju gminy. Wynika on z wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań, zdiagnozowanych potrzeb i potencjału gminy z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Pszczółki została przedstawiona za pomocą dwóch map: mapy uwarunkowań oraz modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Mapa uwarunkowań jest analizą kluczowych uwarunkowań mających wpływ na kierunek rozwoju gminy. Przedstawia rozkład ludności w gminie, układ komunikacyjny, wybrane elementy infrastruktury technicznej, zasoby środowiska przyrodniczego, zasoby dziedzictwa historycznego i kulturowego, obszary wymagające ochrony oraz obszary występowania zagrożeń naturalnych.

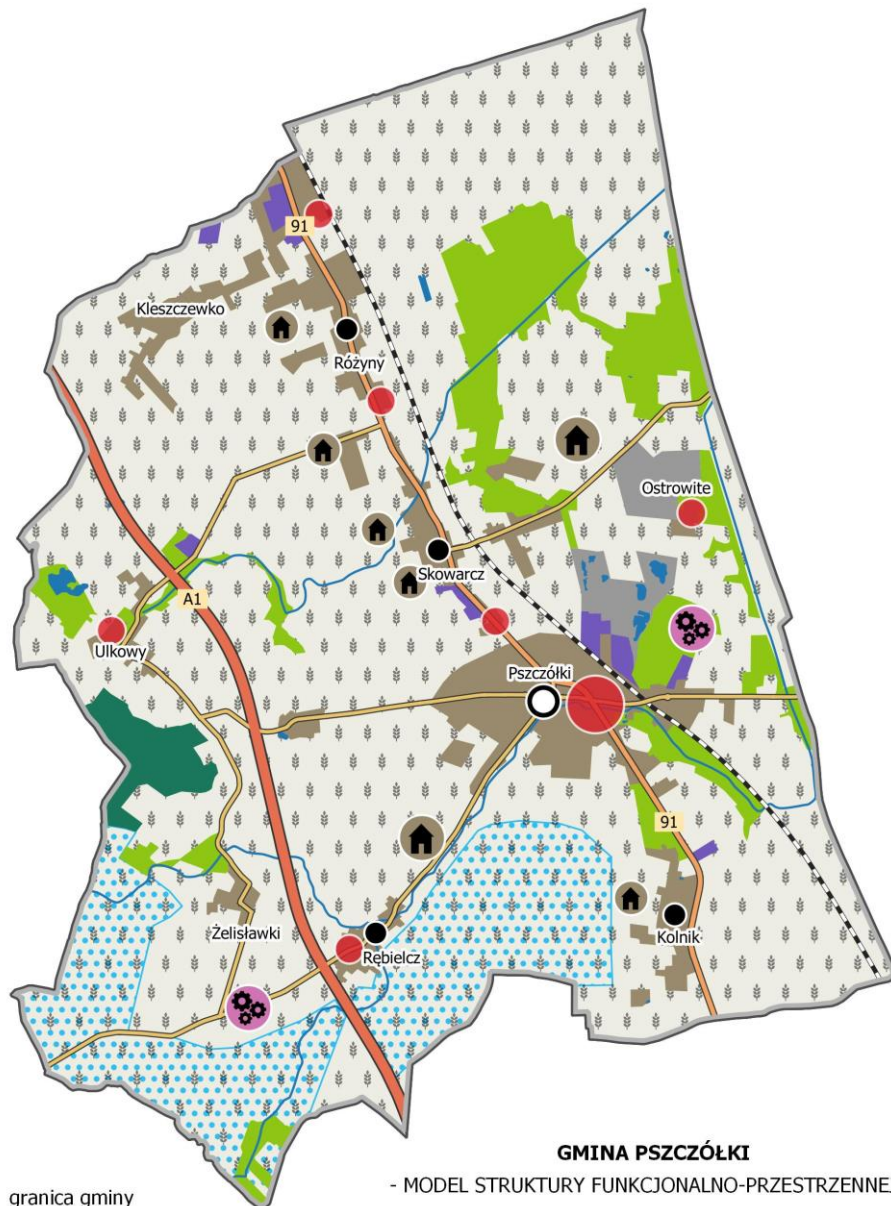
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia elementy struktury przestrzennej gminy obejmujące m. in. funkcje: mieszkaniową, usługową, przemysłową, rolniczą i przyrodniczą. Wskazuje ogólne kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, obszary problemowe oraz obszary z potencjałem rozwojowym o określonych funkcjach. Mapa ma charakter schematyczny i może przedstawiać projektowane kluczowe inwestycje, strefy aktywności gospodarczej, obszary doposażenia w infrastrukturę techniczną, obszary rewitalizacji.

GMINA PSZCZÓŁKI
- UWARUNKOWANIA -

0 1 2 km

stacje kolejowe	granica gminy	wody powierzchniowe	cieki
obiekty wpisane do rejestru zabytków	strefa zakazu zabudowy rzek	zagrożenie powodziowe 1% (raz na 100 lat)	linie kolejowe
pomniki przyrody	historyczne zespoły ruralistyczne	obszar chronionego krajobrazu	autostrady
oczyszczalnia ścieków	udokumentowane złoża kopalin	strefa ochrony ekspozycji	drogi krajowe
stacja red.-m. gazu			drogi powiatowe
ujęcie wody			linia energetyczna WN
wieża ciśnień			

GMINA PSZCZÓŁKI

- MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ -

granica gminy	tereny usług	autostrady
wody powierzchniowe	centra lokalne	drogi krajowe
lasy	centrum gminne	drogi powiatowe
tereny zieleni	rozwój zabudowy mieszkaniowej	linie kolejowe
tereny rolne	rozwój usług i zabudowy przemysłowej	cieki
tereny eksploatacji złóż		
tereny przemysłowe		
tereny zabudowy mieszkaniowej		
potencjalna lokalizacja elektrowni wiatrowych		

VI Wnioski z diagnozy, w tym z badań społecznych

Rozdział odnosi się do przepisu wskazującego, że „Strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 i 2020 oraz z 2020 r. poz. 1378)”, który znajduje się w Art. 10e. 3.

Wnioski z diagnozy

Demografia

- Analiza sytuacji demograficznej Gminy Pszczółki wskazuje na stopniowy wzrost liczby ludności w latach 2010-2020. W tym okresie liczba ludności wzrosła z 8 447 w 2010 r. do 9 927 osób w roku 2020, czyli nastąpił wzrost o 17,5%.
- Według prognoz demograficznych, liczba ludności nadal będzie wzrastać i w 2030 r. wyniesie 11 290 mieszkańców.
- Sytuacja demograficzna w gminie jest wypadkową dwóch procesów – przyrostu naturalnego i salda migracji. Według dostępnych danych GUS dla Gminy Pszczółki, wartość przyrostu naturalnego utrzymuje się na poziomie dodatnim (najwyższa wartość w 2017 r – 5,3 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców).
- Saldo migracji jest korzystne i utrzymuje się na poziomie dodatnim, co oznacza, że więcej osób melduje się na terenie gminy niż się wymeldowuje. Świadczy to o atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania. W 2019 r. saldo migracji na 1000 osób wynosiło 12,4.
- W gminie zauważalny jest problem starzenia się społeczności lokalnej. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności wzrósł z 13,5% w 2015 r. do 16,2% w 2020 r.

Oświata i edukacja

- W gminie znajdują się: 1 żłobek niepubliczny, 1 przedszkole gminne wraz z oddziałami przedszkolnymi w szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym jest gmina Pszczółki i 2 przedszkola niepubliczne.
- Na terenie gminy w 2019 r. liczba dzieci w wieku żłobkowym (do 3 lat) wynosiła 336 i było ich mniej o 1% w stosunku do 2010 r. (340 dzieci). Odsetek dzieci objętych opieką żłobkową utrzymuje się na względnie stałym poziomie około 4-5%.
- W 2019 r. liczba dzieci w wieku przedszkolnym 3-6 lat wynosiła 479 i w przeciągu dekady liczba ta wzrosła o 23%.
- Biorąc pod uwagę rok 2019, według danych GUS w gminie Pszczółki wśród dzieci w wieku przedszkolnym 82% z nich było objęte wychowaniem przedszkolnym.

- Jako pozytywne zjawisko należy uznać spadającą liczbę dzieci przypadających na 1 miejsce w przedszkolu. W 2010 r. na jedno miejsce przypadało 3,03 dziecka, natomiast w 2018 r. już tylko 1,23. Wynika to raczej ze wzrostu dostępnych miejsc w przedszkolach na terenie gminy, ponieważ analiza wskaźnika urodzeń na 1000 ludności w tym samym okresie utrzymuje się na stałym poziomie około 11-12.
- Na terenie gminy zlokalizowane są 3 szkoły podstawowe, do których w 2019 r. uczęszczało łącznie 840 uczniów. Było to o 259 uczniów więcej w porównaniu do 2010 roku.
- Współczynnik skolaryzacji brutto w 2019 r. wynosił 86,24%, i utrzymuje się na zbliżonym poziomie od 2015 r.
- Niekorzystne zjawisko dotyczące jakości edukacji zauważa się w kontekście niskich wyników egzaminu ósmoklasisty na podstawie danych za 2020 r. Uzyskane wyniki przez młodzież uczącą się w szkołach na terenie Gminy Pszczółki (50,14%) były najniższe w całym powiecie gdańskim (58,13%) oraz w stosunku do całego województwa (57,83%). Warto zatem pomyśleć o możliwościach podniesienia poziomu nauczania w szkołach gdzie uczą się młodzi mieszkańcy Gminy Pszczółki.
- Wydatki na oświatę i edukację stanowią obecnie 25,3% w wydatkach ogółem.

Pomoc społeczna

- Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej od 2015 zmalała o ponad 40%. Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. w 2015 r. wynosiła 459, natomiast w 2019 r. – 272, co należy uznać za pozytywne zjawisko. Wskaźnik ten był niższy od danych dla powiatu gdańskiego (356) i województwa pomorskiego (481).
- W 2015 r. świadczenia przyznano 254 rodzinom, a w 2020 ich liczba była niższa i wynosiła 152.
- Wśród najczęstszych powodów przyznania pomocy społecznej w gminie Pszczółki na pierwszym miejscu jest ubóstwo, następnie niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba.

Przedsiębiorczość i rynek pracy

- Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności na podstawie danych GUS, w 2020 r. wynosiła 1 207, to o 151 więcej w porównaniu do 2015 r., zatem nastąpił wzrost o 15%.
- W analizowanym okresie 2015-2020 r. miał miejsce także wzrost liczby nowo zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON. Ich liczba wzrosła z 107 w 2015 r. do 115 w 2020 r. w przeliczeniu na 10 tys. ludności.

- Natomiast w zakresie jednostek wykreślonych z rejestru REGON odnotowano 18% spadek, z 90 w 2015 r. do 74 w 2020 r., co można zaliczyć do zjawisk o charakterze pozytywnym.
- Pozytywnym jest również znaczący wzrost w zakresie liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. ludności na terenie gminy. W latach 2015-2020 odnotowano wzrost o 15%, co może wskazywać na rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców.
- W Pszczółkach nastąpił także nieznaczny wzrost liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. Wskaźnik ten w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, w okresie pięcioletnim wzrósł z 18 w 2015 r. do 25 w 2020 r., jednakże był niższy w porównaniu do powiatu gdańskiego (29) i wobec województwa pomorskiego (38).
- Liczba bezrobotnych w gminie Pszczółki w latach 2015-2019 zmalała blisko o 37%, z 197 osób w 2015 r. do 125 w 2019 r. Jednakże sytuacja ta uległa pogorszeniu w 2020 r. w związku ze spowolnieniem gospodarki w wyniku pandemii COVID 19, która rozpoczęła się w I kwartale 2020 r. Gmina odnotowała wzrost w liczbie bezrobotnych w porównaniu do 2019 r o 60%.
- Na koniec 2020 r. liczba bezrobotnych wynosiła 200, w tym 68% stanowiły bezrobotne kobiety. W okresie 2019 do 2020 r. odsetek pogłębiającego się bezrobocia w gminie Pszczółki był bardziej znaczący w stosunku do powiatu gdańskiego, gdzie nastąpił wzrost o 47% i do całego województwa pomorskiego (wzrost o 34%).

Infrastruktura i ochrona środowiska

- Dostępność infrastruktury wodno-kanalizacyjnej należy ocenić wysoko. Udział korzystających z sieci wodociągowej w 2019 r. wynosił 96,8%, natomiast z sieci kanalizacyjnej korzystało nieco mniej mieszkańców – 81,4%.
- Najgorzej sytuacja kształtowała się w przypadku dostępu ludności do gazu. W 2019 r. odsetek ten był na poziomie 46,2%, jednakże w tym wypadku zaobserwowano wzrost na poziomie 7,2 pp., co można uznać za korzystne zjawisko.
- W gminie zauważalne są pozytywne tendencje związane ze zbiórką odpadów. Od 2017 r. widoczny jest wzrost wydatków na gospodarkę odpadami komunalnymi. W przypadku odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów, wartość dla gminy była równa 44% i była wyższa niż w przypadku powiatu gdańskiego (40%) i województwa pomorskiego (37%).

Budżet gminy

- Biorąc pod uwagę badany okres 2015-2019 r. dochody na 1 mieszkańca wykazują znaczącą tendencję wzrostową (67%). W 2019 r. dochody na 1 mieszkańca wynosiły 5 743 zł.

- Wśród źródeł dochodów największy udział miały przede wszystkim dochody własne, a w mniejszym stopniu dotacje i subwencje.
- W przypadku dochodów własnych gminy, najwyższe pochodzą z podatku dochodowego od osób fizycznych, następnie podatku od nieruchomości i wpływów z usług. Warto zauważyć, iż najwyższy dochód gminy wynika z pobieranego podatku dochodowego od osób fizycznych, dlatego ważne jest, aby podejmować wszelkie możliwe działania celem zatrzymania mieszkańców gminy na lokalnym rynku pracy i reintegracji zawodowej osób bezrobotnych, które mogłyby wrócić na rynek pracy.
- Biorąc pod uwagę saldo dochodów i wydatków gminy w ostatnich 5 latach, tylko w 2017 r. miała miejsce nadwyżka wydatków nad dochodami. Zatem w szerszym aspekcie można ocenić budżet Gminy Pszczółki jako korzystny i zrównoważony. Niemniej warto nadmienić, iż w tym okresie znacząco wzrosły wydatki przeznaczone na prowadzenie polityki społecznej. Domniemuje się, że było to wynikiem wzrostu potrzeb społeczeństwa w tym zakresie m.in. z uwagi na starzenie się lokalnej społeczności.

Wnioski z badania ankietowego

1. Ponad 80% odsetek mieszkańców oceniło gminę Pszczółki pozytywnie, co świadczy o tym, że gmina jest miejscem atrakcyjnym do życia.
2. Odpowiedzi dotyczące zmiany miejsca zamieszkania stanowią odbicie ocen gminy jako miejsca do życia. Blisko 64% deklaruje, że w ciągu najbliższych 5 lat nadal będzie zamieszkiwać w gminie Pszczółki, co świadczy o jej atrakcyjności jako dobrego miejsca zamieszkania.
3. Ponad 1/5 badanych bierze pod uwagę emigrację, a jako główny powód mieszkańcy wymieniają zarobki, a następnie kwestie związane z komunikacją i dojazdem.
4. Wśród najlepiej ocenianych elementów, mieszkańcy wskazują na jakość funkcjonowania Straży Pożarnej oraz poziom bezpieczeństwa. Około 60% wskazuje również na dostępność transportu publicznego oraz skomunikowanie gminy.
5. Oceny negatywne dotyczyły przede wszystkim dostępności usług służby zdrowia oraz oferty rozrywkowej i spędzania czasu wolnego. Poprawa w zakresie usług służby zdrowia ma istotne znaczenie z uwagi na postępujące procesy starzenia się społeczności i związane z tym potrzeby mieszkańców. Poszerzenie oferty rozrywkowej pozwoli na zatrzymanie mieszkańców oraz umożliwienie im spędzania czasu wolnego w miejscu zamieszkania, bez konieczności korzystania z rozrywek oferowanych przez inne gminy.
6. Jako atuty mieszkańcy wskazują na lokalizację oraz aktywną jednostkę OSP. Co 10 badany wymienia również spokojniejsze życie, co świadczy o atrakcyjności gminy pod względem osiedlenia się i jest tożsame z ocenami jako dobre miejsce zamieszkania.
7. Za słabą stronę ankietowani uważają, infrastrukturę drogową oraz problem związany z zaśmiecaniem okolicy, z uwagi na niewystarczającą liczbę obiektów małej architektury (m.in. brak koszy na śmieci). Nisko oceniona oferta spędzania czasu wolnego może mieć związek z brakiem miejsc do spędzania czasu, na które wskazuje 8,6% ankietowanych.
8. Gmina Pszczółki kojarzona jest z miodem i pszczołami, co jest uzasadnione z uwagi na specyfikę gminy. Ponadto, mieszkańcy kolejny raz podkreślili aktywność OSP Pszczółki, co pokazuje, że jednostka ta jest ważna dla lokalnej społeczności.
9. Według mieszkańców, priorytetowe działania powinny obejmować przede wszystkim kwestie związane z poprawą stanu dróg, dostępności usług służby zdrowia oraz stanu technicznego chodników i oświetlenia. Nie bez znaczenia pozostają również kwestie związane z poprawą infrastruktury czasu wolnego, przy równoczesnym poszerzeniu oferty kulturalno-rozrywkowej.
10. Respondenci zwracają uwagę na problem związany z zaśmiecaniem okolicy oraz aktami wandalizmu, ale również alkoholizm.
11. Z uwagi na postępujące procesy starzenia się społeczności kluczowe jest zapewnienie odpowiedniej jakości usług skierowanych przede wszystkim do seniorów, ale także pozostałych

osób wymagających stałej opieki. Według ankietowanych na terenie gminy brakuje usług opiekuńczych i programów zdrowotnych, a także usług psychologa. Dobrze rozwinięta oferta czasu wolnego wiąże się z zapewnieniem miejsc spędzania czasu dostosowanych do różnych grup wiekowych, w tym również seniorów. Według ankietowanych w gminie brakuje klubów seniora oraz miejsc spotkań dla seniorów.

12. Prawie 38% respondentów czuje, że ich głos i działania są ważne, ale nie zawsze są w stanie zmienić ich otoczenie, a niecałe 4% mniej, nie czuje, że ich głos miał jakiegokolwiek znaczenie. Wskazane zatem byłoby, aby gmina Pszczółki prowadziła bardziej zintensyfikowane działania mające na celu zaangażowanie mieszkańców w życie i sprawy gminy, tak aby mieli poczucie, że ich głos jest ważny.
13. Odsetek osób najbiedniejszych w gminie wynosi niewiele ponad 12%, co pozwala stwierdzić, że sytuacja finansowa mieszkańców Gminy Pszczółki jest dobra.

Analiza SWOT

SILNE STRONY

- **Pozytywne tendencje i prognozy związane z rosnącą liczbą mieszkańców** - wzrost w ostatniej dekadzie o blisko 18%
- **Utrzymujący się na dodatnim poziomie przyrost naturalny** – nieznacznie wahania od 3,7-5,3 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w ostatnich 5 latach
- **Dodatnie saldo migracji od ponad 10 lat** – w 2020 r. na poziomie 12,4 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, co świadczy o atrakcyjności osiedleńczej gminy
  - **Silne poczucie tożsamości lokalnej**
- **Zmniejszająca się liczba osób korzystających z pomocy społecznej** – spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności z 459 w 2015 r. do 272 w 2019 r.)
- **Wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą** – wzrost o 131 w przeliczeniu na 10 tys. ludności w 2020 r. w stosunku do 2015 r.
- **Położenie w zasięgu Obszaru Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich**
  - **Silne tradycje pszczelarskie w gminie**
  - **Marka związana z produktem tradycyjnym - Miód Pszczółkowski** - wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa
  - **Aktywność jednostki OSP Pszczółki**
    - **Działające w Pszczółkach - Rejonowe Koło Pszczelarzy** – zrzeszające i integrujące mieszkańców gminy
- **Wzrastające dochody gminy na 1 mieszkańca** – wzrost o ponad 2000 zł w ostatnich 5 latach
- **Dominacja wśród źródeł dochodu, dochodów własnych gminy** – blisko 50% w 2020 r.
- **Organizowane w gminie Piątki dla przedsiębiorców** – zapewnienie wsparcia dla działających przedsiębiorców oraz potencjalnych inwestorów

SŁABE STRONY

- **Starzejące się społeczeństwo** - wzrost udziału liczby osób w wieku poprodukcyjnym z 13,5% w 2015 r. do 16,2% w 2020 r.
  - **Niższy średni wynik egzaminu ósmoklasisty** (50,14%) w porównaniu do wartości dla powiatu gdańskiego (58,13%) i województwa pomorskiego (57,83%)
- **Dominujący udział osób długotrwale bezrobotnych w strukturze bezrobotnych** – w 2020 r. – 41% długotrwale bezrobotnych
- **Niewystarczająca oferta czasu wolnego**, w szczególności dla osób młodych i seniorów
  - **Niezadawalająca sytuacja związana z niewystarczającą liczbą żłobków oraz przedszkoli na terenie gminy**
    - **Niedowalający stan dróg**
  - **Problem jakim jest duża liczba samotnych w gminie** (osoby starsze, rdzenni mieszkańcy, bez dzieci na miejscu, pozbawieni opieki i zajęć)
    - **Niewystarczająca promocja gminy**
    - **Ubóstwo jako główna przyczyna udzielania świadczeń z pomocy społecznej**
- **Okolo 34% wydatków stanowią wydatki na rodzinę i pomoc społeczną** – blisko 20% wzrost w stosunku do 2015%
- **Niecałe 22% powierzchni gminy pokryte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego**

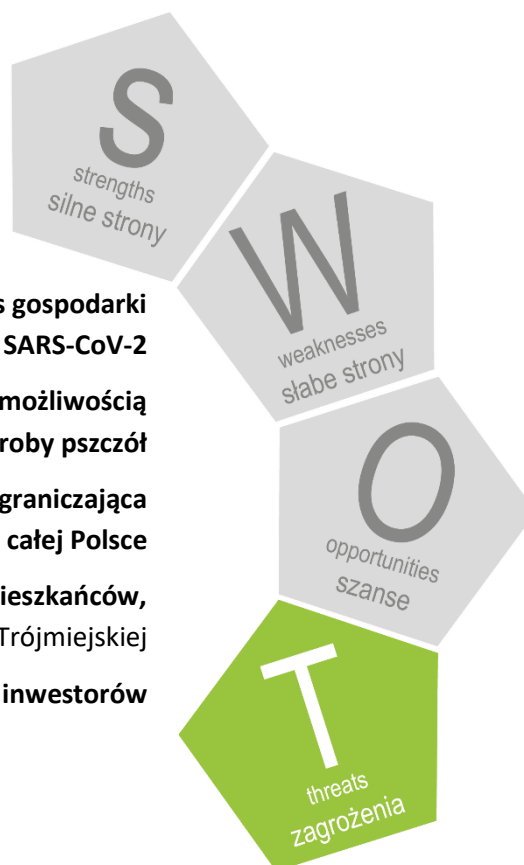
SZANSE

- **Korzystne położenie i dobre skomunikowanie gminy** – przebieg drogi krajowej nr 91 i autostrady A1 oraz linii kolejowej (Gdynia - Warszawa)
- **Potencjał do wykreowania gminy jako krajowej stolicy miodu** – różnorodność oferowanych produktów – 3 rodzaje miodu (majowy, czerwcowy, lipcowy)
- **Przynależność do Lokalnej Grupy Działania „Trzy Krajobrazy”**
- **Przynależność do Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta** – rozwój w ramach zintegrowanych inwestycji terytorialnych
- **Możliwość pozyskania środków unijnych w ramach nowej perspektywy**
- **Koniunktura na *slow life* i turystykę świadomą**

ZAGROŻENIA

- **Niepewna sytuacja na rynku pracy, regres gospodarki spowodowany epidemią SARS-CoV-2**
- **Zagrożenie dla rozwoju lokalnego związane z możliwością wystąpienia choroby pszczoł**
  - **Niedostateczna promocja gminy ograniczająca się do rozpoznawalności w regionie, a nie w całej Polsce**
  - **Odptyw młodych wykształconych mieszkańców, w szczególności do Aglomeracji Trójmiejskiej**
- **Konkurencja sąsiednich gmin w pozyskiwaniu inwestorów**

VI Plan strategiczny i operacyjny

Założenia planistyczne – koncepcja

Strategia Rozwoju Gminy Pszczółki na lata 2021-2030 w warstwie planistycznej cechuje się następującymi elementami:

- Opiera się na wnioskach płynących z badań społecznych: sondażu opinii oraz katalogu przeprowadzonych wywiadów pogłębionych,
- Wpisuje całość zapisów w obowiązujący reżim prawny, definiujący strategię oraz jej strukturę,
- Realnością planowania tzn. podejściem skoncentrowanym na wykonalności dokumentu i odejściem od powszechnej w tego typu dokumentach życzeniowości,
- Traktowaniem aktualnej sytuacji gminy jako szansy rozwojowej ale też wyzwania związanego z tranzycją profilu społecznego, gospodarczego oraz przeobrażeń przestrzennych i urbanistycznych.

Z punktu przywołanych przepisów prawa określających kształt strategii warto zwrócić uwagę na podstawowe elementy.

Odnosząc się do logiki struktury założeń planistycznych należy odnieść się do części zaprezentowanych na piramidzie elementów.

(1) Misję traktujemy jako cel nadrzędny interwencji ale również zestawienie wartości nadających ramy dla planowanego rozwoju Gminy Pszczółki.

(2) Wizja to lapidarne określenie stanu, do którego samorząd jako instytucja ale również wspólnota zmierza.

(3) Wymiar strategiczny interwencji opiera się na wyznaczonych celach strategicznych, odwołujących się do obligatoryjnych wymiarów stanowiących domeny planowania strategicznego, które przedstawiono na poniższej grafice.

WYMIAR = DOMENA PLANOWANIA STRATEGICZNEGO = OBSZAR

(4-5) Poziom operacyjny to rdzeń dokumentu o różnym poziomie szczegółowości, który odnosi się do konkretnych aspektów rozwoju w ramach triady: społeczeństwo – przestrzeń – gospodarka. Można stwierdzić, że sumarycznie kierunki działań odpowiadają na potrzeby podstawowe, elementarne (socjalno-bytowe), jak również te aspiracyjne związane z rzeczywiście odczuwaną jakością życia przez mieszkańców czy też integracją wspólnoty lokalnej.

Misja rozwoju Gminy Pszczółki

Misja w świetle przepisów prawa to nieobligatoryjny element strategii rozwoju gminy. W ramach dokumentu zdecydowano się na umieszczenie tego zapisu jako elementu, który z jednej strony wprowadza do poziomu planów strategicznych i operacyjnych, a z drugiej natomiast stanowi horyzontalny cel nadrzędny, punkt odniesienia dla całego procesu planistycznego.

Misja samorządu stanowi fundamentalną zasadę, w jej obrębie definiuje się przestrzeń wartości, do których będą odnosiły się wyznaczane cele strategiczne i kierunki rozwoju dla Gminy Pszczółki. Innymi słowy rozdział zawiera misję traktowaną jako cel nadrzędny oraz zestaw czynników istotnych jako akceleratory rozwojowe.

Kluczowe aspekty misji rozwoju Gminy Pszczółki:

Biorąc pod uwagę powyższe, istotne w perspektywie budowania misji rozwoju Gminy Pszczółki czynniki, sformułowano ją w następujący sposób:

Misja rozwoju Gminy Pszczółki

Misją Gminy Pszczółki jest podejmowanie działań na rzecz stałego podnoszenia jakości życia mieszkańców w powiązaniu z trwałą modernizacją, tworzeniem dobrych warunków do życia na terenie gminy, osiedlania się, spędzania czasu wolnego oraz rozwoju osobistego przy zachowaniu szczególnej dbałości o środowisko naturalne, jak również stan infrastruktury technicznej i społecznej.

Przytoczona misja w zwięzły sposób ilustruje podstawowe zamierzenia samorządu ale również oczekiwania mieszkańców. Warto podkreślić, że napływ nowej ludności, skomunikowanie (głównie dzięki kolei) oraz lokalizacja gminy będzie generować następowanie dalszych zmian głównie społecznych ale również ekonomicznych oraz przestrzennych. Mimo, że nominalnie Pszczółki jako gmina stanowią obszar wiejski o tyle w ramach zachodzącej od przeszło dekady transformacji, ważny punkt odniesienia stanowi „miejskość” rozumiana jako zbiór postaw i zachowań społecznych mieszkańców, co więcej, także jako oczekiwanie związane z ofertą usługową w gminie oraz sposobami spędzania czasu wolnego.

Wizja Gminy Pszczółki w perspektywie roku 2030

Wizja to w świetle przepisów dodatkowy element strategii rozwoju gminy. W ramach dokumentu zdecydowano się na umieszczenie jej treści, wraz z wyzwaniem strategicznym jako elementów, mających integrować wspólnotę lokalną w obliczu wspólnie określonego stanu docelowego, który samorząd wraz z interesariuszami ma osiągnąć w uwzględnionym okresie planistycznym.

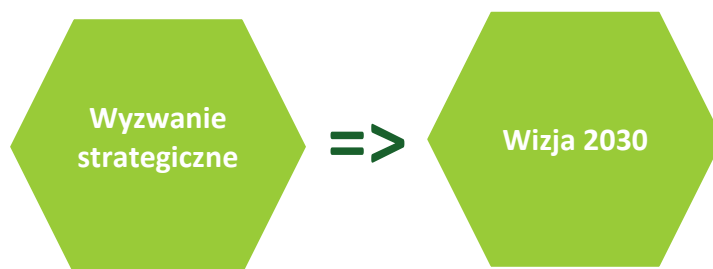
Wizja gminy to element komplementarny w stosunku do misji. Jednocześnie sformułowana wizja zmiany to odpowiedź na wyzwania strategiczne stojące przed samorządem lokalnym, a tym samym całą wspólnotą mieszkańców Gminy Pszczółki. Biorąc pod uwagę powyższe, treść wizji została poprzedzona sformułowaniem wyzwania strategicznego, którego zakres stanowi efekt prac warsztatowych i badawczych.

Warto podkreślić, że przytoczona wcześniej misja oraz następujące po niej wyzwanie strategiczne i wizja są osadzone w optyce modernizacyjnej powiązanej m.in. z profesjonalizacją sfery usług oraz interwencją w przestrzeń publiczną.

Wyzwanie strategiczne

Gmina Pszczółki ze względu na dynamiczny wzrost **musi utrzymać wysoką jakość infrastruktury, usług publicznych oraz aktywnie wychodzić naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców w wymiarze aspiracyjnym oraz aktywizacji obywatelskiej.**

- Trwałość rozwoju przestrzennego, gospodarczego i społecznego Gminy Pszczółki jako elementu dalszej jej modernizacji i transformacji
- Kompleksowa odpowiedź na zjawisko suburbanizacji poprzez uzbrajanie w media oraz infrastrukturę sieciową terenów inwestycyjnych i mieszkalnych
- Zbudowanie systemu polityk publicznych, ich profesjonalizacja i efektywne dotarcie do poszczególnych grup docelowych
- Wzmacnianie partnerstw i współpraca w ramach Obszaru Metropolitalnego Gdańsk Gdynia Sopot
- Aktywne planowanie przestrzenne, dbałość o przestrzeń i kształtowanie kierunków jej rozwoju.

Wizja rozwoju Gminy Pszczółki

W roku 2030 Gmina Pszczółki wchodzi w kolejny etap modernizacji posiadając nowoczesną i rozbudowaną infrastrukturę publiczną, nowoczesne i dostosowane do potrzeb usługi publiczne, wysoką jakość środowiska naturalnego, tętniące życie kulturalne i społeczne, widoczne w przestrzeni publicznej i społecznej dziedzictwo oraz szeroką ofertę spędzania czasu wolnego.

W sensie społecznym Gmina Pszczółki to przykład budowania nowej tożsamości w oparciu o różne doświadczenia oraz traktowania wspólnoty gminnej i samorządowej jako wartości.

Gmina Pszczółki to aktywni mieszkańcy, oczekujący partnerstwa i podejmowania pogłębionych działań partycypacyjnych.

Gmina Pszczółki to w ramach Obszaru Metropolitalnego silny partner efektywnie wykorzystujący swój potencjał.

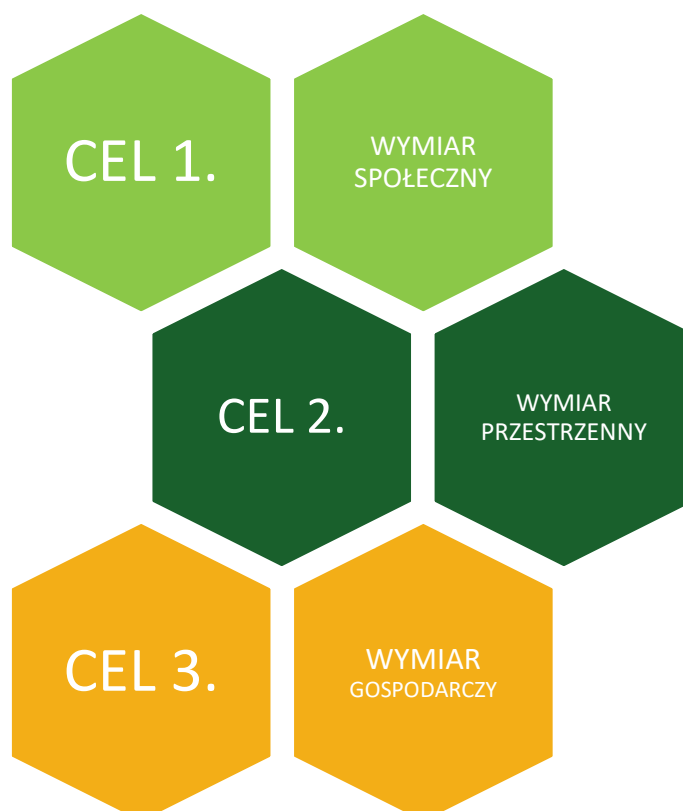
Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. 3. 1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym zawartego w Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378) o samorządzie gminnym. Jest to obligatoryjna część dokumentu wynikająca z przepisów prawa.

Zgodnie z przywołaną treścią ustawy o samorządzie gminnym na strategicznym poziomie interwencji obligatoryjnie należy zdefiniować trzy wymiary. W ujęciu tematycznym tworzą one ramy dla planów strategicznych i operacyjnych. Mimo wskazania konkretnych wymiarów, w obrębie których należy się poruszać, w ramach procesu planowania strategicznego zapisy te zostały zindywidualizowane do potrzeb, specyfiki oraz istoty kluczowych wyzwań stojących przed samorządem Gminy Pszczółki.

Treść rozdziału koncentruje się na wyznaczeniu domen planowania strategicznego i sformułowania na ich bazie celów strategicznych. O ile domeny planowania strategicznego to wprost wymiary przywołane w ustawie, to cele mają już zdecydowanie indywidualistyczny charakter. Warto podkreślić, że strategiczny poziom interwencji i tym samym kolejność poszczególnych celów, ma tylko walor porządkujący i nie stanowi priorytetyzacji poszczególnych obszarów, która mają równoważny charakter oraz rangę.

Układ obszarów interwencji i celów strategicznych

Gmina Pszczółki przechodzi proces istotnej rozbudowy, który generuje potrzebę stworzenia spójnych polityk publicznych realizowanych przez samorząd lokalny. Są one związane z jednej strony z tradycyjnymi zadaniami własnymi gminy takimi jak edukacja czy kultura, z drugiej natomiast wiążą się z potrzebą integracji mieszkańców oraz wzmocnieniem funkcji symbolicznych. W kontekście tych pierwszych, kluczowe jest wykreowanie konkretnych polityk publicznych: kulturalnej, senioralnej, społecznej czy edukacyjnej. Natomiast w szerszym wymiarze, związanym z traktowaniem mieszkańców jako wspólnoty, ważne jest budowanie więzi społecznych, wzmocnianie kapitału społecznego oraz tworzenie mechanizmów angażowania wszystkich zamieszkujących gminę Pszczółki. Z punktu widzenia długookresowego interesu kluczowe znaczenie ma integrowanie ludności autochtonicznej z nowo osiedlającą się. Tego typu działania w powiązaniu z dobrymi jakościowo usługami publicznymi pozwoli na zahamowanie tendencji związanej z traktowaniem gminy jako sypialni, głównie Trójmiasta. Budowanie przywołanych więzi wraz z kreowaniem miejscowości wyznacza horyzont zmiany na najbliższe lata.

Należy podkreślić, że rozwój gminy w sensie demograficznym, jak również poszerzający się obszar zabudowy mieszkaniowej, niesie za sobą szereg konsekwencji. Po pierwsze atrakcyjność osiedleńcza zwiększa bazę podatkową i buduje potencjał gminy, w tym kontekście nie bez znaczenia są działania na rzecz meldowania się osób faktycznie zamieszkujących gminę. Po drugie dynamiczny przyrost ludności powoduje konieczność rozbudowywania infrastruktury technicznej i społecznej na dużą skalę.

Po trzecie w sensie aspiracyjnym mieszkańcy mają wzrastające oczekiwania jeżeli chodzi o stan środowiska naturalnego. W wymiarze przestrzennym wymienione konsekwencje wpływają na konieczność podejmowania kosztochłonnnych zadań inwestycyjnych. Tym niemniej spektrum postaw i zachowań mieszkańców wpływa równocześnie na konieczność dostosowania oferty usługowej oraz związanej z czasem wolnym do oczekiwań i aspiracji wspólnoty lokalnej.

Gospodarka, rozumiana jako system wytwarzania dóbr i usług tworzący rynek oraz miejsca pracy, w większości odbywa się poza terenem Gminy Pszczółki. Oczywiście na terenie gminy funkcjonuje działalność rolnicza, działa sektor publiczny oraz rozbudowuje się sfera handlu i usług związana z zaspokajaniem potrzeb zwiększającej się liczby mieszkańców, tym niemniej rynek pracy znajduje się w większości przypadków poza gminą. Ponadto zmiana struktury społecznej wpływa również na wzrost odsetka osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Z punktu widzenia planowania rozwoju należy podjąć wysiłki związane z pobudzeniem gospodarczym poprzez uruchomienie strefy aktywności gospodarczej, promocję gospodarczą oraz adekwatnymi działaniami planistycznymi. Przywołane działania pozwolą na zrównoważony rozwój gminy i zniwelują częściowo jej sypialniany charakter. Gmina jako miejsce pracy to ważny element również w perspektywie budowania więzi z gminą, przywiązania do niej oraz tworzenie nowej tożsamości. Jako czynnik wpierający poszerzenie profilu gospodarczego gminy należy wskazać potencjał pszczelarski. Centrum Miodu to instytucja, która w przyszłości będzie promować gminę i jej dziedzictwo. Warto podkreślić, że ta inicjatywa może stanowić również element wzmacniający rynek pracy.

Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. 3. 2) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych; zawartego w Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378) o samorządzie gminnym.

W rozdziale zaprezentowano poziom operacyjny strategii, bazujący na wyznaczeniu konkretnych kierunków działań przypisanych celom strategicznym. Całość interwencji znajduje się zbiorczo na schemacie zamykającym rozdział.

Ponadto, każdy z kierunków działań został opatrzony rekomendacjami.

Zgodnie z przepisami, każdy kierunek działań został zdefiniowany w kontekście oczekiwanych rezultatów. Katalog wskaźników rezultatu zawiera kolejny rozdział opracowania.

Kierunek działania 1.	Wykorzystanie dziedzictwa i promocja gminy
Kierunek działania 2.	Profesjonalizacja usług społecznych
Kierunek działania 3.	Edukacja na wysokim poziomie
Kierunek działania 4.	Prowadzenie aktywnej polityki kulturalnej
Kierunek działania 5.	Aktywizacja społeczna mieszkańców
Kierunek działania 6.	Infrastruktura i oferta czasu wolnego
Kierunek działania 7.	Aktywne planowanie przestrzenne
Kierunek działania 8.	Kompleksowe wyposażenie infrastrukturalne
Kierunek działania 9.	Dbłość o stan środowiska naturalnego
Kierunek działania 10.	Gmina Pszczółki jako miejsce pracy

Kierunek działania 1.

Wykorzystanie dziedzictwa i promocja gminy

- Prowadzenie zintegrowanych działań promocyjnych
- Efektywne wykorzystanie dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i naturalnego Gminy Pszczółki
- Zapewnienie miejsca edukacji ekologicznej odwołującego się do bioróżnorodności bazującej na owadach zapylających.
- Stworzenie miejsca szkoleń dla pszczelarzy oraz bartników
- Kontynuowanie działań promocyjnych w odniesieniu do miodu, promocja zdrowego trybu życia, wsi i ekologiczności
- Upowszechnienie możliwości nabywania produktów związanych z pszczelarstwem na terenie gminy
- Kompleksowe działania na rzecz wykreowania Gminy Pszczółki jako krajowej stolicy miodu
- Podjęcie działań na rzecz tworzenia nowych produktów turystycznych, skorzystanie z dziedzictwa historycznego m.in. w zakresie przebiegu granicy Wolnego Miasta Gdańska

Rekomendacje:

Działanie należy traktować dwutorowo: po pierwsze w kontekście budowania marki gminy istotnej w kontekście osiedleńczym i ekonomicznym oraz po drugie jako czynnika zwiększającego integrację wspólnoty mieszkańców Gminy Pszczółki.

Kreowanie Gminy Pszczółki na polską stolicę miodu należy traktować w kategoriach długookresowych.

Kierunek działania 2.

Profesjonalizacja usług społecznych

- Realizacja celów zgodnie z zapisami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2030:
  - Zintegrowany system pomocy osobom starszym, niesamodzielnym i niepełnosprawnym
  - Rodzina i integracja społeczna
  - Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i wykluczeniu społecznemu
- Zbudowanie spójnej i kompleksowej polityki społecznej
- Utworzenie Dziennego Domu Pobytów, minimalnie dla ok. 30 seniorów
- Rozwijanie systemu usług opiekuńczych
- Organizacja wsparcia celowego dla grup szczególnych - trudne przypadki rodzin, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby przewlekle chore i zależne (asystentura społeczna, przerwa wytchnieniowa, deinstytucjonalizacja pomocy)
- Rozwijanie oferty instytucjonalnej – grupy wsparcia, animację czasu wolnego seniorów, działania na rzecz poprawy kondycji psycho-fizycznej, systemowe przesuwanie momentu przejścia do opieki stacjonarnej
- Aktywne rozwiązywanie problemu osób samotnych poprzez zbudowanie dla nich oferty (głównie są to osoby starsze, rdzenni mieszkańcy, bez dzieci na miejscu, pozbawieni opieki i zajęć)
- Prowadzenie monitoringu potrzeb związanych z reintegracją społeczną i zawodową mieszkańców
- Podjęcie działań na rzecz zdefiniowania polityki mieszkaniowej gminy w kontekście zadań własnych samorządu, ale przede wszystkim inwentaryzacji potrzeb i zbudowania opcjonalnej oferty związanej z zasobem komunalnym
- Wykorzystanie narzędzi związanych z ekonomią społeczną i solidarną

Rekomendacje:

Kluczowym działaniem jest systemowa przebudowa świadczonych usług (stworzenie polityki gminnej w tym zakresie). Wyzwaniem jest przygotowanie systemu na prognozowany wzrost osób wymagających wsparcia ze względu na wiek, chorobą, niepełnosprawność co istotnie wpłynie na strukturę realizowanych działań przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach. Warto podkreślić, że w związku ze zmianami demograficznymi, obserwujemy stały wzrost liczby osób zainteresowanych skorzystaniem z usług opiekuńczych czy pobytem w domu pomocy społecznej. Ze względu na pracę zawodową, sytuacje życiowe, dzieci nie są w stanie zapewnić rodzicom całodiennej opieki. Miejsce, w którym osoby starsze mogłyby spędzić dzień, a w godzinach popołudniowych i nocnych przebywać w swoich rodzinnych domach, rozwiązałoby wiele sytuacji problemowych i pozytywnie wpłynęłoby na funkcjonowanie seniorów i ich rodzin. Poza tym, pomieszczenia DDP mogłyby być wykorzystywane na realizację zadań związanych z aktywizacją społeczności lokalnej.

Kierunek działania 3.

Edukacja na wysokim poziomie

- Podnoszenie standardów opieki i wspierania rozwoju dzieci do lat 3.
- Podnoszenie standardów usług związanych z wychowaniem przedszkolnym
- Podnoszenie jakości kształcenia oraz atrakcyjności nauczania w kontekście niskiego wskaźnika skolaryzacji (rozwijanie innowacyjnych metod nauczania, poszerzenie oferty zajęć dodatkowych, w tym dla dzieci szczególnie uzdolnionych)
- Wspieranie działań profilaktycznych, w tym programów edukacyjnych, promocji zdrowia, edukacji ekologicznej, oszczędzania zasobów wodnych i segregacji odpadów
- Efektywne wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej oraz jej modernizacja, rozbudowa i poszerzanie
- Budowa nowej szkoły na potrzeby dzieci z miejscowości Różyny, Kleszczewko i Skowarcz (aktualnie istniejące małe szkoły w Różynach i Skowarczu nie są w stanie zapewnić miejsca w placówce wszystkim dzieciom z obwodu silnie atrakcyjnego osiedleńczo)
- Prowadzenie spójnej polityki w zakresie edukacji ekologicznej w kontekście zachodzących zmian klimatycznych, tematyka będzie obejmowała m.in. ochronę i biologię owadów zapylających, ochronę bioróżnorodności, botanikę, dendrologię, zagadnienia z zakresu ochrony środowiska - gospodarka odpadami, ochrona powietrza, retencjonowanie wody
- W ramach edukacji ekologicznej prowadzone będą warsztaty, wykłady, seminaria, szkolenia i kampanie społeczne. Planowane jest również stworzenie filmów, ulotek, folderów i plakatów edukacyjnych
- Doposażenie, modernizacja i rozbudowa placówek oświatowych, w tym m.in.:
  - a. Wymiana pieca w Szkole Podstawowej w Pszczółkach
  - b. Wymiana źródła ciepła i modernizacja oświetlenia w Szkole Podstawowej w Pszczółkach (ul. Szkolna)
  - c. Rozbudowa przedszkola gminnego w Pszczółkach (utworzenie 5 nowych sal zajęciowych)
- Realizacja systemowych projektów edukacyjnych w oparciu o środki zewnętrzne
- Rozszerzenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej, szczególnie w obrębie kompetencji kluczowych, przedsiębiorczości oraz kompetencji miękkich

Rekomendacje:

Z punktu widzenia utrzymania potencjału osiedleńczego Gminy Pszczółki podstawowe znaczenie ma oferta skierowana do dzieci i młodzieży. Uznaje się, że spójny system będzie działań na korzyść budowania więzi społecznych w kolejnych pokoleniach zamieszkujących gminę i przede wszystkim poprawi jakość życia mieszkańców, którzy będą korzystali z usług na terenie, który jest przez nich zamieszkiwany.

Kierunek działania 4.

Prowadzenie aktywnej polityki kulturalnej

- Rozwijanie oferty kulturalnej dla wszystkich grup społecznych
- Zbudowanie kompleksowej polityki kulturalnej dla Gminy Pszczółki
- Stworzenie przestrzeni dla działalności artystycznej i kulturalnej
- Wspieranie działań na rzecz dziedzictwa kulturowego i uczestnictwa w kulturze
- Wykorzystanie istniejącego potencjału na rzecz poszerzenia dostępnej oferty
- Stworzenie platformy do rozwijania inicjatyw kulturalnych na kształt gminnego domu kultury
- Wykorzystanie potencjału istniejących świetlic wiejskich jako żywych obiektów, tętniących ofertą i inspirujących wspólnotę lokalną
- Przekształcenie Muzeum Miodu w Centrum Miodowego Eksperymentu koncentrującego się na działalności pszczelarskiej, ekologii związanej z ochroną pszczołowatych, a także kultury (wykorzystanie produktów pszczelich do działań twórczych), zapewnienie ciekawego miejsca edukacyjnej rozrywki dla dzieci i młodzieży
- Wygospodarowanie miejsca i przygotowanie techniczne „chill room-u” dla młodzieży w bibliotece, na zasadzie miejsca w całości zarządzanego przez samą młodzież (coś więcej niż biblioteka, bardziej nowoczesny ośrodek kultury, zajęcia dla wszystkich)
- Poszerzenie i profesjonalizacja oferty zajęć dla dzieci i dorosłych w tym darmowych i odpłatnych
- Stworzenie sali do gier, sali prób muzycznych, sali rzemiosła itp., tematyczne podejście do rozwijania oferty
- Wykorzystanie potencjału pomieszczeń znajdujących się w budynku dworca kolejowego-dworzec jako przestrzeń oferty dla dzieci i młodzieży lub też szerzej dla gminy jako sala prób, koncerty, forma domu kultury (należy ustalić możliwość najmu pomieszczeń oraz zbudować koncepcję prowadzenia na tym terenie przywołanej działalności kulturalnej)
- Animowanie życia społeczno-kulturalnego gminy – jako odpowiedź na niskie zaangażowanie społeczne mieszkańców, niskie zainteresowanie ofertą gminy, wyjście naprzeciw potrzebom mieszkańców, tworzenie lokalnego society a wręcz community

Rekomendacje:

Kierunek działania odnosi się do definicji polityki kulturalnej zawężonej do zakresu oferty świadczonej przez samorządowe instytucje kultury czyli przede wszystkim Gminną Bibliotekę Publiczną w Pszczółkach.

Prowadzenie aktywnej polityki kulturalnej jest komplementarne zarówno z aktywizacją mieszkańców, jak również z poszerzaniem oferty spędzania czasu wolnego.

Kierunek działania 5.

Aktywizacja społeczna mieszkańców

- Rozwijanie kolejnych inicjatyw w ramach edycji Budżetu Obywatelskiego Gminy Pszczółki
- Rozwijanie inicjatyw w ramach Funduszu Sołeckiego, rekomenduje się zbudowanie katalogu działań w ramach tych środków i promowanie inicjatyw ukierunkowanych na rzeczywistą integrację społeczności lokalnych
- Prowadzenie działań rewitalizacyjnych ukierunkowanych na mieszkańców (przedsięwzięcie komplementarne z działaniami związanymi z polityką społeczną oraz działaniami inwestycyjnymi)
- Rozwijanie wolontariatu i wspieranie rozwoju kapitału społecznego oraz więzi międzypokoleniowych
- Wzmacnianie społeczeństwa obywatelskiego
- Wdrażaniem systemów SMART CITY
- Rozwijanie poziomu informatyzacji i cyfryzacji gminy
- Upowszechnienie możliwości korzystania z e-usług przez mieszkańców
- Wspieranie działalności kulturalnej organizacji pozarządowych na terenie gminy takich jak OSP czy KGW
- Pogłębianie procesów konsultacyjnych przy wykorzystaniu nowoczesnych technik partycypacyjnych

Rekomendacje:

Aktywizacja społeczna mieszkańców to wyzwanie o charakterze wieloletnim. Zakłada się, że brak działań ze strony samorządu może zahamować tworzenie się nowej tożsamości mieszkańców lub budowanie przywiązania do swojego miejsca zamieszkania przez nowych mieszkańców.

Warto podkreślić istotność kierowania strumienia pieniędzy samorządowych na inicjatywy ukierunkowane na przywołane działania, ze szczególną rolą Funduszu Sołeckiego. Kluczowe jest poszerzenie dostępnych zasobów pozostających w dyspozycji instytucji kultury oraz wykorzystanie potencjału kompetencji, energii i doświadczenia kadry kultury.

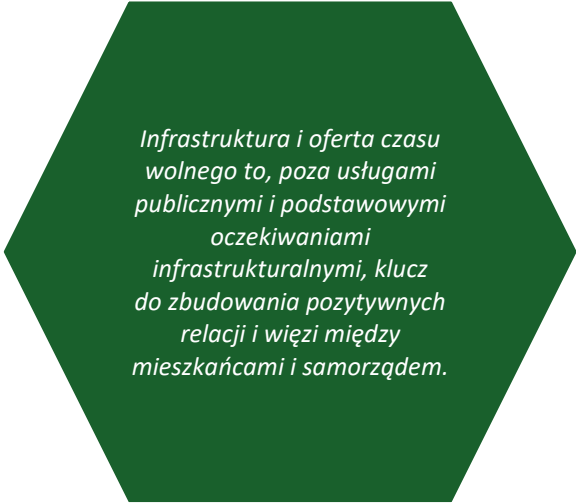
W opiniach respondentów w gminie brak życia społecznego, w tym kulturalnego, mimo zasobów takich jak świetlice, nie są one efektywnie wykorzystane, co prowadzi do pewnej apatii i bierności społecznej.

Kierunek działania 6.

Infrastruktura i oferta czasu wolnego

- Organizowanie przez samorząd lokalny kolonii oraz półkolonii letnich i zimowych dla dzieci z Gminy Pszczółki np. półkolonie na terenie placówek oświatowych
- Poszerzenie oferty dla dzieci i młodzieży poprzez stworzenie ogólnodostępnego pumphacku oraz skateparku
- Budowa brakujących świetlic wiejskich (Ulkowy i Kolnik), tak żeby były w każdym sołectwie
- Rozwijanie ścieżek rowerowych, terenów zielonych, skwerów w połączeniu z ofertą dla młodzieży
- Modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
- Dopasowanie oferty zajęć do potrzeb dzieci i młodzieży
- Promowanie liderów lokalnych, animatorów, inkubowanie dobrych pomysłów, stawianie na odważne decyzje, innowacje i wprowadzania zmian
- Uatrakcyjnianie stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej, w tym terenów rekreacyjnych
- Podnoszenie jakości przestrzeni publicznych z myślą o ich najefektywniejszym wykorzystaniu
- Założenie parku deszczowego ze zbiornikiem retencyjnym, infrastrukturą rozrywkową oraz placem zabaw dla dzieci (zagospodarowanie działki nr 198 w Różynach, o powierzchni ok. 8 ha)
- Wybudowanie wielofunkcyjnej całorocznej hali sportowej
- Utworzenie lodowiska i oferty adekwatnej do okresu zimowego
- Działania na rzecz pozyskania inwestora z branży klubów fitness / siłowni
- Podjęcie działań na rzecz poprawy nocnego skomunikowania gminy z Trójmiastem

Rekomendacje:

Infrastruktura i oferta czasu wolnego to, poza usługami publicznymi i podstawowymi oczekiwaniami infrastrukturalnymi, klucz do zbudowania pozytywnych relacji i więzi między mieszkańcami i samorządem.

Kierunek działania 7.**Aktywne planowanie przestrzenne**

- Prowadzenie skoordynowanej polityki w zakresie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- Prowadzenie aktywnej polityki mieszkaniowej w ramach budownictwa mieszkaniowego oraz współpraca z deweloperami
- Skoordynowanie planowania przestrzennego w ramach MPZP w kontekście stymulowania lokalnej gospodarki
- Dostosowywanie zapisów planistycznych MPZP do potrzeb związanych z rozwijaniem poszczególnych funkcji
- Prowadzenie skoordynowanej polityki przestrzennej w zakresie tworzenia MPZP, które ograniczą zjawisko niekontrolowanej suburbanizacji
- Dokonanie bilansu zysków i strat związanych z rozwojem w minionych latach, inwentaryzacja potrzeb, kosztów oraz stworzenie koncepcji przestrzennej dla całej gminy na przyszłe dekady

Rekomendacje:

Planowanie przestrzenne w perspektywie długookresowej wymaga ścisłej koordynacji i kontroli ze względu na kosztowny charakter skutków braku skonkretyzowanej polityki przestrzennej w przyszłości.

Kierunek działania 8.

Kompleksowe wyposażenie infrastrukturalne

- Wdrażanie polityki dostępności, likwidowanie barier architektonicznych
- Modernizacje, przebudowy i rozbudowy sieci drogowej
- Budowa zintegrowanej sieci ścieżek rowerowych
- Modernizacja obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych
- Realizacja zadań z zakresu gminnego budownictwa mieszkaniowego, w tym zapewnienie mieszkań socjalnych i chronionych
- Rozwijanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz zasobów gminy w tym zakresie (kompostownia)
- Rozwijanie zasobów spółki komunalnej „Eko Problem”
- Kompleksowa budowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacji sanitarnej, w tym m.in.
  - Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Skowarczu (os. przy ul. Żuławskie i Łąkowej oraz Kasztanowej, Bursztynowej, Turkusowej)
  - Modernizacja Oczyszczalni Ścieków Pszczółkach w zakresie mechanicznego podczyszczania ścieków
  - Likwidacja oczyszczalni ścieków w Różynach wraz z podłączeniem do kanalizacji w Pszczółkach
  - Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Pszczółkach
  - Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Różynach (przy ul. Młyńskiej)
  - Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Kolniku
  - Przebudowa kanalizacji sanitarnej w Różynach, Kleszczewku i Skowarczu (przy ul. Gdańskiej w Różynach oraz Pomorskiej w Kleszczewku)
  - Modernizacja przepompowni ścieków na terenie Gminy Pszczółki
  - Budowa zbiornika retencyjnego na wodę pitną w Skowarczu
  - Konieczność zapewnienia stałych dostaw wody pitnej dla mieszkańców całej gminy.
  - Budowa wodociągu Rębielcz-Żeliszawki
  - Konieczność zapewnienia dodatkowego zasilania Rebielcza w wodę
  - Budowa wodociągu Skowarcz - Różyny
  - Budowa wodociągu ze Skowarcza (ul. Pod Jałowcem) do Różyn (ul. Leśna)
- Budowa miejsc postoju rowerów na terenie Gminy Pszczółki (zakup i montaż stojaków rowerowych w minimum 28 lokalizacjach na terenie gminy, łącznie ponad 210 stojaków rowerowych)
- Promocja komunikacji rowerowej i zapewnienie odpowiednich miejsc do parkowania rowerów na terenie całej gminy

Rekomendacje:

Działanie jest najbardziej kosztochłonnym z przedsięwzięć planowanych w strategii i ma związek z zużywaniem się infrastruktury, przede wszystkim ze znaczącymi potrzebami, które są wielokrotnie w związku z bardzo wysoką atrakcyjnością osiedleńczą.

Kierunek działania 9.**Dbłość o stan środowiska naturalnego**

- Adaptacja gminy do zmian klimatu
- Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne oraz wymiana opraw
- Wsparcie procesu wdrażania OZE w gospodarstwach indywidualnych oraz obiektach użyteczności publicznej
- Wspieranie mieszkańców w zakresie wymiany indywidualnych źródeł ciepła, w tym pomoc w wypełnianiu wniosków o dofinansowanie zmiany pieca (finansowanego z WFOŚ)
- Budowa instalacji fotowoltaicznych na obiektach Gminy Pszczółki, m.in. na budynkach Szkoły Podstawowej w Pszczółkach (2 lokalizacje), Urzędu Gminy w Pszczółkach wraz z GOPS, oczyszczalni ścieków w Pszczółkach oraz hydroforni w Pszczółkach
- Wspieranie działań zmierzających do poprawy jakości powietrza m.in. poprzez wspieranie wymiany indywidualnych źródeł ciepła
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej
- Realizacja programów zmierzających do ograniczenia emisyjności lokalnej gospodarki
- Prowadzenie działań informacyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych z zakresu kryzysu klimatycznego jego skutków i oddziaływania
- Ochrona przyrody oraz bioróżnorodności na terenie Gminy Pszczółki, w tym pielęgnacja istniejących zadrzewień (w tym pomników przyrody), wykonywanie nowych nasadzeń (tworzenie zieleńców, uzupełnianie nasadzeń w istniejących parkach i zieleńcach), tworzenie siedlisk dla owadów zapylających i ochrona istniejących
- Dbłość i rozwijanie terenów zielonych na terenie gminy
- Utworzenie siedliska dla gatunków chronionych oraz zwiększenie bazy pokarmowej dla dzikich zapylaczy

Rekomendacje:

Dbłość o stan środowiska naturalnego jest ważnym trendem rozwojowym i elementem silnie wpływającym na decyzje osiedleńcze potencjalnych mieszkańców oraz na możliwe podejmowanie zachowań migracyjnych przez już w gminie mieszkających.

Ponadto gros środków zewnętrznych, szczególnie funduszy Unii Europejskiej będzie skierowane na działania mające na celu adaptację do zmian klimatycznych oraz ograniczenie antropopresji.

Kierunek działania 10.

Gmina Pszczółki jako miejsce pracy

- Stała współpraca gminy z otoczeniem gospodarczym
  - Pomoc dla przedsiębiorców w zakresie przygotowaniu dokumentów np. w przygotowaniu dokumentacji środowiskowej
  - Współpraca przy uzbrajaniu terenu przy ustaleniach przyłączy wodno-kanalizacyjnych
  - Współpraca z Pomorską Specjalną Strefą Gospodarczą, Starostwem Powiatowym oraz instytucjami otoczenia biznesu
  - Promocja terenów inwestycyjnych, przygotowanie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej
  - Kreowanie nowych terenów inwestycyjnych i ich promocja
  - Rozwijanie profesjonalnego systemu obsługi inwestora
  - Wspieranie instytucji otoczenia biznesu
  - Stworzenie katalogu ulg i zachęt inwestycyjnych dla wybranych branż gospodarczych
  - Promocja postawy przedsiębiorczej oraz samozatrudnienia
  - Promocja aktywności zawodowej (również osób starszych)
  - Wykorzystanie dziedzictwa pszczelarskiego, idei zdrowego trybu życia, wiejskości, ekologicznego życia jako przestrzeni do tworzenia miejsc pracy
  - Podejmowanie działań związanych z systemowym wsparciem i ze wspomaganie powrotu na rynek pracy w kontekście osób w szczególnej sytuacji
-

Rekomendacje:

Gmina Pszczółki z punktu widzenia rynku pracy nie jest istotnie atrakcyjna inwestycyjnie. Warto rozpatrzyć przygotowanie odpowiednich terenów inwestycyjnych mając na uwadze fakt, że kreowanie gminy również miejsca pracy będzie miało w podstawowym rozrachunku dwa skutki. Pierwszym z nich jest budowanie dodatkowych więzi o charakterze ekonomicznym ale i społecznym między podmiotami gospodarczymi, mieszkańcami a gminą. Drugą korzyścią będzie natomiast poszerzenie bazy podatkowej miejscowego samorządu. zewnętrznych, szczególnie funduszy Unii Europejskiej będzie skierowane na działania mające na celu adaptację do zmian klimatycznych oraz ograniczenie antropopresji

---

CEL 1	Kierunek działania 1.	Wykorzystanie dziedzictwa i promocja gminy
	Kierunek działania 2.	Profesjonalizacja usług społecznych
	Kierunek działania 3.	Edukacja na wysokim poziomie
	Kierunek działania 4.	Prowadzenie aktywnej polityki kulturalnej
	Kierunek działania 5.	Aktywizacja społeczna mieszkańców
CEL 2	Kierunek działania 6.	Infrastruktura i oferta czasu wolnego
	Kierunek działania 7.	Aktywne planowanie przestrzenne
	Kierunek działania 8.	Kompleksowe wyposażenie infrastrukturalne
	Kierunek działania 9.	Dbałość o stan środowiska naturalnego
CEL 3	Kierunek działania 10.	Gmina Pszczółki jako miejsce pracy

Rezultaty planowanych działań

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. 1. 3) *oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia* zawartego w Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378) o samorządzie gminnym.

L.p. kierunku działania	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2019)	Oczekiwany rezultat w 2030 roku	Źródło danych
1.	Wykorzystanie dziedzictwa i promocja gminy	Liczba inicjatyw promujących gminę	0	wzrost	UG Pszczółki
2.	Profesjonalizacja usług społecznych	Utworzenie Dziennego Domu Pobytu	0	1	UG Pszczółki
3.	Edukacja na wysokim poziomie	Współczynnik skolaryzacji netto	85,83%	wzrost	BDL GUS
4.	Prowadzenie aktywnej polityki kulturalnej	Wielkość wydatków w Dziale 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	856 972,10 zł	wzrost	BDL GUS
5.	Aktywizacja społeczna mieszkańców	Liczba złożonych wniosków w ramach Budżetu Obywatelskiego Gminy Pszczółki	6	wzrost	UG Pszczółki
6.	Infrastruktura i oferta czasu wolnego	Długość ścieżek rowerowych	6,4 km	wzrost	BDL GUS
7.	Aktywne planowanie przestrzenne	Powierzchnia gminy objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	21,5%	wzrost	BDL GUS
8.	Kompleksowe wyposażenie infrastrukturalne	Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności	81,4%	wzrost	BDL GUS
9.	Dbłość o stan środowiska naturalnego	Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji	-	wzrost	UG Pszczółki
10.	Gmina Pszczółki jako miejsce pracy	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 ludności	99	wzrost	BDL GUS

VII System wdrażania

Zarządzanie strategią

System zarządzania strategią opiera się w wymiarze ogólnym na trzech głównych elementach:

1. formułowanie strategii
2. wdrażanie strategii
3. monitoring rezultatów i warunków wdrażania strategii

Poniższy schemat przedstawia zależności pomiędzy głównymi wymiarami zarządzania strategią:

System wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Pszczółki na lata 2021-2030 obejmuje szereg procesów niezbędnych do jego realizacji oraz wskazuje podmioty i jednostki, które będą zaangażowane w ich implementację. Procesy wdrażania i zakres odpowiedzialności został zaprezentowany poniżej:

●	Przygotowanie projektu Strategii lub zmian do Strategii – Wójt Gminy, eksperci zewnętrzni, Rada Gminy, organizacje społeczne, mieszkańcy
●	Wybór zadań do realizacji w ramach Strategii – Wójt Gminy, Rada Gminy
●	Zabezpieczenie środków w budżecie na realizację zadań, umieszczenie poszczególnych zadań w budżecie oraz Wieloletnim Planie Finansowym – Skarbnik, Wójt Gminy, Rada Gminy
●	Przygotowanie projektów od strony technicznej – Urząd Gminy i jednostki organizacyjne
●	Przygotowanie wniosków o dofinansowanie – Urząd Gminy, jednostki podległe
●	Przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego – Urząd Gminy
●	Nadzór nad realizacją projektów, rozliczenia, raporty – Wójt Gminy, Urząd Gminy
●	Ewaluacja osiągania poszczególnych celów operacyjnych - Urząd Gminy, Wójt Gminy, Rada Gminy, dyrektorzy jednostek podległych

Ponadto, w zależności od rodzaju i typu projektu, w realizację strategii mogą być zaangażowane również inne jednostki lub organy.

Monitoring i ewaluacja

Przegląd Strategii będzie przeprowadzany przez cały okres jej obowiązywania, przynajmniej raz w roku. Efektem przeprowadzenia przeglądu będzie raport zawierający informacje na temat zaawansowania poszczególnych zadań wskazanych do realizacji w danym okresie.

- Wójt Gminy, który jest odpowiedzialny za wdrażanie Strategii składa Radzie Gminy sprawozdanie z jej realizacji, które przyjmowane jest lub odrzucone uchwałą Rady.
- Zmiany w dokumencie dokonywane będą uchwałą Rady Gminy na wniosek Wójta Gminy po wydaniu stosownej opinii przez komisję (komisje) odpowiednią dla danego typu zadania.

Ocena średniookresowa realizacji Strategii zostanie dokonana w trzecim kwartale 2025. Celem tej ewaluacji będzie porównanie założonych w dokumencie efektów jej wdrażania z faktycznie osiągniętymi wynikami. Na tej podstawie formułowane będą zalecenia na kolejne lata wdrażania Strategii. Ocena dokonywana będzie przez Wójta Gminy we współpracy z właściwymi referatami Urzędu Gminy, które przedstawią ją do przyjęcia Radzie Gminy. Ocena końcowa zostanie przeprowadzona po zakończeniu całego okresu, w jakim realizowane mają być zadania ujęte w Strategii. Wnioski z oceny, sporządzone w trybie analogicznym jak dla oceny średniookresowej, posłużą jako rekomendacje realizacyjne, w kolejnych procesach planowania strategicznego.

Aktualizacja oraz wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Aktualizacja dokumentu

- Zmiany w Strategii Rozwoju Gminy Pszczółki na lata 2021-2030 dokonywane będą uchwałą Rady Gminy na wniosek Wójta Gminy Pszczółki.
- Przed podjęciem uchwały wymagane jest wydanie stosownej opinii przez komisję branżową.
- Ocena realizacji strategii na podstawie danych zawartych w raportach ewaluacyjnych zostanie dokonana w latach 2025 i 2030. Jej celem będzie porównanie założonych w strategii oddziaływań jej wdrażania z faktycznie osiągniętymi efektami. Na tej podstawie formułowane będą zalecenia w zakresie aktualizacji na kolejne lata wdrażania Strategii.
- Decyzja o aktualizacji dokumentu dokonywana będzie przez Wójta Gminy Pszczółki we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Gminy, które przedstawią ją do przyjęcia Radzie Gminy w Pszczółkach

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

- Dokumenty wykonawcze powinny być napisane możliwie przejrzystym językiem, zrozumiałym dla osób niebędących specjalistami w danej dziedzinie.
- Obowiązkowe jest oznakowanie dokumentu zgodne z obowiązującymi zasadami.
- Przygotowanie dokumentu wykonawczego powinno zakończyć się w ciągu 12 miesięcy od jego zainicjowania.
- Obowiązkowo każdy dokument wykonawczy powinien zostać poddany konsultacjom

- W każdym dokumencie wykonawczym powinno znaleźć się co najmniej odniesienie do konkretnego celu strategicznego i kierunku działań niniejszej strategii.
- Każdy dokument wykonawczy musi posiadać przypisaną komórkę organizacyjną jako wiodącą, odpowiadającą za całościową realizację oraz jej skutki.

Finansowanie strategii

Rozdział odnosi się do przepisu *Art. 10e. 1. 9) ramy finansowe i źródła finansowania* zawartego w Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378) o samorządzie gminnym.

W celu skutecznej realizacji Strategii Rozwoju Gminy Pszczółki na lata 2021-2030, samorząd jako jej operator oraz inicjator będzie poszukiwał wszelkich źródeł, narzędzi, metod i możliwości realizacji określonych celów, aby urzeczywistnić zaproponowaną w dokumencie wizję. W celu prowadzenia skutecznej i efektywnej polityki powinno się wykorzystać wszystkie dostępne środki finansowe.

Wśród potencjalnych źródeł finansowania można wskazać na:

- środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego – regionalne, powiatowe oraz środki własne gminy;
- środki budżetu państwa;
- środki funduszy celowych;
- środki z budżetu Unii Europejskiej;
- inne środki publiczne.

Istotnym elementem finansowania interwencji rozwojowych są również środki prywatne, które mogą zostać wykorzystane do współfinansowania projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych lub formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

Ewaluacja ex-ante

Zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, podmiot opracowujący strategię rozwoju zobligowany jest do przeprowadzenia uprzedniej ewaluacji, tzw. ewaluacji ex-ante. Ewaluacja uwzględnia kryteria trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji oraz dodatkowo bierze pod uwagę wpływ terytorialny i skutki planowanych działań. Ten rodzaj ewaluacji ma za zadanie uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy kierunki i działania zaproponowane w dokumencie, są w stanie przynieść efekty, a ich realizacja jest możliwa w oparciu o posiadane zasoby i potencjały. Ponadto przedmiotem oceny ewaluacji ex-ante jest weryfikacja założeń strategii rozwoju gminy, wobec zapisów dokumentów wyższego rzędu, w szczególności strategii rozwoju województwa. Na potrzeby niniejszej strategii, przeprowadzono ewaluację partycypacyjną, która jest prowadzona równolegle z procesem powstania dokumentu strategii. Tego rodzaju ewaluacja charakteryzuje się tym, że ewaluator uczestniczy w pracach nad dokumentem od najwcześniejszego etapu, co umożliwia mu lepsze poznanie specyfiki dokumentu, co przekłada się na możliwość udzielenia przez niego wsparcia w trakcie tworzenia opracowania.

W przypadku ewaluacji ex-ante, wyróżnia się cztery podstawowe kryteria:

- trafności celów strategicznych i planowanych działań, w odniesieniu do zidentyfikowanych problemów lub wyzwań,
- przewidywanej skuteczności działań na rzecz realizacji celów oraz metod ich wdrażania i zabezpieczenia odpowiednich zasobów,
- przewidywanej efektywności sumy zasobów przeznaczonych na realizację działań,
- spójności wewnętrznej między jej celami a priorytetami i działaniami oraz zewnętrznej między założeniami strategii a założeniami dokumentów wyższego rzędu lub równorzędnymi

Poniżej przedstawione zostały wnioski z przeprowadzonej ewaluacji ex-ante.

1. Diagnoza przeprowadzona na potrzeby opracowania strategii (i zaprezentowane w dokumencie wnioski), powstała na podstawie analizy wyselekcjonowanych danych pozyskanych z rzetelnych i wiarygodnych źródeł. Wnioski przedstawiają sytuację w gminie oraz zidentyfikowane problemy i wyzwania, ale także potencjały. W celu poznania potrzeb mieszkańców, przeprowadzono badanie ankietowe.
2. Zarówno cele strategiczne jak i kierunki działania, zostały **trafnie** dobrane i są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy w gminie oraz oczekiwania mieszkańców. Zaproponowane cele i wyznaczone w ich ramach kierunki, wprost odnoszą się do słabych stron i zidentyfikowanych

zagrożeń gminy, ale również potencjałów. Odpowiednie powiązanie wizji z celami wskazuje na zastosowanie poprawnego podejścia, które pozwala uznać, że zdefiniowane cele przyczynią się do osiągnięcia zakładanej wizji.

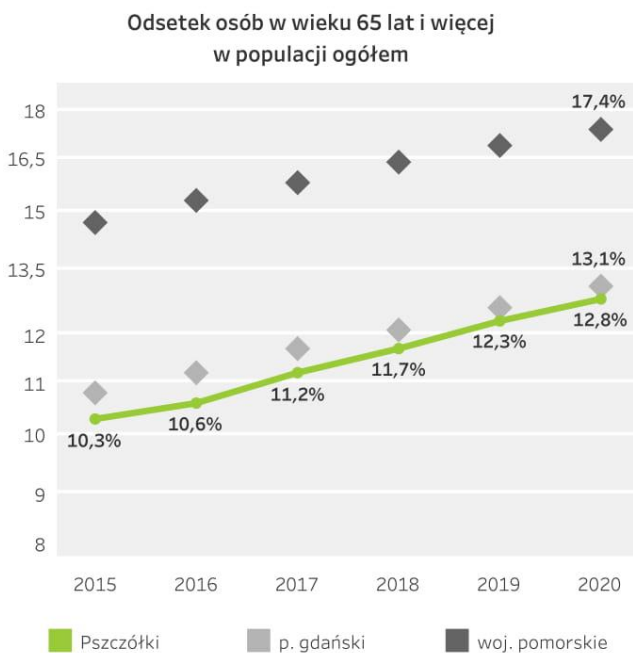
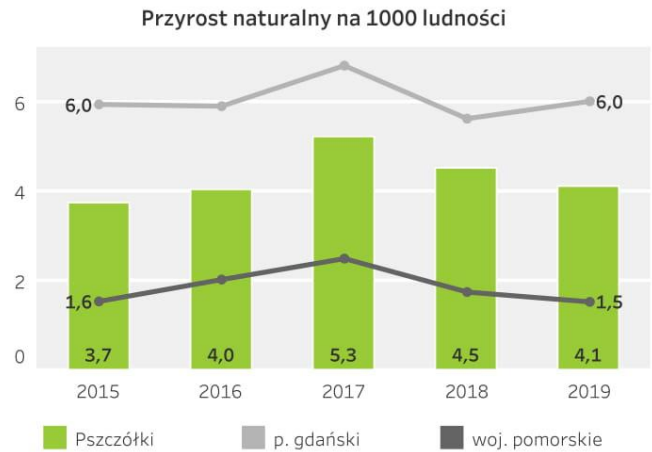
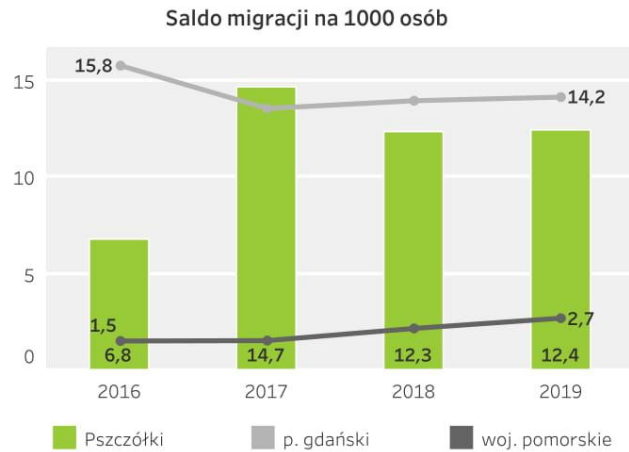
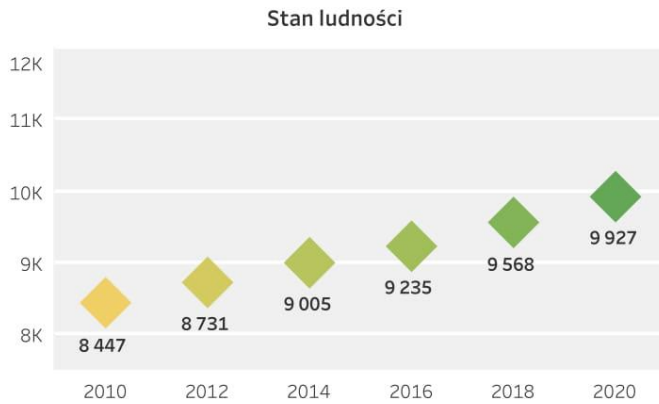
3. Wśród problemów zauważalnych w gminie wskazuje się na starzenie się społeczeństwa oraz widoczny problem samotności wśród osób najstarszych. Z uwagi na ten fakt istotne jest zapewnienie oferty rozrywkowej i czasu wolnego, dostosowanej do różnych grup mieszkańców. Słabą stroną gminy jest również niezadowolająca sytuacja związana z jakością i poziomem nauczania oraz dostępnością placówek wychowawczych. Kluczowym potencjałem jest dziedzictwo gminy oraz bogate tradycje pszczelarskie, będące istotne z punktu widzenia promocji gminy i rozwoju turystyki. Kierunki zaproponowane w ramach *Celu 1. Zaspokojenie potrzeb społecznych oraz budowanie wspólnoty mieszkańców*, przyczynią się do poprawy sytuacji mieszkańców, ich aktywizacji oraz znacząco poprawią funkcjonowanie gminy w zakresie promocji i wykorzystania dziedzictwa jakie posiada. Zasadność interwencji w ramach *Celu 2. Transformacja przestrzenna i ekologiczna* wynika z potrzeb i aspiracji lokalnej społeczności. Zaproponowane kierunki związane z rozbudową i poprawą infrastruktury i oferty czasu wolnego czy dbałością o stan środowiska, przyczynią się do poprawy jakości życia mieszkańców. Zapewnienie kompleksowego wyposażenia infrastrukturalnego jest istotne z punktu widzenia rosnącej liczby ludności w gminie, a także zamieszkiwania Gminy Pszczółki przez osoby ze szczególnymi potrzebami. *Cel 3. Poszerzenie profilu gospodarczego gminy* wskazany w niniejszej strategii jest adekwatny do występujących na terenie gminy problemów. Realizacja wskazanych w nim działań, przyczyni się do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy, na który istotnie wpłynęła sytuacja związana z wystąpieniem pandemii COVID-19. W strukturze bezrobotnych w gminie, dominują osoby długotrwale bezrobotne, dlatego też istotne jest kreowanie w gminie miejsc pracy i wsparcie dla osób, związane z powrotem na rynek pracy. Dodatkowo, konkretne działania mają na celu poprawę atrakcyjności inwestycyjnej oraz stymulowanie przedsiębiorczości.
4. Zaproponowana logika interwencji oraz przepisanie odpowiednich przedsięwzięć do kierunków działań, umożliwia **skuteczne** osiągnięcie zakładanych celów. Dokument przedstawia oczekiwane rezultaty planowanych kierunków, a dobór wskaźników skupiony jest na ocenie osiągania celów stawianych przed strategią.
5. By zapewnić **efektywność** realizacji strategii, w dokumencie ujęte zostały przedsięwzięcia najbardziej potrzebne z perspektywy zidentyfikowanych wyzwań i problemów, ale także potrzeb mieszkańców. Wskazanie możliwych źródeł finansowania oraz stworzenie raportów i prowadzenie monitoringu strategii, jest podstawą do efektywnej realizacji założeń i stanowi potwierdzenie, że przyjęte cele są możliwe do osiągnięcia w trakcie obowiązywania strategii.

6. Strategia Rozwoju Gminy Pszczółki wykazuje **spójność** wewnętrzną. Część diagnostyczna opracowania jest podstawą do formułowania celów na poziomie strategicznym, a następnie kierunków, które bezpośrednio powiązane są z zaproponowaną wizją rozwoju gminy. Relacje między wskazanymi wcześniej celami i kierunkami, są odpowiednio zaprezentowane, cele strategiczne odnoszą się do trzech głównych wymiarów: społecznego, przestrzennego i gospodarczego, uwzględniając najważniejsze zagadnienia i problemy. W każdym z celów zdefiniowano kierunki działania, których zakres i uszczegółowienie przedstawia katalog przedsięwzięć, przewidzianych do realizacji w trakcie obowiązywania strategii. Wskazane cele i kierunki nie wykazują sprzeczności pomiędzy sobą, ani nie nakładają się na siebie, tylko są spójne wewnątrznie. Ponadto, niniejsza strategia jest komplementarna z dokumentami wyższego rzędu, w szczególności ze Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego „Pomorskie 2030”, do której zapisów się odwołuje m.in. przy wskazywaniu obszarów strategicznej interwencji.

Podsumowując, Strategia Rozwoju Gminy Pszczółki została opracowana poprawnie i właściwie definiuje politykę rozwoju gminy w perspektywie długookresowej. Zaproponowana logika interwencji jest wynikiem partycypacji interesariuszy i znajduje odzwierciedlenie w zdefiniowanych na etapie diagnostycznym problemach, barierach ale również potencjałach i potrzebach mieszkańców gminy.

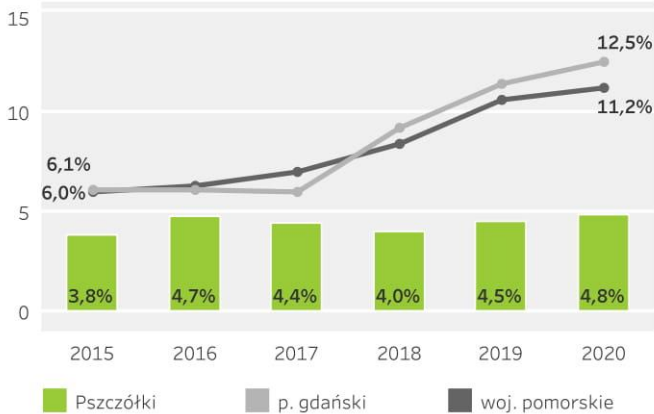
Załącznik nr 1 Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

DEMOGRAFIA

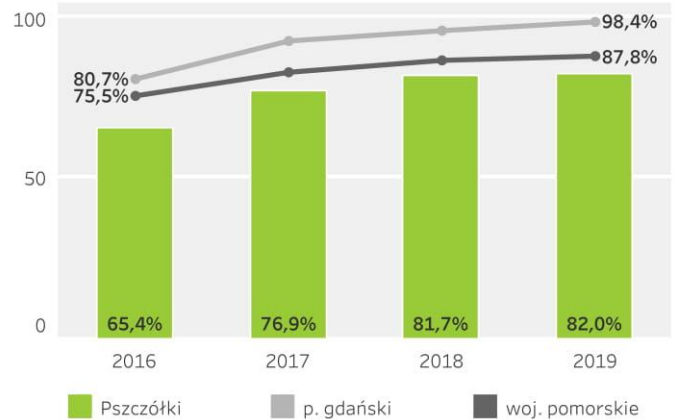

OŚWIATA I EDUKACJA

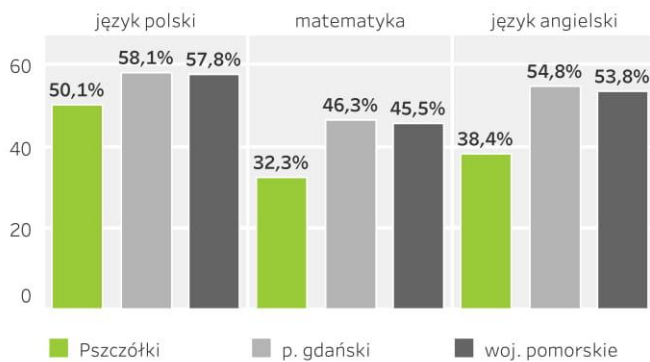
Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach

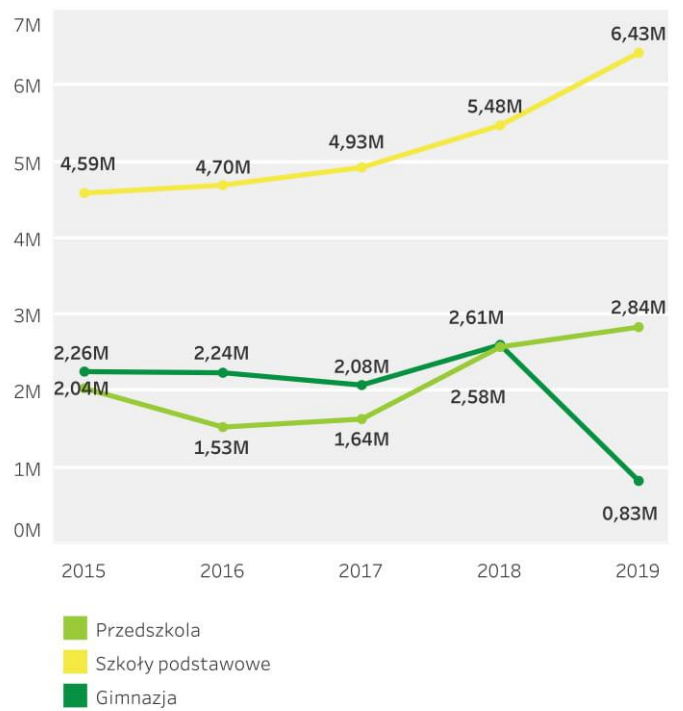
Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym

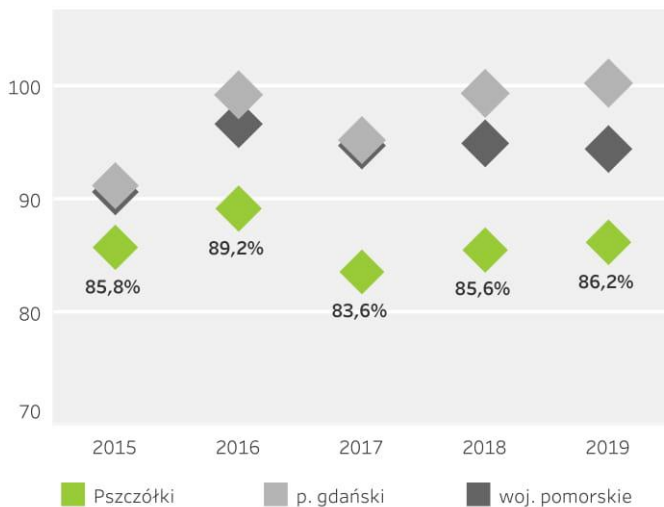
Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 r.

Oświata i wychowanie - wydatki budżetu gminy [mln zł] -

Współczynnik skolaryzacji brutto - szkoły podstawowe -

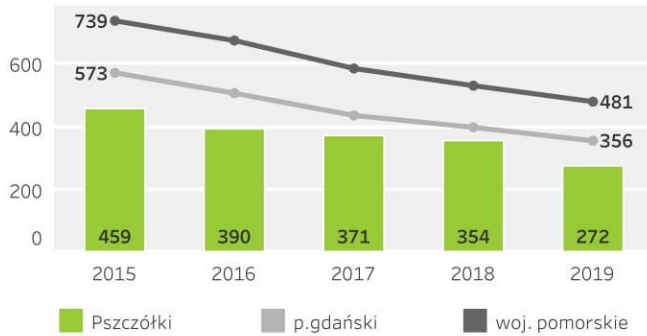

- udział wydatków w wydatkach ogółem -

POMOC SPOŁECZNA

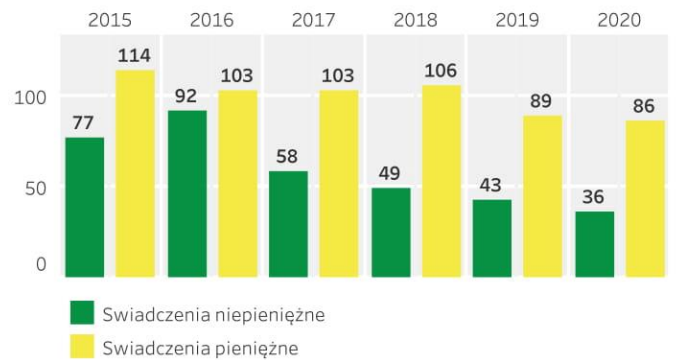
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności

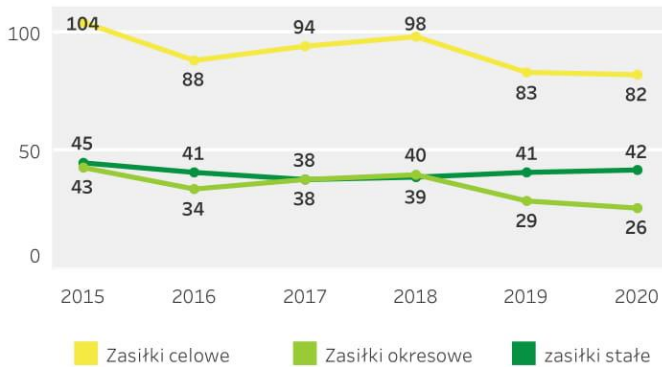
Kwota udzielonych świadczeń w ramach zadań własnych gminy [tys. zł]

Liczba rodzin, którym udzielono świadczeń

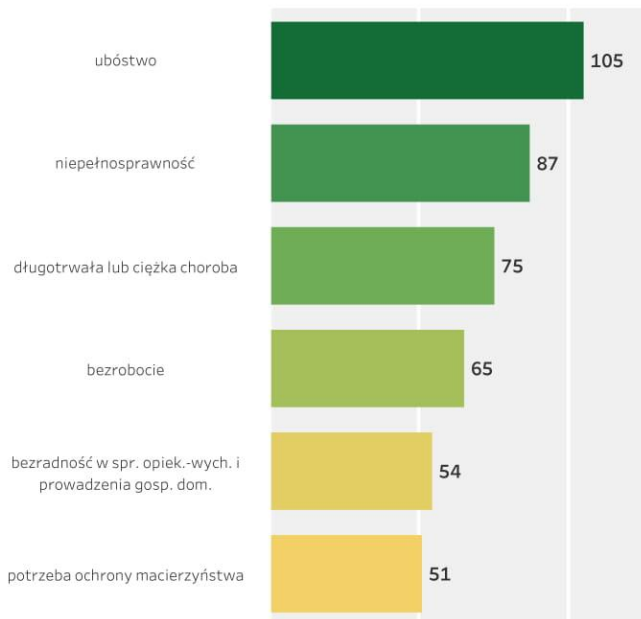
Liczba osób korzystających z zasiłków

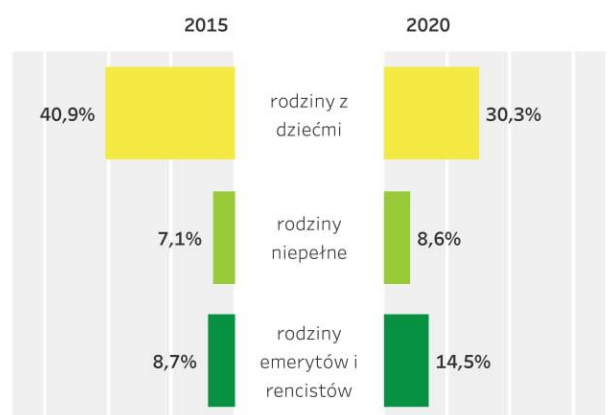
Liczba osób i rodzin, którym udzielono świadczeń

Rodziny, którym udzielono pomoc wg głównych przyczyn (2020 r.)

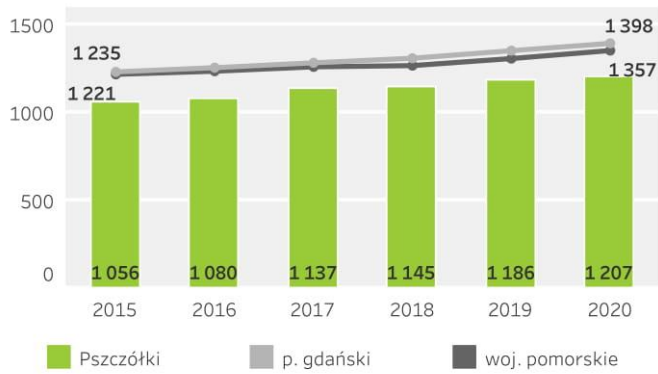

Struktura rodzin objętych pomocą społeczną

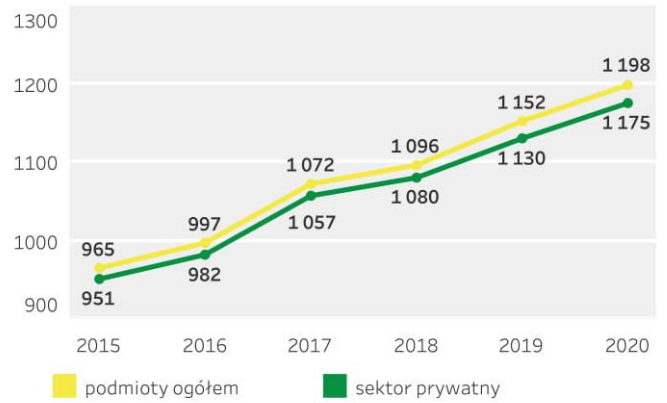

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności

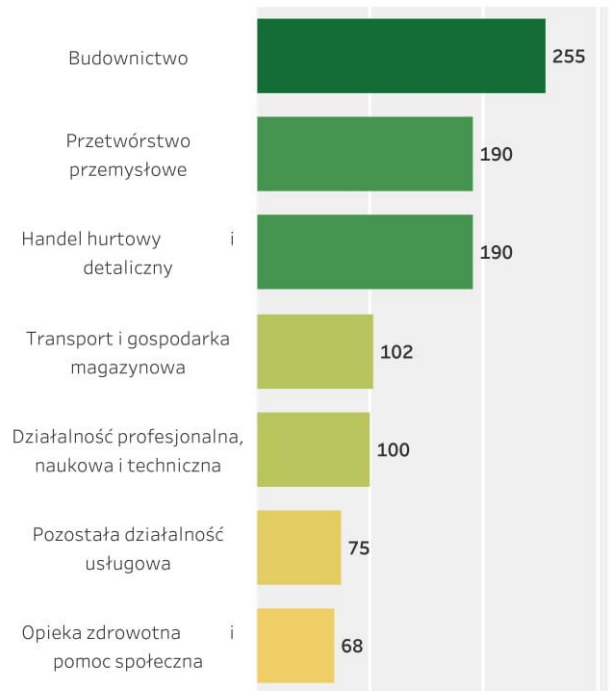
Liczba podmiotów gospodarczych

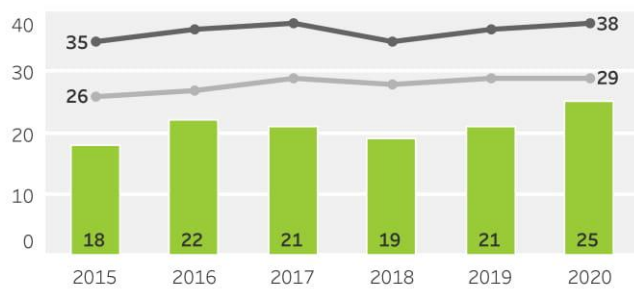
Liczba podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności

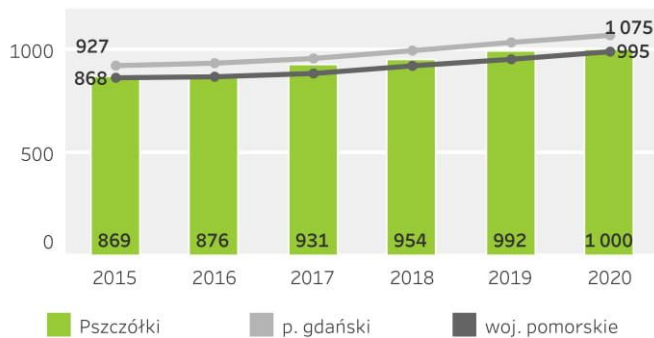
Podmioty wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 (2020 r.)

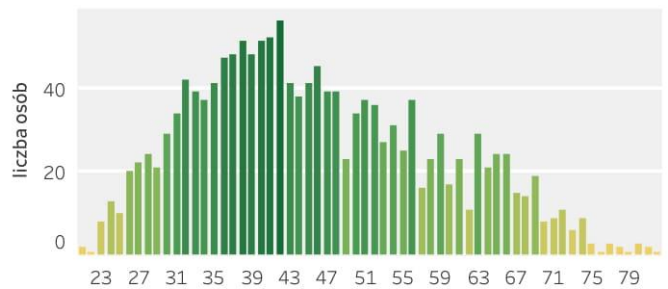
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. ludności

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności

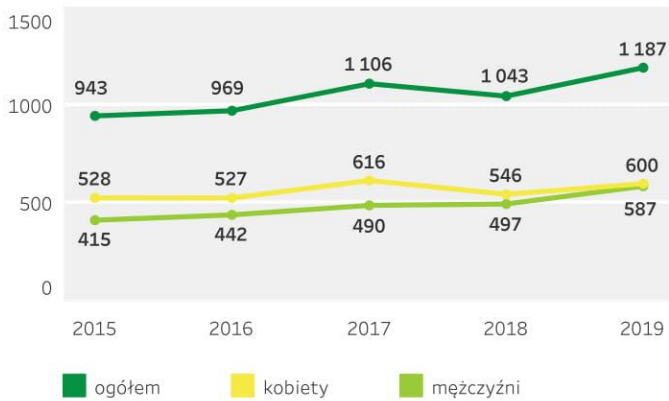
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg wieku (2020 r.)

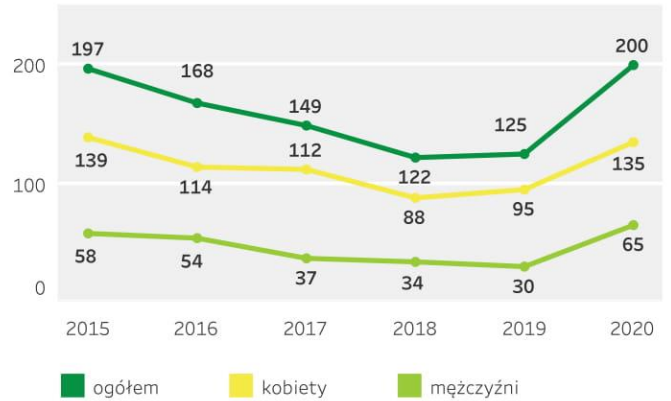
źródło danych: GUS BDL 2015-2020, Urząd Gminy w Pszczółkach

RYNEK PRACY

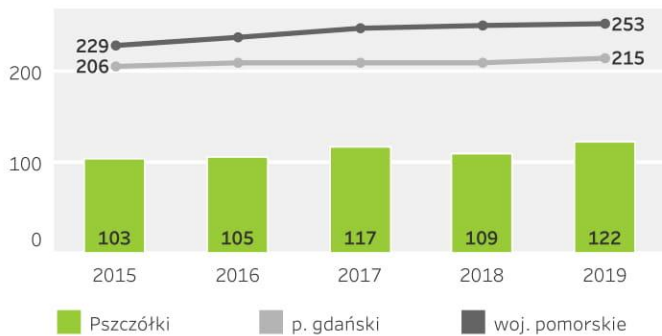
Liczba osób pracujących

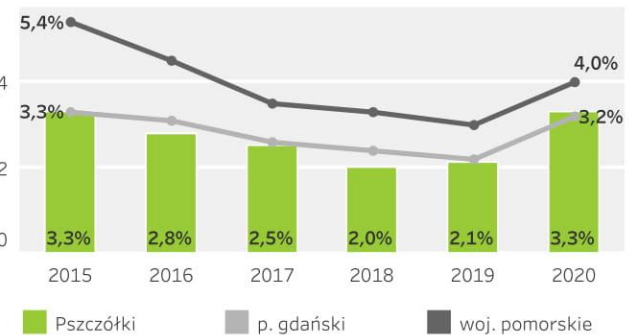
Liczba osób bezrobotnych

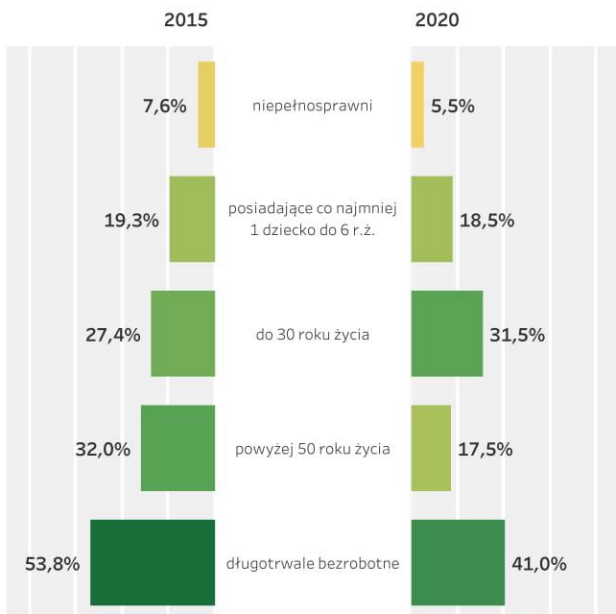
Pracujący na 1000 ludności

Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym

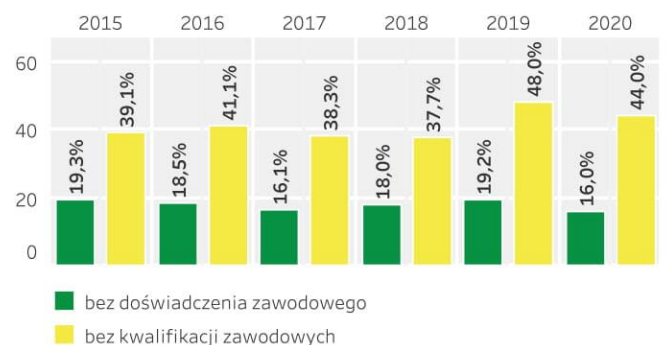
Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy - udział w ogólnej liczbie bezrobotnych -

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy - liczba osób -

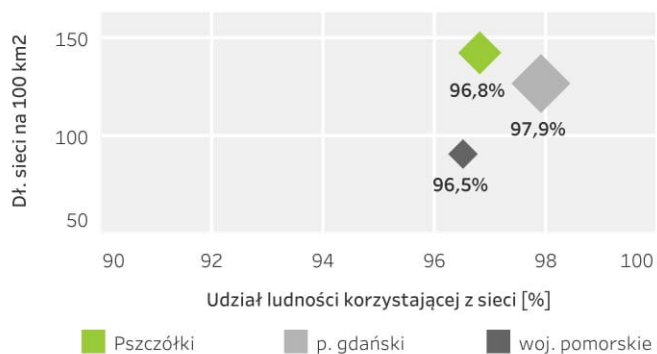
Kwalifikacje i doświadczenie zawodowe - udział w ogólnej liczbie bezrobotnych -

źródło danych: GUS BDL 2015-2020, Gdański Urząd Pracy

INFRASTRUKTURA I OCHRONA ŚRODOWISKA

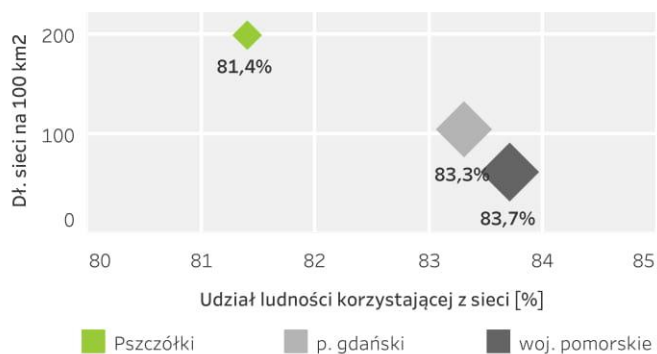
Sieć wodociągowa (2019 r.)

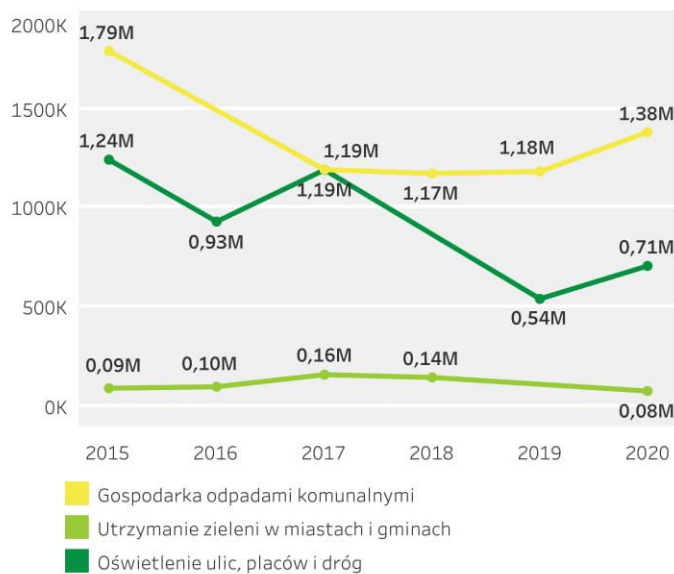
Zużycie wody z wodociągów na 1 korzystającego [m³]

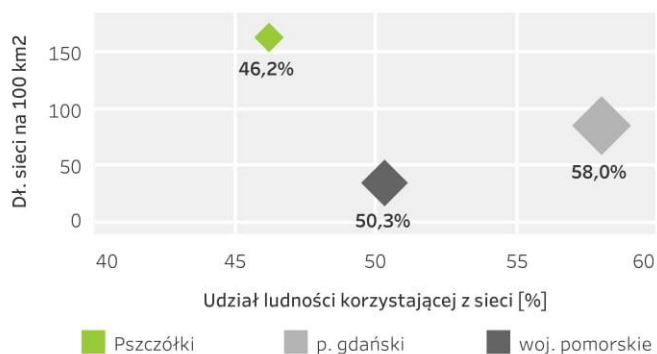
Sieć kanalizacyjna (2019 r.)

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska - wydatki budżetu gminy [mln zł] -

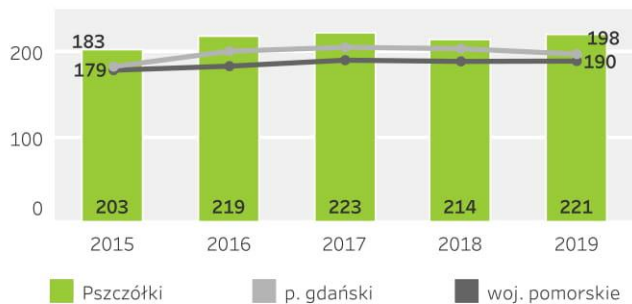
Sieć gazowa (2019 r.)

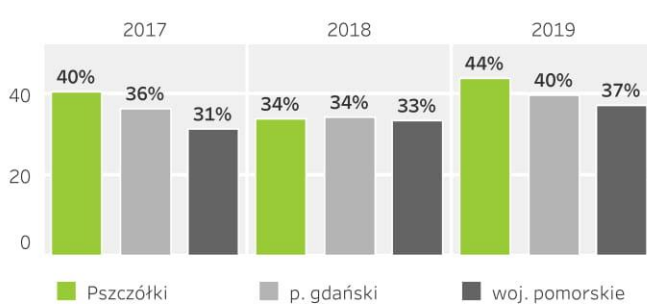
- udział wydatków w wydatkach ogółem -

Zmieszane odpady komunalne z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca [kg]

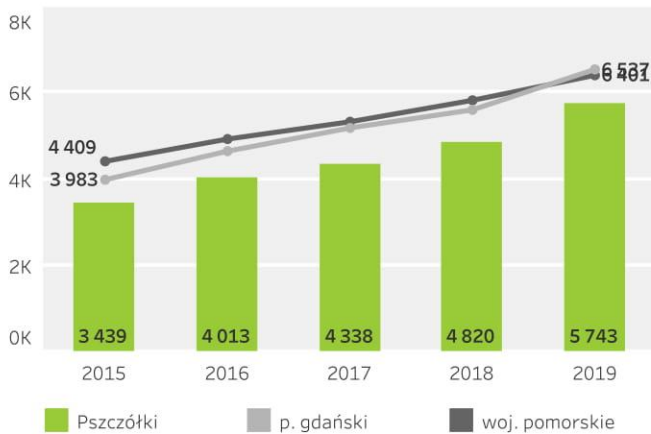
Odpady zebrane selektywnie z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów

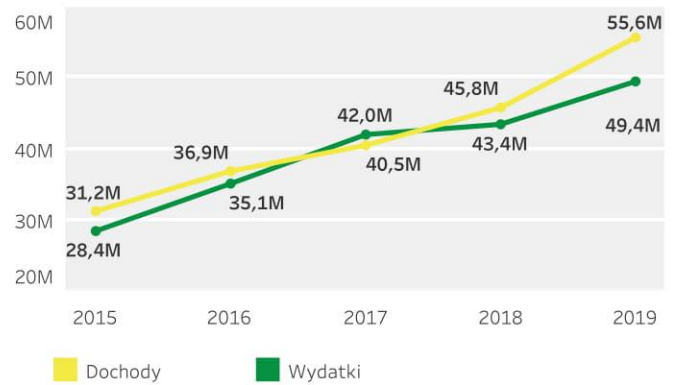
źródło danych: GUS BDL 2015-2019

BUDŻET GMINY

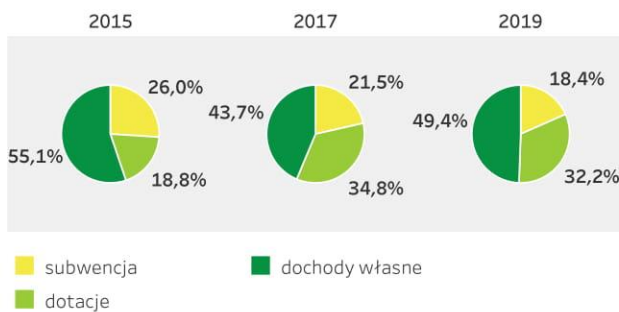
Dochody gminy na 1 mieszkańca [zł]

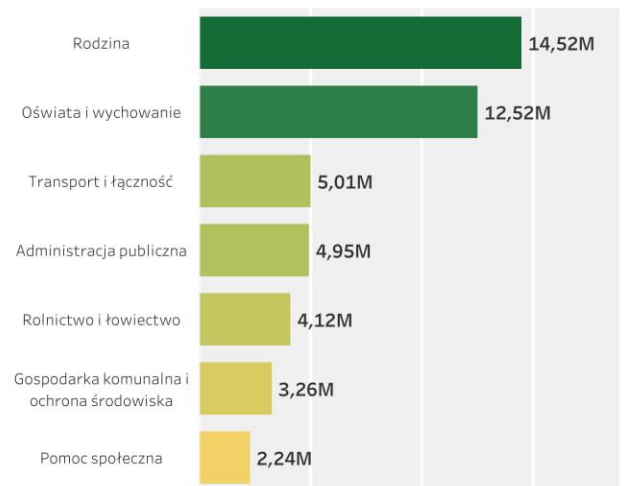
Dochody i wydatki gminy [mln zł]

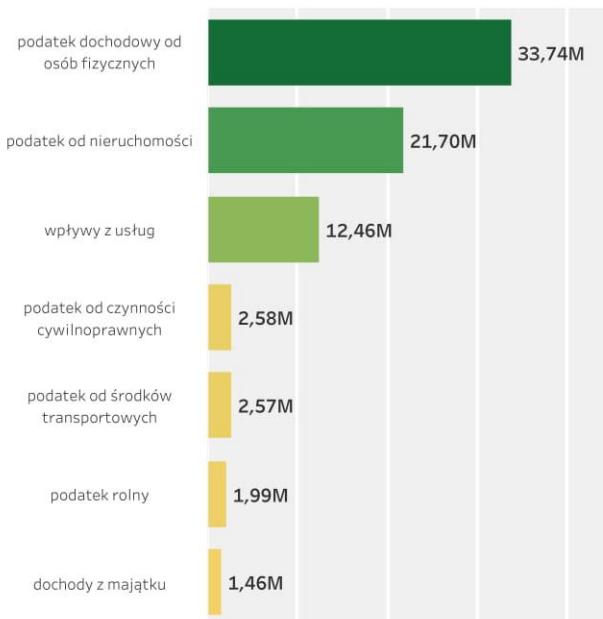
Źródła dochodów

Wydatki wg działów Klasyfikacji Budżetowej - główne wydatki w 2019 r. [mln zł]

Źródła dochodów własnych [mln zł] - wybrane źródła -

Udział wydatków w wydatkach ogółem - administracja publiczna -

- rodzina i pomoc społeczna -

- transport i łączność -

źródło danych: GUS BDL 2015-2019

Gmina oczami mieszkańców

Przygotowując Strategię Rozwoju Gminy Pszczółki na lata 2021-2030 należy uwzględnić głos mieszkańców i ich opinie na temat ich miejsca zamieszkania. W tym celu przeprowadzono badanie społeczne w postaci ankiety skierowanej do dorosłych mieszkańców gminy. Badanie zostało przeprowadzone w dniach od 19.04 do 20.05.2021 roku w formie ankiety internetowej.

Łącznie w badaniu wzięło udział 631 mieszkańców gminy, którzy ukończyli badanie wypełniając cały kwestionariusz. Specyfika uczestników, którzy wzięli udział w badaniu nie odzwierciedlała w pełni struktury mieszkańców Gminy Pszczółki, ale pozyskane wyniki ankiety posiadają ważny walor badawczy umożliwiający wnioskowanie o charakterze statystycznym.

W ankiecie w przeważającej większości wzięły udział kobiety. Analizując wiek respondentów zauważa się, że ponad 50% stanowiły osoby w wieku 25-44 lat, natomiast zaledwie 4% młodzież do 19 roku życia. W zakresie wykształcenia dominowały: wyższe i średnie, co jest charakterystyczne dla tego typu badań społecznych. Także większość uczestników badania było czynnych zawodowo: pracujący 62,9%, samozatrudnieni 8,4%.

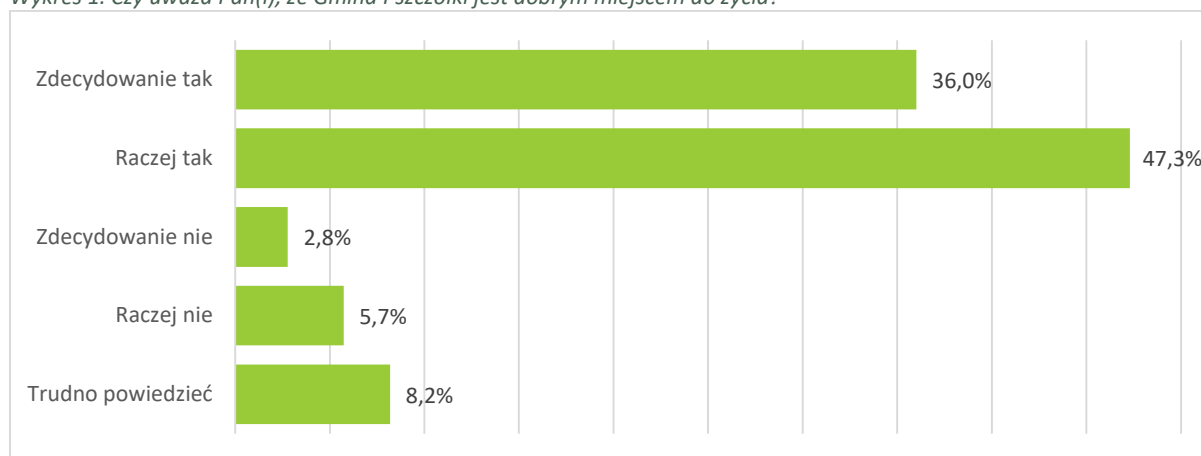
W tabeli zostały zestawione szczegółowe dane obrazujące profil socjo-demograficzny osób, które wzięły udział w badaniu.

Tabela 4. Metryczka, profil socjo-demograficzny badanych

Zmienna	Badanie mieszkańców
Próba badawcza	631 osób
Płeć	42,3% - mężczyzn 57,7% - kobiet
Przedział wiekowy	Do 18 - 1,5% 18-19 - 2,4% 20-24 - 10,4% 25-34 - 24,3% 35-44 - 29,4% 45-54 - 18,2% 55-64 - 10,2% 65 i więcej - 3,6%
Wykształcenie / szkoła do której uczęszcza	wyższe - 45,8% średnie - 37,1% zasadnicze zawodowe - 12,6% gimnazjalne / podstawowe - 4,5%
Status na rynku pracy	pracujący - 62,9% prowadzący działalność - 8,4% emeryt, rencista - 6,8% nie pracuję, zajmuje się domem – 5,9% uczeń, student - 5,8% bezrobotny - 3,3% inne – 4,1% rolnik - 2,8%

Poniżej zostaną szczegółowo omówione wyniki przeprowadzonego badania ankietowego wśród mieszkańców Gminy Pszczółki.

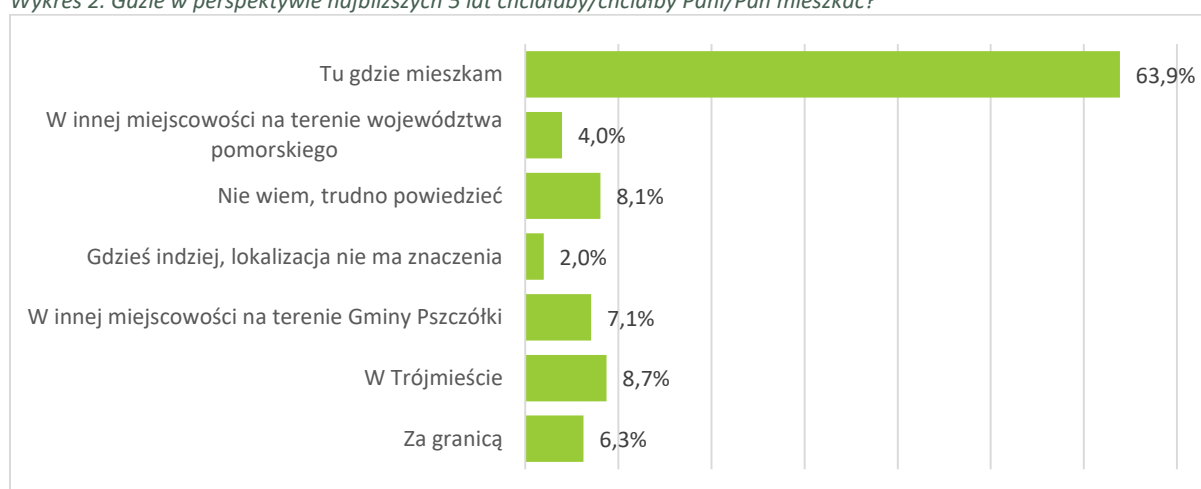
Wykres 1. Czy uważa Pan(i), że Gmina Pszczółki jest dobrym miejscem do życia?

Źródło: badanie własne, n=631

Zdecydowana większość mieszkańców Gminy Pszczółki biorących udział w badaniu wskazała, że gmina Pszczółki to dobre miejsce do zamieszkania. Pozytywne wskazania respondentów w tym zakresie były rzędu 83,3% (na łączny odsetek składały się odpowiedzi zdecydowanie tak (36%) i raczej tak (47,3%)). Udział wyrażających niepochylną opinię oscylował na niskim poziomie, tylko 8,5%, przy czym odpowiedź „zdecydowanie nie” wskazało zaledwie 2,8% ankietowanych. Niezdecydowanych było 8,2% osób. Zebrane dane w tym zakresie wyraźnie wskazują na wysoki odsetek osób zadowolonych z zamieszkiwania Gminy Pszczółki i oceniających ją jako dobre miejsca zamieszkania.

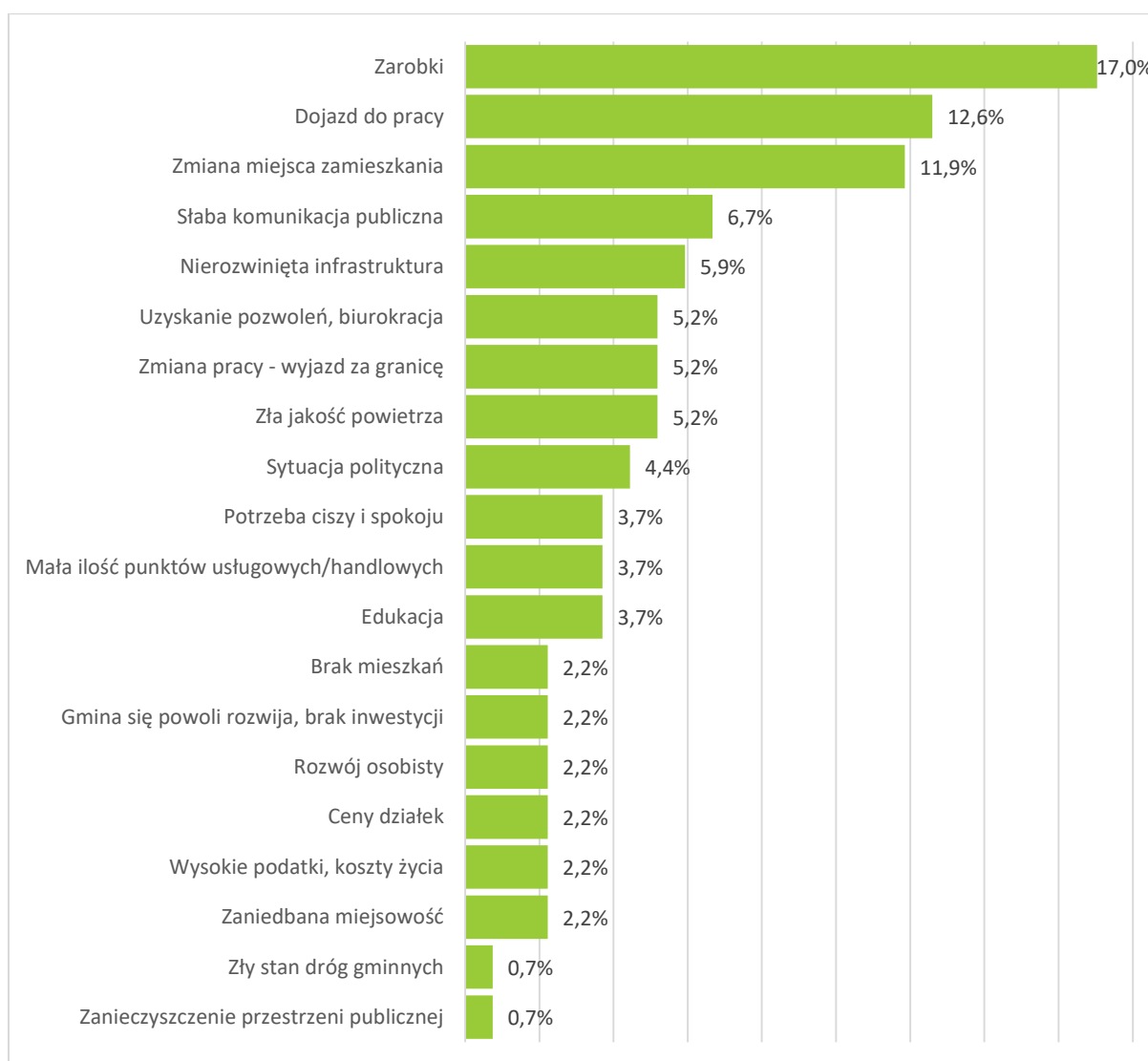
Wykres 2. Gdzie w perspektywie najbliższych 5 lat chciałaby/chciałby Pani/Pan mieszkać?

Źródło: badanie własne, n=631

Na pytanie dotyczące planów wobec miejsca zamieszkania w perspektywie najbliższych 5 lat odpowiedzi badanych stanowiły odbicie ich oceny gminy jako miejsca do życia. Aż 63,9% ankietowanych zadeklarowało chęć pozostania tu gdzie obecnie mieszka. Z kolei 4% deklarowało wolę zamieszkania w innej miejscowości na terenie województwa pomorskiego, a 8 na 10 badanych nie miało zdania na ten temat. Stosunkowo niewiele, bo tylko 6,3% myślało o wyjeździe za granicę, a 7,1% o przeniesieniu się do innej miejscowości na terenie gminy. Taki rozkład odpowiedzi może świadczyć o atrakcyjności Gminy Pszczółki jako dobrego miejsca zamieszkania ze względu na zauważalną przewagę deklaracji ankietowanych o pozostaniu w gminie.

Wykres 3. Jeśli planuje Pan(i) zmianę miejsca zamieszkania proszę powiedzieć dlaczego/co jest tego powodem?

Źródło: badanie własne, n=631

W pytaniu dotyczącym ewentualnych powodów dla których ankietowani chcieliby zmienić miejsce zamieszkania najwyższe wskazania dotyczyły zarobków (17% wskazań), następnie dojazdu do pracy

(12,6%) i na podobnym poziomie zmiany miejsca zamieszkania (11,9%). Ankietowani wskazują również na słabą komunikację publiczną (6,7% wskazań).

Ankietowani zostali także poproszeni o ocenę poszczególnych elementów infrastruktury oraz oferty usługowej w miejscu zamieszkania. Wyniki podane w poniższej tabeli ilustrują te elementy infrastruktury i oferty usługowej w gminie, które zostały ocenione najwyżej (suma odpowiedzi „dobrze” i „bardzo dobrze”). Zaprezentowano wyłącznie te odpowiedzi, które uzyskały powyżej 45% wskazań, czyli uznane za korzystne.

Tabela 2. Proszę ocenić poszczególne elementy infrastruktury oraz oferty usługowej w miejscu zamieszkania - ocena pozytywna

Jakość funkcjonowania Straży Pożarnej	85,7%
Poziom bezpieczeństwa w domu (jestem bezpieczny/a w swoim domu / nie zagraża mi nic)	68,5%
Dostępność transportu publicznego	62,4%
Dostępność transportowa, skomunikowanie	59,6%
Dostępność szkół, przedszkoli, żłobków	56,2%
Dostępność miejsc usługowych i handlu	55,6%
Odbiór odpadów komunalnych (śmieci)	54,4%
Liczba ścieżek rowerowych	50,5%
Dostępność lokali gastronomicznych	49,8%
Dostępność miejsc spędzania wolnego czasu – place zabaw, skwery, miejsca zielone itp.	49,3%
Jakość obsługi w Urzędzie Gminy i jego jednostkach	48,8%
Dostępność Internetu	48,6%
Stan instalacji wodno-kanalizacyjnej	45,7%
Poziom bezpieczeństwa w miejscach publicznych (ulice, parki)	45,2%
Czystość / estetyka przestrzeni publicznych	45,1%

Źródło: badanie własne, n=631

Jak już wcześniej wspomniano, powyższe aspekty można uznać za mocne strony gminy w opinii mieszkańców. Wśród pozytywnych ocen najczęściej aspektów dotyczyło: poczucia bezpieczeństwa, transportu publicznego, dostępności szkół, przedszkoli i żłobków, handlu i usług, możliwości rozrywki (ścieżki rowerowe, gastronomia, rekreacja w wolnym czasie), czystości w mieście oraz dostępu do infrastruktury. W ramach infrastruktury w badaniu pozytywnie oceniono dostęp do Internetu i stan instalacji wodnej i kanalizacyjnej. Wśród korzystnych ocen znalazła się także jakość obsługi w Urzędzie Gminy i jego jednostkach.

Żadna negatywna ocena wyrażona jak suma procentów wskazań „źle” i „bardzo źle” nie przekraczała 50%, co oznacza, że oceny negatywne były mniej wyraziste w stosunku do pozytywnych. W tabeli poniżej podano odpowiedzi w przedziale 45-30%% wskazań, czyli uznane za dotkliwe w oczach ankietowanych.

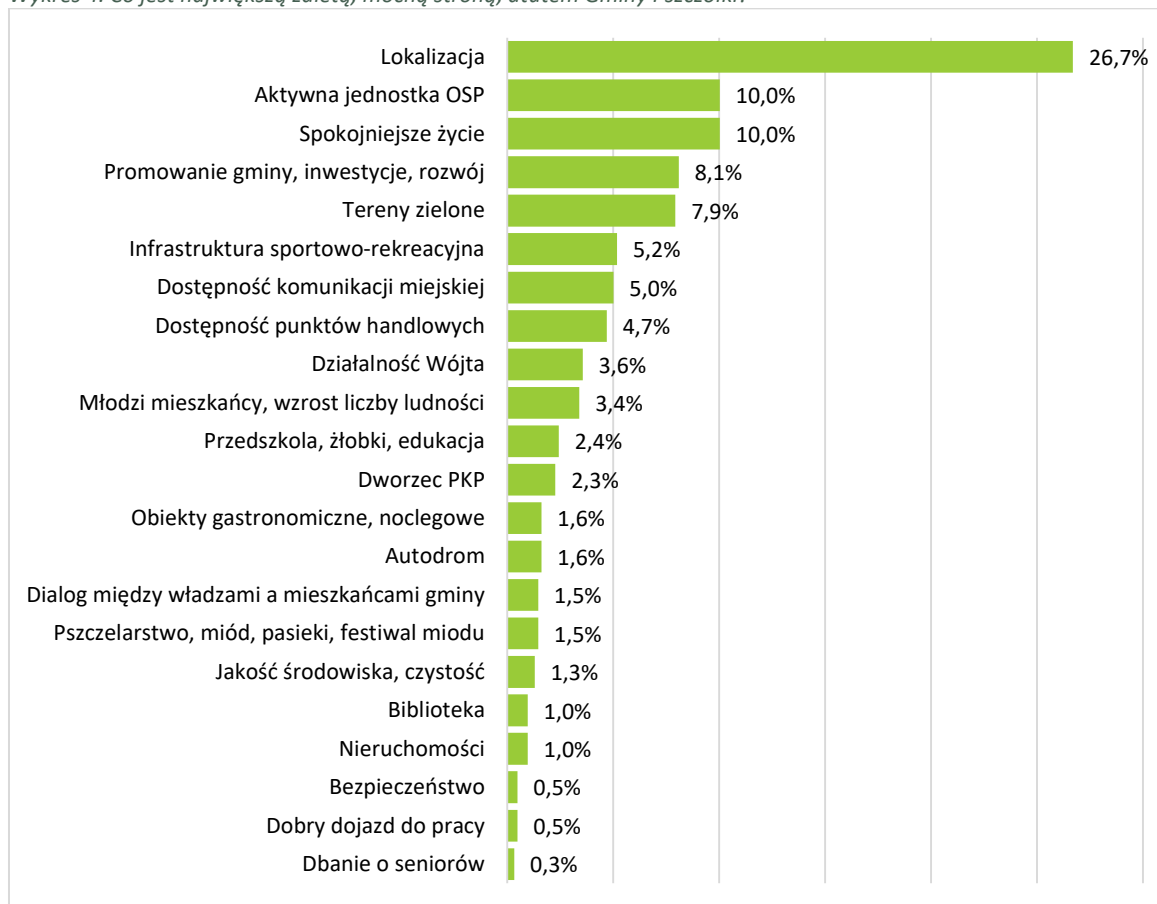
Tabela 3. Proszę ocenić poszczególne elementy infrastruktury oraz oferty usługowej w miejscu zamieszkania - ocena negatywna

Dostępność usług służby zdrowia	45,1%
Oferta rozrywkowa i spędzania czasu wolnego	35,1%
Jakość dróg	33,3%
Możliwość znalezienia zatrudnienia	33,0%
Jakość funkcjonowania Policji	32,4%
Jakość oferty i programów kierowanych do dzieci i młodzieży	30,0%

Źródło: badanie własne, n=631

Słabe strony Gminy Pszczółki można ocenić jako swoisty wymiar aspiracji wspólnoty lokalnej do wygód dostępnych w dużych ośrodkach miejskich. Najwyższe negatywne wskazania dotyczyły dostępności usług medycznych, a także oceny rynku pracy pod względem możliwości znalezienia zatrudnienia czy jakości dróg. Wśród słabych stron gminy znalazła się także niska jakość oferty kierowanej do dzieci i młodzieży. Warto zwrócić uwagę, że 32% badanych skarżyło się na jakość funkcjonowania policji, choć wśród największych zalet ankietowani mieszkańcy gminy wskazali na poczucie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Warto byłoby zatem zgłębić w jakim wymiarze oceny funkcjonowania policji były negatywne.

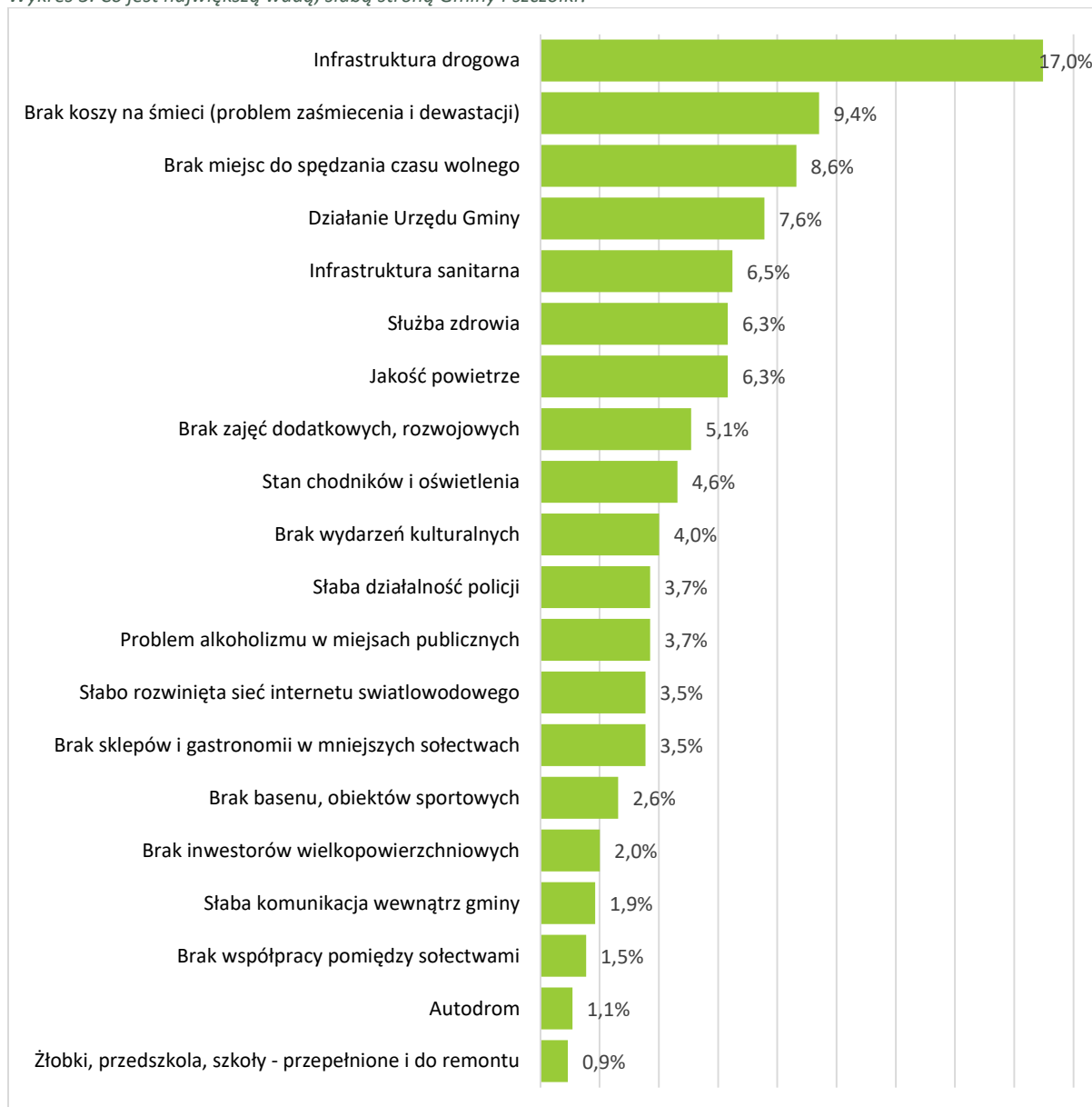
Wykres 4. Co jest największą zaletą, mocną stroną, atutem Gminy Pszczółki?

Źródło: badanie własne, n=631

Powyższy wykres przedstawia ranking zalet, mocnych stron Gminy Pszczółki według wskazań grupy mieszkańców biorących udział w badaniu. Wśród zalet mieszkańcy gminy w pierwszym rzędzie wymieniali jej położenie, aktywność jednostki OSP oraz spokojne życie. Mieszkańcy chwalili także promocję gminy, inwestycje i rozwój, atrakcyjne tereny zielone i infrastrukturę sportowo-rekreacyjną. Aspekty te z pewnością warto wziąć pod uwagę prowadząc działania promocyjne gminy.

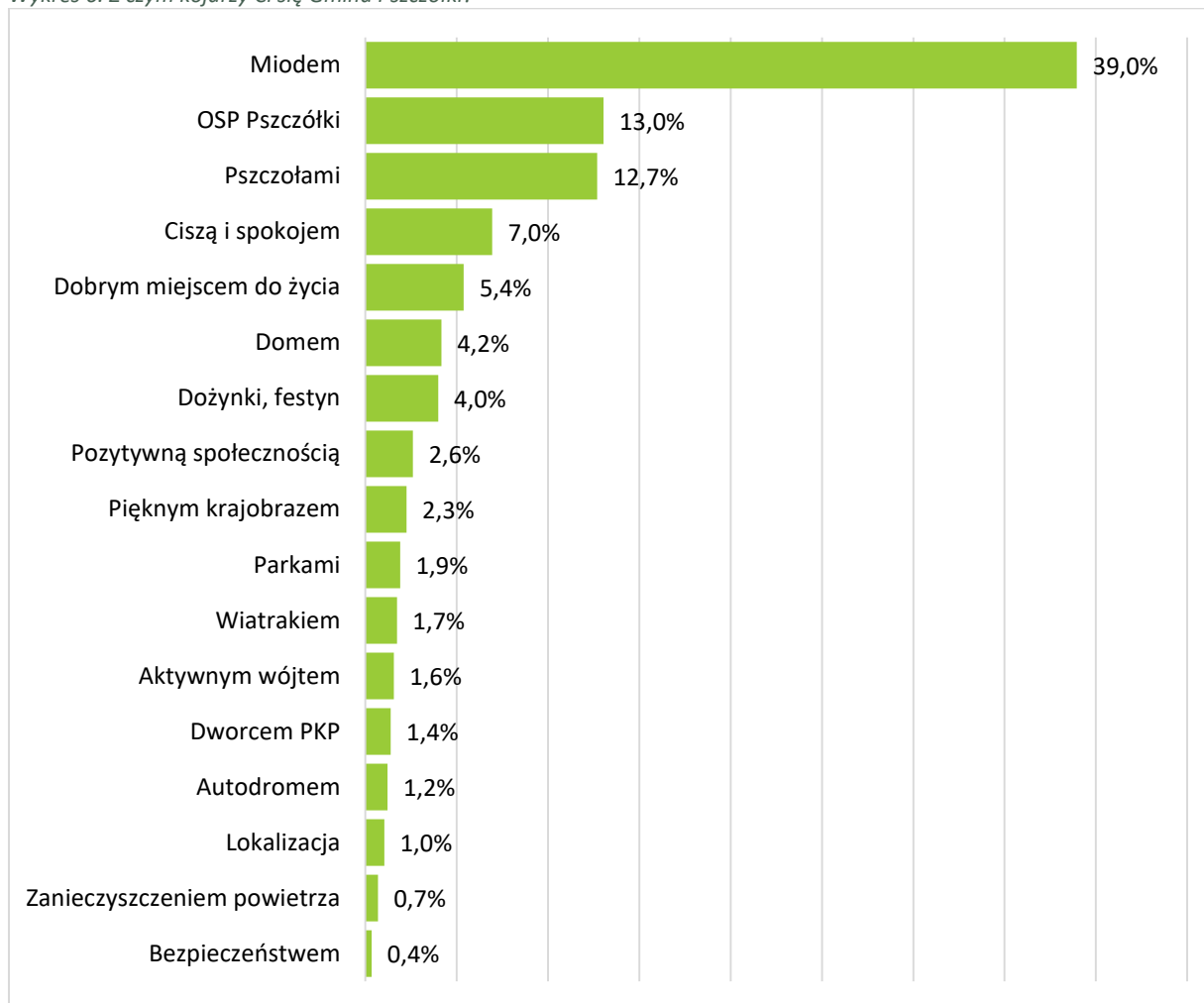
Wykres 5. Co jest największą wadą, słabą stroną Gminy Pszczółki?

Źródło: badanie własne, n=631

Powyższy wykres obrazuje ranking wad i słabych stron gminy Pszczółki widzianych oczami grupy mieszkańców biorących udział w badaniu społecznym. W pierwszym rzędzie wymieniano po raz kolejny stan dróg, niewystarczającą liczbę koszy na śmieci (zaśmiecenie i dewastacja) oraz brak miejsc do spędzania wolnego czasu. Następnie wskazywano na infrastrukturę sanitarną, służbę zdrowia, słabą ofertę zajęć dodatkowych i rozwojowych, a także brak chodników oraz oświetlenia. Ponadto, mieszkańców zwrócili również uwagę na kwestie dotyczące jakości powietrza czy brak wydarzeń kulturalnych. Podczas przygotowywania programów w ramach działalności samorządu warto wziąć pod uwagę kwestie wskazane przez mieszkańców gminy jako wady, słabe strony.

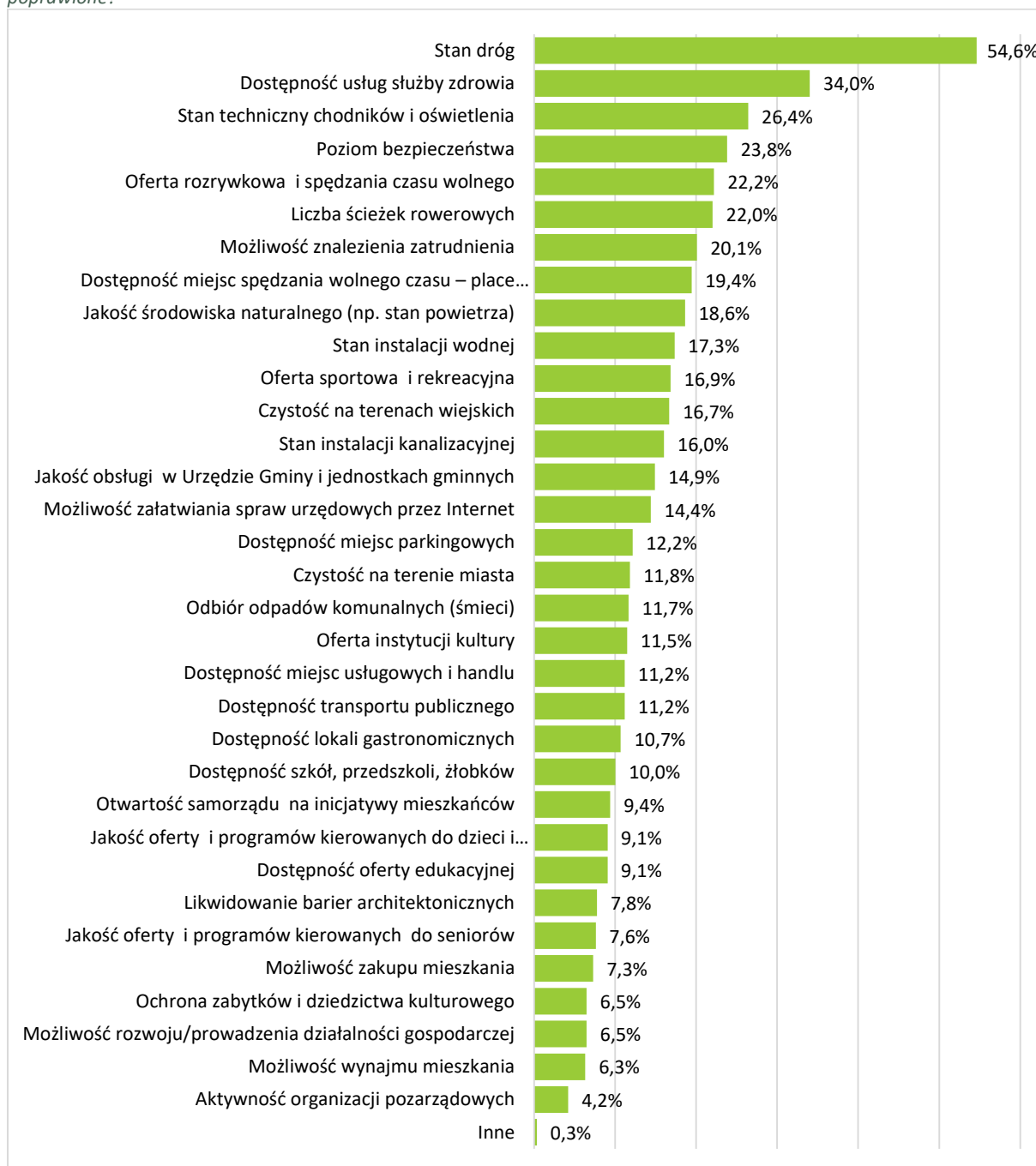
Wykres 6. Z czym kojarzy Ci się Gmina Pszczółki?

Źródło: badanie własne, n=631

Jako najsilniejsze skojarzenie z gminą Pszczółki ankietowani wskazali „miód” - około 40% odpowiedzi, następnie OSP Pszczółki i pszczoły. Skojarzenia związane z miodem i pszczołami są uzasadnione biorąc pod uwagę specyfikę gminy. Natomiast warto zwrócić uwagę, że po raz kolejny została wysoko oceniona i ukazana jako ważna dla lokalnej społeczności jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Pszczółkach. Wcześniej OSP została wysoko oceniona w pytaniach o pozytywne aspekty życia w gminie oraz mocna strona. Mieszkańcy biorący udział w badaniu wskazali także na ciszę i spokój, dobre miejsce do zamieszkania i wprost nazwali gminę Pszczółki domem.

Wykres 7. Proszę wskazać obszary, które w najbliższych 5 latach w Gminie Pszczółki powinny zostać w pierwszej kolejności poprawione?

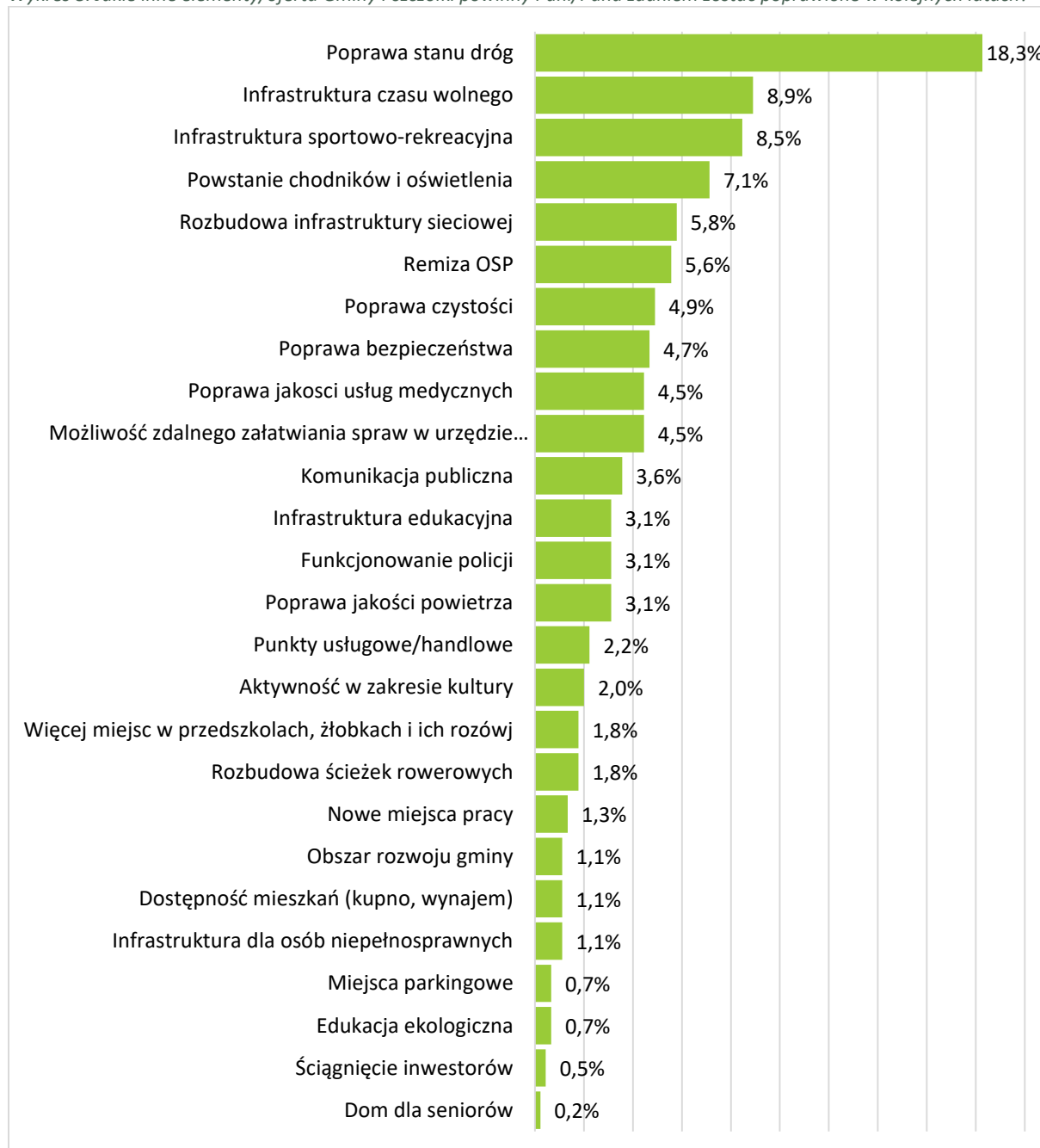

Źródło: badanie własne, n=631

Powyższy wykres przedstawia elementy związane z funkcjonowaniem Gminy Pszczółki, które w najbliższych 5 latach powinny zostać poprawione w pierwszej kolejności. W tym zakresie wskazywano na stan dróg, dostępność służby zdrowia oraz stan techniczny chodników i oświetlenia. Warto zauważyć, iż elementy te były już wcześniej wskazywane jako słabe strony. Także po raz kolejny pojawiły się głosy dotyczące rozrywki, możliwości znalezienia zatrudnienia i braku miejsc do spędzania wolnego czasu. Wśród zagadnień o wysokim odsetku wskazań znalazły się także opinie na temat poziomu bezpieczeństwa oraz liczby ścieżek rowerowych, mimo tego, iż aspekty te zostały wskazane

wcześnie jako walory gminy (tabela 2). Z kolei jako najmniej istotne ankietowani uznali możliwość rozwoju/prowadzenia działalności gospodarczej, możliwość wynajmu mieszkania oraz aktywność organizacji pozarządowych.

Wykres 8. Jakie inne elementy/oferta Gminy Pszczółki powinny Pani/Pana zdaniem zostać poprawione w kolejnych latach?

Źródło: badanie własne, n=631

Po raz kolejny największy odsetek mieszkańców Gminy Pszczółki w badaniu wyraził swe niezadowolenie ze stanu dróg w gminie wskazując ten element w kontekście konieczności zajęcia się tą sprawą w najbliższym czasie. Dodatkowo wymieniano poprawę w zakresie infrastruktury do spędzania czasu wolnego oraz infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

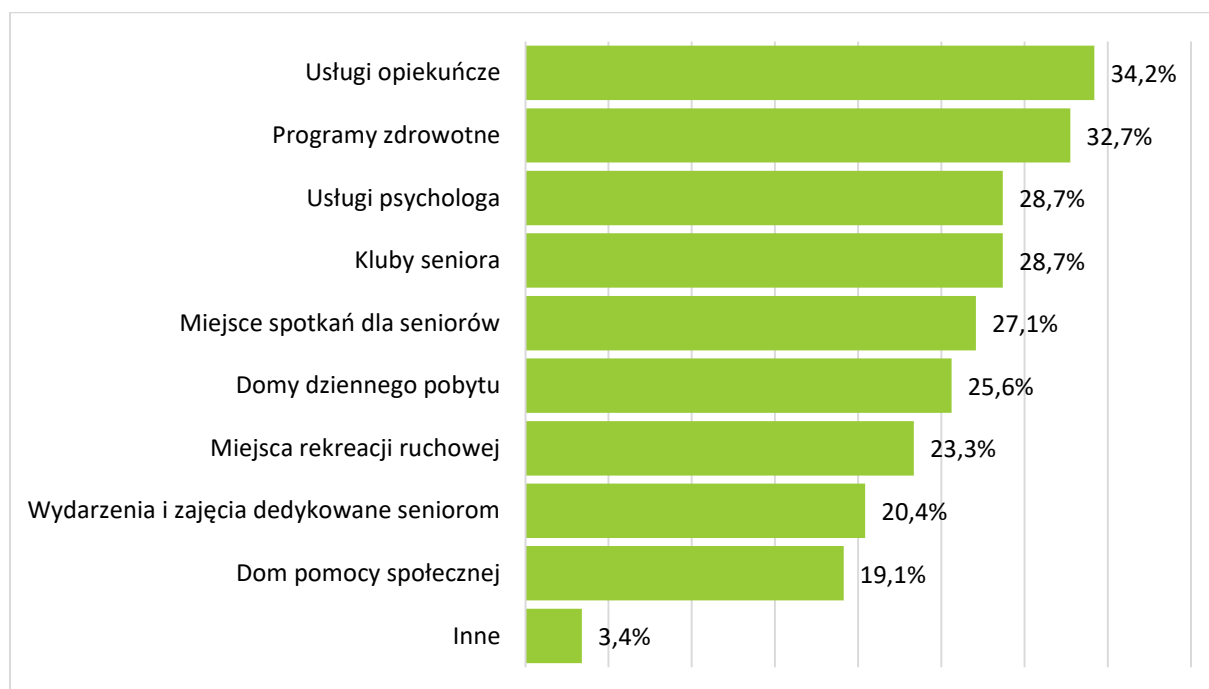
Wykres 9. Z poniższego katalogu problemów społecznych, proszę wskazać te, które Pani/Pana zdaniem w istotny sposób dotyczą Gminy Pszczółki

Źródło: badanie własne, n=631

Wśród problemów dotyczących mieszkańców Gminy Pszczółki ankietowani wskazali na pierwszym miejscu zaśmiecenie okolicy i wandalizm/niszczenie mienia publicznego, a także alkoholizm. Warto jednak zauważyć, iż żaden problem społeczny z podanego katalogu nie uzyskał odsetka wskazań 50% i więcej, co można potraktować jako pozytywny aspekt.

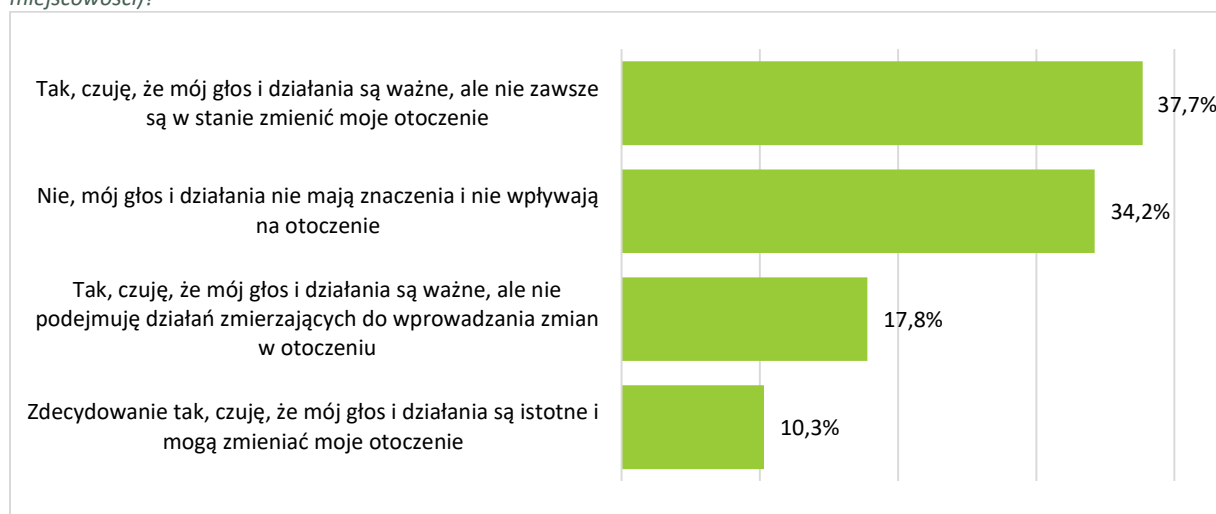
Wykres 10. Jakich Pani/Pana zdaniem usług skierowanych do seniorów i/lub osób z ograniczoną sprawnością/rodzin osób wymagających stałej opieki brakuje w Gminie Pszczółki?

Źródło: badanie własne, n=631

Wśród usług kierowanych do seniorów, których zdaniem ankietowanych brakuje w gminie Pszczółki w pierwszym rzędzie wskazano na usługi opiekuńcze, programy zdrowotne i usługi psychologa. W następnej kolejności pojawiły się aspekty dotyczące rozrywki i miejsc rekreacji ruchowej dla seniorów. Opracowując program na rzecz społeczności senioralnej w gminie wziąć pod uwagę wskazane powyżej kwestie dotyczące tej grupy mieszkańców, z uwagi na postępujące procesy starzenia się społeczności lokalnej.

Wykres 11. Czy uważa Pan(i), że ma Pan(i) realny wpływ na to, co dzieje się w Pani/Pana najbliższym otoczeniu (dzielnicy, miejscowości)?

Źródło: badanie własne, n=631

W kwestii postaw obywatelskich w ankiecie zapytano mieszkańców o ich samopoczucie względem tego, czy ich głos ma realny wpływ na to, co dzieje się w ich najbliższym otoczeniu (dzielnicy, miejscowości). Najwięcej, bo prawie 38% badanych wskazało, że czują, iż ich głos i działania są ważne, ale nie zawsze są w stanie zmienić swoje otoczenie. W następnej kolejności z wynikiem 34% ankietowani wyrazili sceptyczne zdanie jakoby ich głos i działania miały jakiegokolwiek znaczenie i wpływ na otoczenie. Jest to o tyle ciekawe, że w pytaniu dotyczącym aspektów do poprawy w najbliższych 5 latach, kwestia poprawy aktywności organizacji pozarządowych została uplasowana na jednym z ostatnich miejsc. Być może zatem mieszkańcy nie odczuwają wyraźnie sprecyzowanej potrzeby dotyczącej chęci partycypacji w tego typu sprawach.

Wykres 12. Które z wymienionych określeń najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi w Pana(i) gospodarstwie domowym?

Źródło: badanie własne, n=631

Większość badanych określiła sytuację finansową w ich gospodarstwie domowym jako życie na średnim poziomie 46%, co charakteryzowało się tym, iż starcza im na codzienne wydatki, ale muszą oszczędzać na poważniejsze zakupy. W drugiej kolejności z wynikiem 35,4% ankietowani określili sytuację finansową swojej rodziny jako dobrą, co oznaczało, że starcza im na wiele bez specjalnego oszczędzania. Około 12% mieszkańców biorących udział w badaniu zakwalifikowało sytuację ekonomiczną jako skromną i życie w biedzie, bo nie starcza im na codzienne potrzeby, a nawet podstawowe potrzeby. Z kolei osoby, które oceniły sytuację finansową swojego gospodarstwa jako bardzo dobrą stanowiły 6,8% badanych. Na podstawie zebranych danych na temat samooceny sytuacji finansowej ankietowanych można uznać, iż sytuacja materialna mieszkańców gminy plasuje się na dobrym poziomie - suma wskazań bardzo dobrze, dobrze i średnio wynosiła 88%.

Załącznik nr 2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Pszczółki

Rozdział odnosi się do *przepisu Art. 10e. 3. 5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki* zawartego w Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378) o samorządzie gminnym.

1. Polityka przestrzenna w systemie polityk publicznych

Polityka przestrzenna należy do sfery tzw. polityk publicznych, które rozumiane są, jako sfera świadomych i zorganizowanych działań struktur państwa i społeczeństwa wokół problemów publicznych. Można wyróżnić wiele typów polityk publicznych. Dużą rolę odgrywa wśród nich polityka rozwoju, która jest polityką horyzontalną, strategiczną, z którą związane są inne polityki publiczne, m.in. polityka przestrzenna.

Posługujemy się tu rozumieniem „polityk”, dotyczącym nie samego sprawowania władzy, ale działań w oparciu o przyjęte reguły. Nie należy ich utożsamiać z polityką rozumianą jako rywalizacja polityków i partii politycznych, choć częściowo się z nią łączą, gdyż o realizacji takiej czy innej koncepcji polityki publicznej przesądzają politycy. O ile polityka w ogólnym znaczeniu zajmuje się przede wszystkim sferą idei, zdobywania władzy i instrumentów jej egzekucji, to polityka publiczna, jako sfera praktyczna – przede wszystkim zagadnieniami związanymi z urzeczywistnianiem idei, i bliska jest zarządzaniu publicznemu.

Polityka w rozumieniu sprawowania władzy oparta jest na rywalizacji i konfliktach, natomiast polityka publiczna, aby była skuteczna, musi polegać na włączaniu i konsensusie. Skuteczność władzy wynika ze stopnia dominacji, zaś skuteczność polityk publicznych z zakresu współpracy. Obie sfery różnią się też horyzontem czasowym podejmowanych decyzji. Polityk sprawujący władzę musi na bieżąco reagować na gwałtownie zmieniającą się, złożoną rzeczywistość, natomiast polityki publiczne ze swej istoty muszą uwzględniać długookresowe trendy w określonych dziedzinach, w związku z czym posługują się długoterminowym horyzontem podejmowanych działań.

Polityka przestrzenna spełnia wszystkie kryteria polityk publicznych. Jest to bowiem planowa działalność, polegająca na wykorzystywaniu znajomości dostępnych zasobów oraz praw rządzących kształtowaniem i użytkowaniem przestrzeni w celu najbardziej racjonalnego jej zagospodarowania. W ramach polityki przestrzennej władze publiczne ustalają cele i środki kształtowania zagospodarowania przestrzennego w określonych, zmiennych w czasie warunkach zewnętrznych – społecznych, ekonomicznych, technicznych, a także politycznych. Polityka przestrzenna zajmuje się określeniem celów, wraz ze sposobami ich osiągnięcia, w zakresie użytkowania i przekształcania

środowiska życia człowieka, a więc wykorzystywanego przez niego zajmowanego terytorium. Musi ona wpływać na działania podejmowane przez liczne podmioty, czynnie zmieniające kształt tego środowiska.

Każdy z tych podmiotów kieruje się własnymi celami i motywami w swej ingerencji w terytorium, ogólniej mówiąc – przestrzeń. Tylko nieliczne z tych podmiotów mają świadomość bezpośrednich, a jeszcze rzadziej pośrednich, uwarunkowań i skutków swego działania. Wprawdzie wpływ każdego z nich na świat realny jest wycinkowy, ale ze względu na liczbę takich podmiotów sumaryczny efekt ich działania jest znaczący. W związku z pewną przypadkowością takich rozproszonych działań nie można mieć pewności, co do sumarycznego skutku, jaki za sobą przyniosą. Poprzez właściwą politykę przestrzenną władze mogą ograniczać potencjalny chaos, wynikający z tej przypadkowości. Obowiązek prowadzenia polityki przestrzennej zawarty jest w polskim prawie, wyznaczającym zakres formalnych kompetencji w tej sferze poszczególnych poziomów władzy.

Udział komponentu przestrzennego w polityce rozwoju może być różny, a w Polsce ukształtowany został zasadniczo przed procesem transformacji systemowej i w ostatnich trzech dekadach przeszedł jedynie ograniczony proces dostosowawczy. Na skutek tego przestał być wystarczająco skuteczny, stąd wymaga reform, przewidzianych w Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju, przyjętej przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 roku. Polegają one m.in. na integracji systemu programowania rozwoju z systemem planowania przestrzennego, co umożliwiłoby pełniejsze uwzględnienie uwarunkowań i lepsze wykorzystanie lokalnych potencjałów rozwoju.

W zależności od szczebla władzy publicznej rola poszczególnych komponentów procesu planowania rozwoju jest nieco inna. Komponent społeczno-gospodarczy dominuje na wyższych poziomach władzy (krajowym i regionalnym), natomiast komponent przestrzenny ma większe znaczenie na poziomie lokalnym (gmina). Powyższe założenia stały się podstawą ostatniej nowelizacji przepisów dotyczących zasad prowadzenia polityki rozwoju w kierunku wyższego stopnia zintegrowania podsystemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych, a tym samym do zapewnienia skutecznej realizacji wyznaczonych celów rozwoju. Zintegrowane podejście, uwzględniające gospodarowanie przestrzenią na poziomie gminy będzie ewoluować w stronę takich regulacji i sposobów zarządzania przestrzenią, które odpowiadają procesom gospodarczym i społecznym w dłuższej perspektywie.

2. Instrumentacja polityki przestrzennej

Wdrażanie polityk publicznych można ułożyć w tzw. drabinę interwencji: na najniższym szczeblu władze powstrzymują się od działania, a na najwyższym narzucają swoje rozwiązania, czyli eliminują wybór obywatelowi, tworząc szczególne zakazy i ograniczenia. Ale władze mogą działać także na rzecz zwiększania skali wyboru, które ma przed sobą obywatel, lub nakierowywać go na niedokonywanie

określonych wyborów, utrudniając dostęp do niektórych możliwości, lub na dokonanie określonego wyboru czy zmianę przyzwyczajzeń. Zakres instrumentów oddziaływania jest dość szeroki: najbardziej skuteczne mogą być bezpośrednie inwestycje publiczne, realizujące potrzeby społeczne, ale też istotnie wpływające na zachowania inwestycyjne. Także zwolnienia podatkowe, granty i dotacje, usprawnienia organizacyjne oraz działania edukacyjno-informacyjne pozwalają na włączanie i skłanianie do określonego działania podmioty, które nie podlegają bezpośrednio władzy. Istnieje też sfera prawno-regulacyjna, ale jej skuteczność jest w Polsce przeceniana. Lepiej jest udoskonalać sposoby zarządzania przestrzenią, głównie poprzez zwiększanie wiedzy i poprawę dostępu do informacji o problemach specyficznych obszarów, w których żyją obywatele i funkcjonuje gospodarka. Wszystko to winno sprzyjać większej dynamice wzrostu, co jest obecnie podstawowym kryterium oceny polityk publicznych.

W dzisiejszych czasach przewagi konkurencyjne są krótkotrwałe ze względu na szybką dyfuzję innowacji do konkurentów o niższych kosztach pracy. Ważnym źródłem trwałych przewag konkurencyjnych staje się wysokiej jakości kapitał ludzki, mocno powiązany z wysokiej jakości przestrzenią miejską i społeczną. Dlatego też obserwuje się rosnące znaczenie zagospodarowania przestrzennego w obszarach zurbanizowanych, jako czynnika lokalizacji firm, które bazują na kapitale ludzkim, w tym na wiedzy i zaufaniu społecznym. Z tego też względu rola i znaczenie polityki przestrzennej w gospodarce wzrasta. Obejmuje ona dwa podstawowe komponenty: wewnętrzny i zewnętrzny.

Komponent wewnętrzny polityki przestrzennej gminy dotyczy stosowania tych instrumentów wpływających na przekształcenia przestrzenne, które prawo przypisało samej gminie. Pozwalają one na dokonywanie skoordynowanych przekształceń struktury przestrzennej poprzez koordynację różnorodnych polityk gminnych w aspekcie przestrzennym (np. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, Strategia rozwoju gminy, Lokalne lub gminne programy rewitalizacji, czy też lokalne polityki środowiskowe lub społeczne). Twardym narzędziem może być również stanowienie prawa miejscowego (np. Plany zagospodarowania przestrzennego, uchwała krajobrazowa, Specjalne strefy rewitalizacji). Do tego dochodzą instrumenty ekonomiczne (programy, granty, subsydia), instrumenty społeczne (włączanie społecznościowe, partycypacja w kształtowaniu przestrzeni, propagowanie pożądanych wzorców zachowań) oraz instrumenty informacyjne (edukacja, dostępność informacji przestrzennej). W większości instrumenty te są, zgodnie z prawem, inicjowane przez organy gminy i realizowane przez nią samą lub pod jej kontrolą.

Komponent zewnętrzny polityki przestrzennej gminy dotyczy wywierania wpływu na stosowanie instrumentów oddziałujących na przekształcenia przestrzenne przez podmioty inne niż dana gmina,

na przykład gminy sąsiednie, powiaty, obszary funkcjonalne czy metropolitalne, samorządowe województwo czy wręcz władze krajowe - sejm, rząd czy instytucje przez nie powołane, które odpowiadają za rozwój poszczególnych komponentów przestrzeni, na przykład sieci infrastruktury (kolei, dróg i autostrad, szlaków żeglownych, lotnisk) albo obszarów chronionych. Podmioty te co do zasady kierują się interesem społeczności szerszej niż gminna, ale sposób w jaki rozumieją interes tej szerszej społeczności oraz jego komponenty, kształtowany jest w określonym procesie politycznym, na który wpływ może mieć także pojedyncza gmina, jeśli dostrzeże swój interes i będzie umiała go odpowiednio promować. Rozstrzygnięcia w zakresie polityki przestrzennej podejmowane na szczeblu wyższym niż gminny muszą bowiem brać pod uwagę również interes mieszkańców tej gminy.

Większa świadomość i zaangażowanie władz w obu wymienionych komponentach polityki przestrzennej mogą sprzyjać jej skuteczności, ale należy także liczyć w tym względzie na wzrost świadomości obywatelskiej. Zwiększanie wiedzy obywateli może spowodować wzrost poczucia identyfikacji z miejscem zamieszkania oraz świadomości własnej siły sprawczej w procesie rozwoju – to wymarzona sytuacja dla wzrostu zaangażowania obywatelskiego i kapitałowego. Zwiększanie partycypacji obywatelskiej i zaangażowania lokalnego biznesu może stanowić skuteczną przeciwwagę dla ograniczoności instrumentów sprawowania władzy.

3. Rekomendacje dla polityki przestrzennej gminy Pszczółki

Przestrzeń gminy jest zróżnicowana pod względem społecznym, gospodarczym i przyrodniczym. Z tego powodu głównym wyzwaniem dla polityki przestrzennej jest prawidłowe rozpoznanie, klasyfikacja i uporządkowanie dostępnych zasobów przestrzeni a następnie umiejętne ich wykorzystanie w procesie rozwoju. Aby proces ten był efektywny musi wynikać lub odpowiadać obecnym i przyszłym potrzebom, lub realizować wypracowane kompleksowe wizje rozwoju. Rozpoznanie potrzeb oraz pojawiających się szans i możliwości ich zaspokojenia jest jednym z głównych komponentów polityki przestrzennej. Natomiast zaspokojenie rozpoznanych potrzeb lub realizacja przyjętych wizji najczęściej wiąże się z odpowiednim kształtowaniem struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru w powiązaniu z jego otoczeniem, czyli rozwoju jej poszczególnych węzłów i odpowiednich powiązań między nimi. Proces ten toczy się w czterech wymiarach: lokalnym, ponadlokalnym, a w szczególnych przypadkach także regionalnym i ponadregionalnym (np. krajowym).

3.1. Wymiar lokalny

W wymiarze lokalnym głównym wyzwaniem kształtowania struktury przestrzennej jest zapewnienie dostępności terenów pod rozwój funkcji mieszkaniowych wraz z towarzyszącymi im usługami (w świetle wzrastającej liczby mieszkańców) oraz zapewnienie dostępności terenów przeznaczonych

pod działalność gospodarczą. Należy przy tym stosować zasadę recyklingu przestrzeni, to znaczy oszczędnego gospodarowania zasobami i wykorzystania w pierwszej kolejności terenów opuszczonych lub zdegradowanych (brownfield) niż wchodzenia na nowe, niezagospodarowane tereny (greenfield). Należy przy tym pamiętać o dbaniu o zrównoważony rozwój całego obszaru. Ze względu na przynależność do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego (MOF OW) gmina może korzystać z instrumentów terytorialnych jakimi są zintegrowane inwestycje terytorialne w miejskich obszarach funkcjonalnych dla osiągnięcia tych celów. Jednocześnie przeciwdziałać należy potencjalnemu rozpraszaniu zabudowy na otwarte tereny rolnicze a także tereny o niekorzystnych warunkach fizjograficznych.

Osobnym zagadnieniem jest rozwój przestrzeni publicznych, społecznych i sąsiedzkich, przy czym należy podkreślić odrębność tych kategorii. Przestrzeń społeczna i sąsiedzka wiąże się z integracją społeczności poszczególnych sołectw czy przysiółków. Natomiast przestrzeń publiczna powinna integrować całą wspólnotę gminną i być magnesem przyciągającym gości z zewnątrz, co oprócz znaczenia społecznego i kulturowego może mieć też swój wymiar gospodarczy. Wszystko zależy od umiejętnego określenia programu użytkowego tych przestrzeni, tak aby stanowił on skuteczny magnes dla publiczności. Warto w tym względzie mieć też na uwadze zasadność tworzenia strategicznej rezerwy terenowej w zasobach gminnych, ułatwiającej rozbudowę infrastruktury społecznej adekwatnej do obecnych i przyszłych potrzeb.

Kształtując przestrzenie publiczne należy przede wszystkim pamiętać o ich znaczeniu integracyjnym dla lokalnej społeczności oraz funkcjach symbolicznych (kulturowych). Wskazane jest kierowanie się nowoczesnym paradygmatem gminy przyjaznej ludziom i klimatowi, czyli tzw. „modelowi zielono-niebieskiemu”, a nie „szaremu” (określanego potocznie „betonozą”). Takie podejście pozwala lepiej zaspokoić społeczne potrzeby, przy mniejszych kosztach oraz ułatwia szersze zaangażowanie społeczne. Istotne jest także poszerzanie oferty spędzania czasu wolnego.

Istotna jest także ochrona obszarów (stref) decydujących o zachowaniu walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego wraz z przypisanymi im programami ochrony oraz realizacja systemu obszaru przestrzeni zielonych – zapewnienie korytarzy ekologicznych, ciągłości obszarów przyrodniczych, właściwej jakości powietrza, przy jednoczesnym wykorzystaniu terenów dla celów rekreacyjnych i komunikacji pieszej.

3.2. Wymiar ponadlokalny

W wymiarze ponadlokalnym gmina Pszczółki może kształtować swoją pozycję w oparciu o swoje korzystne położenie, a także dobre skomunikowanie: przebiegającą przez teren gminy drogę krajową

oraz bliskość autostrady i obwodnicy Trójmiasta. Należy dążyć do poprawy siatki połączeń z Gdańskiem.

Gmina Pszczółki ze względu na dynamiczny wzrost musi utrzymać wysoką jakość infrastruktury, usług publicznych oraz aktywnie wychodzić naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców w wymiarze aspiracyjnym oraz aktywizacji obywatelskiej.

3.3. Wymiar regionalny

W wymiarze regionalnym istotne jest położenie w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Ośrodka Wojewódzkiego. W MOF istotna jest poprawa skuteczności koordynacji procesów rozwojowych oraz jakości i efektywności systemu usług publicznych. W związku z tym, województwo kierować będzie do tych obszarów szczególne wsparcie, co jest korzystnym zjawiskiem dla gminy.

Zwiększenie konkurencyjności w regionie możliwe jest także poprzez nacisk na promocję turystyki w gminie. Gmina ma duży potencjał, jako miejsce spokojne i relaksujące. Istotne jest wykorzystanie marki Miodu Pszczółkowskiego i dalsze poszukiwanie tożsamości gminy. Ważny jest rozwój turystyki weekendowej, opartej o walory przyrodnicze. Gmina może stanowić destynację dla mieszkańców okolicznych miast.

Załącznik nr 2
do Zarządzenia Nr 54/21
Wójta Gminy Pszczółki
z dnia 15 lipca 2021 r.

**Formularz do składania opinii i uwag w sprawie projektu:
Strategii Rozwoju Gminy Pszczółki na lata 2021 – 2030**

KONSULTACJE SPOŁECZNE

Szanowni Państwo!

W związku z trwającymi pracami nad Strategią Rozwoju Gminy Pszczółki na lata 2021-2030 zapraszamy do wzięcia udziału w badaniu ankietowym.

Celem konsultacji jest umożliwienie mieszkańcom, instytucjom społecznym oraz podmiotom gospodarczym złożenia uwag dotyczących projektu dokumentu strategii.

Zapraszamy do współpracy!

Dla każdej zgłaszanej uwagi prosimy o ponowne wypełnienie całego formularza.

1. Strona dokumentu *

.....

2. Treść uwagi *

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Uzasadnienie uwagi

.....
.....
.....
.....
.....

* Odpowiedź na pytania oznaczone gwiazdką jest obowiązkowa.

Uwagi można zgłosić również w formie elektronicznej poprzez stronę internetową:
https://ankieta.deltapartner.org.pl/strategia_pszczolki_uwagi